

159

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

21. schôdza

9. februára 1990

STENOGRAFICKÁ SPRÁVA O SCHÔDZI SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

Voľba poslancov Slovenskej národnej rady

Sľub novozvolených poslancov Slovenskej národnej rady

Otázky poslancov

Návrh na zaradenie novozvolených poslancov SNR do výborov SNR a zmeny v zložení orgánov SNR

Vládny návrh zákona SNR o udeľovaní amnestie vo veciach priestupkov, ktorých prerokúvanie patrí do pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky

Výsledky činnosti Komisie Predsedníctva SNR na posúdenie pôsobenia SNR a jej orgánov v rokoch 1968—1970

Druhá priebežná informácia o doterajších výsledkoch práce Komisie poslancov SNR na dohľad prešetrovania zásahu ZNB proti zhromaždeniu veriacich 25. marca 1988 v Bratislave

Návrh Ústavnoprávneho výboru SNR na uvoľnenie sudcov z povolania zo sudcovskej funkcie

Návrh Predsedníctva ÚV NF SSR na voľbu sudcov z povolania súdov SSR

Odpovede členov vlády SSR na otázky poslancov a písomné odpovede na otázky poslancov z 19. schôdze SNR, konanej 19. decembra 1989

Správa o činnosti Predsedníctva Slovenskej národnej rady za obdobie od 12. januára do 9. februára 1990

Bratislava, február 1990

S t e n o g r a f i c k á s p r á v a
o 21. schôdzi Slovenskej národnej rady,
konanej 9. februára 1990

21. schôdza Slovenskej národnej rady

P r í t o m n í :

predseda Federálneho zhromaždenia ČSSR Alexander
D u b č e k ;

predseda Slovenskej národnej rady Rudolf S c h u a -
t o r , podpredsedovia Slovenskej národnej rady Jozef Š i -
r o t ň á k , Ján M a j e r , Kazimír N a g y , Janka
B l a ž e j o v á .

Členovia vlády Slovenskej socialistickej republiky:
predseda vlády Milan Č i č , prvý podpredseda vlády
Jozef M a r k u š , podpredseda vlády Vladimír O n d -
r u š , podpredseda vlády Alexander V a r g a , prvý
podpredseda vlády a predseda Slovenskej komisie pre plá-
novanie a vedeckotechnický rozvoj Vladimír L o x a ,
minister financií, člen a miezd Michal K o v á č ,
minister výstavby a stavebníctva Ivan S t e í s ,
minister spravodlivosti Ladislav K o š ť a , minister
vnútra a životného prostredia Vladimír M o č i a r ,
minister lesného a vodného hospodárstva a drevosprac-
júceho priemyslu Ivan V e s e l ý , ministerka vlády
Marta K o l a ř í k o v á .

Predseda Najvyššieho súdu SSR Karol P l a n k .

Vodúci ústredných orgánov štátnej správy SSR.

100 poslancov SNR podľa listiny o prítomnosti.

42 novonavrhovaných poslancov SNR.

18 poslancov SNR z rokov 1968-1971.

21. schôdza Slovenskej národnej rady,

9. februára 1990

Predseda R. Schuster:

Vážená Slovenská národná rada,

otváram rokovanie 21. schôdze Slovenskej národnej rady. Dovoľte mi, aby som v mene vás všetkých na našom dnešnom rokovaní srdečne privítal predsedu Federálneho zhromaždenia pána Alexandra Dubčeka /potlesk/.

Vo vašej osobe, pán predseda, vítame osobnosť, s ktorou sú spojené myšlienky i činy prvých skutočne demokratických referiem vo Východnej Európe. Inte budú všetci prítomní so mnou súhlasiť, ak túto vzácnu príležitosť využijem tiež na to, aby som vám v mene Slovenskej národnej rady, aj v mene svojom, úprimne blahoželal k významnému medzinárodnému oceneniu - k udeleniu Ceny Andreja Sacharova, ktorú ste nedávno prevzali na pôde Európskeho parlamentu v Strasbourgu.

Vaša účasť naznačuje, že otázky, ktoré prerokováva Slovenská národná rada, sú svojim obsahom dôležité aj z hľadiska federácie. Ako vyplynulo zo spoločného rokovania predstaviteľov Českej a Slovenskej národnej rady, prebiehajúcej rekonštrukcie oboch orgánov vytvárajú predpoklady k tomu, aby na národné parlamenty stali základom zákonodarnej moci federácie. Na tomto rokovaní bolo priamo zdôraznené, že kompetencia federácie je delegovaná a odvodená od kompetencie národných rád. Vzájomne sme sa dohodli, že ústava federácie musí vychádzať z ústav národných republík.

Na včerajšom zasadnutí Predsedníctvo Slovenskej národnej rady preto tiež rozhodlo, že s návrhmi prezidenta k ústavnému zákonu o zmene názvu federácie a republik a k ústavnému zákonu o ich štátnych znakoch sa vzhľadom na citlivosť a dôležitosť tejto otázky pre naše národy budeme zaoberať koncom tohoto mesiaca.

Slovenská národná rada a slovenské orgány budú plnšie ako doteraz využívať svoje kompetencie, týkajúce sa vzťahov so zahraničím. Podporujeme aj návrh výboru Matice slovenskej vybudovať slovenské medzinárodné centrum vzdelanosti.

Samozrejme, v prípade Slovenskej národnej rady nnapôjde o zahraničnú politiku tak, ako ju realizujú federálne orgány, ale o prirodzené kultúrne a spoločenské väzby na organizácie združujúce Slovákov v zahraničí. Tieto väzby k zahraničným spolkom Slovákov sú o to významnejšie, že same ponúkajú užšiu spoluprácu.

Budúci týždeň nás navštívia zástupcovia Kanadskej slovenskej ligy. Na pozvanie našej vlády pricestujú na budúci týždeň zástupcovia Svetového kongresu Slovákov. V oblasti zahraničnej spolupráce sme nadviazali kontakty s Brémskym zemským snemom. Jeho predstavitelia nás navštívia v prvom polroku. My pripravujeme zasa recipročnú návštevu.

Pri svojej návšteve v Taliansku inicioval predseda Federálneho zhromaždenia, náš vzácný hosť pán Alexander Dubček, poslancovú spoluprácu nášho zboru s krajom Emilia - Romagna, ktorej presnejšie kontúry v krátkom čase dohodneme.

Predpokladáme aj tvorenie priamych kontaktov so štátmi Pensylvánia a Illinois, v ktorých žije väčšina Slovákov v Spojených štátoch amerických.

Pochopiteľne, že zahraničnú aktivitu Slovenskej národnej rady budeme koordinovať s našou vládou, ale potom je pochopiteľná i naša požiadavka, aby nás vláda informovala o svojej zahranično-politickej aktivite a aby sa Slovenská národná rada a jej orgány zúčastňovali na otváraní nových konzulátov v Bratislave.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
milí hostia,

považoval som za potrebné venovať pozornosť otázkam súvisiacim s budovaním skutočnej federácie v Československu, s miestom Slovenska v nej a v medzinárodných vzťahoch. Nemôžem však nevenovať vo svojom vystúpení pozornosť aj ďalším problémom.

Prvý z nich by sme mohli zhrnúť pod spoločným názvom "posilňovanie demokracie". Táto činnosť má v Slovenskej národnej rade mnoho konkrétnych foriem. Prichádza nám množstvo listov so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami občanov, ktorými je nevyhnutné sa neraz zaoberať i na úrovni Predsedníctva Slovenskej národnej rady. Rozhodli sme sa preto predbežne vytvoriť pracovnú skupinu pre právnu ochranu občanov, z ktorej by sa po prijatí petičného zákona utvoril efektívne pracujúci petičný výbor.

Mimoriadne aktuálnou otázkou tak z politických, ako aj etických dôvodov, je prehodnotenie činnosti Slovenskej národnej rady a jej orgánov v rokoch 1968-1970. Zriadenie komisie na posúdenie činnosti nášho zákonodarného zboru v tomto období malo svoje nesporné opodstatnenie. Je tomu tak nielen pre pravdivé poznanie minulosti, ale aj pre poučenie do budúcnosti.

V uvedenom období sa Slovenská národná rada prihlásila k spoločenskému obrodnému procesu. Bez výhrad podporovala vtedajšie Dubčekovo vedenie a akčný program a za svoj hlavný cieľ v tomto období považovala prípravu ústavného zákona o československej federácii.

Demokratické augustové dni roku 1968 sa prirodzene odrazili aj v práci Slovenskej národnej rady a jej orgánov. V tomto zložitom období sa žiadalo verejne potvrdiť fakt bratského spolunažívania Čechov a Slovákov. Slovenská národná rada sa vyslovila zároveň za odchod vojsk Varšavskej zmluvy a podporila politiku Alexandra Dubčeka.

V septembri 1968 bolo Predsedníctvo Slovenskej národnej rady informované o bezpečnostnej situácii na Slovensku. Konštatovalo, že v priebehu augustových dní bolo na Slovensku usmrtených 21 osôb a 145 bolo zranených. Vyzývame vládu i územné orgány, aby prispeli k pietnej spomienke vybudovaním pamätníkov.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
milí hostia,

navrhujem uctiť si obeť tohto obdobia minútou ticha.
Prosím aby ste povstali.

/Uctenie obetí minútou ticha./
Ďakujem.

Vážená Slovenská národná rada,

ako sa uvádza v správe komisie, v druhej polovici roku 1969 sa tzv. konsolidačný proces veľmi urýchlil. Proces normalizácie a konsolidácie vyvrcholil prijatím materiálu

"Hodnotenie činnosti Slovenskej národnej rady v rokoch 1969-1970", ktorý bol schválený na zasadnutí Slovenskej národnej rady v decembri roku 1970. Tento dokument negatívne poznačil činnosť národnej rady v nasledujúcom takmer 20-ročnom období.

Slovenská národná rada v súčasnosti dostáva požiadavky na rehabilitáciu poslancov, ktorí v nej zasadali v rôznych obdobiach a ktorí z politických dôvodov odchádzali neraz z poslaneckých miest do väzenia. Rehabilitácia týchto poslancov bude však veľmi náročná úloha, ktorú zrejme uskutoční, či aspoň dokončí už nová Slovenská národná rada, zvolená v slobodných demokratických voľbách. Súčasná Slovenská národná rada, hoci v osobách svojich poslancov nie je spojená s politickými krivdami tohto obdobia, považuje za potrebné sa všetkým tým, ktorí boli za svoju poslaneckú činnosť po roku 1948 perzekvovaní, ospravedlniť.

Rehabilitácia osôb, postihnutých za svoje politické zvrátenie v rôznych obdobiach nášho perestrojného vývoja, by však nemala byť len vecou Slovenskej národnej rady. Vieme, že rehabilitačnú činnosť voči svojim bývalým pracovníkom vykonávajú ministerstvá i mnohé podniky, ústavy a inštitúcie. Vyzývame touto cestou tiež spoločenské organizácie, národné výbory i cirkvi, aby sa k tomuto úsiliu pripojili.

Určitým druhom rehabilitácie je aj navrátenie mien viacerých osobností slovenského politického života na stránky našich dejín, do názvov ulíc a námestí. Najvýznamnejšou z týchto osobností je zrejme pre nás Milan Rastislav Štefánik, ktorého podiel na vzniku Československa je nepochybný.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
milí hostia,

po vysokom tempe, v ktorom sme uskutočnili 17. až 20. zasadanie nášho zboru, sa dnes stretávame opäť. Aj v čase od nášho posledného zasadania sme však urobili kus roboty.

Osobne som navštívil niekoľko pracovísk, napríklad bane v Novákoch a v Handlovej, kde som hovoril s baníkom Ľudvikom Sirotnákom i ďalšími baníkmi o pracovnom prostredí, sociálnej a zdravotnej situácii baníkov na Slovensku.

Aj moja návšteva v Chemických závodoch Juraja Dimitrova sa týkala kvality životného prostredia v Bratislave, ktorého zlepšenie sa mimochodom stáva aj podmienkou pre zriadenie stredoeurópskej univerzity v našom meste.

V tejto súvislosti apelujem na vládu, aby v čo najkratšej dobe urobila konkrétne kroky pre tvorbu a ochranu životného prostredia v najbližšom období a čo najrýchlejšie vytvorila nadrezortný orgán pre životné prostredie, ktorý by už účinne riešil aj problémy ôsmich vládou sledovaných oblastí. Znovu však žiadame zaradiť medzi tieto sledované oblasti aj lokalitu Jelšava-Lubenik tak, ako to požadovala Slovenská národná rada už v apríli minulého roku.

Z týchto osobitne sledovaných oblastí som počas vykonávania funkcie predsedu navštívil žiar nad Hronom, Hornú Nitru, Chemické závody Juraja Dimitrova a už spomenutú Jelšavu. Zistil som, že na týchto miestach nevidieť plnenie uznesenia Slovenskej národnej rady. Nielenže sa tam neriešia otázky životného prostredia, ale obyvatelia týchto oblastí majú problémy aj so zásobovaním a zdravotníckou starostlivosťou.

Požadujeme, aby koncepcia tvorby a ochrany životného prostredia obsahovala v prvej etape rýchle a čiastkové zlepšenie a v druhej etape koncepčné a zásadné skrátenie doby riešenia problémov životného prostredia na Slovensku. Očakávame v tomto smere zvýšenú iniciatívu nielen od vlády, ale aj od všetkých vedúcich pracovníkov národných výborov a od samotných občanov. Tento program sa musí podriaďovať verejnej kontrole, čo sa dá dosiahnuť jeho uverejnením v masovokomunikačných prostriedkoch. Prvým krokom by mohlo byť inštalovanie registračných prístrojov na meranie emisií vo všetkých spomínaných oblastiach so znehodnoteným životným prostredím a vybudovať jednotný monitorovací systém pre celé Slovensko, ktorý zabezpečí zmapovanie vypúšťaných škodlivín podľa jednotlivých zdrojov. Informácie o výsledkoch sa musia verejne publikovať. Životné prostredie u nás už nesmie byť frárou, ale každodennou súčasťou nášho vedomia, svedomia a práce, nesmie sa stať príčinou spoločenských napätí našej verejnosti.

Vážená Slovenská národná rada,
vážaní hostia,

na dnešnej schôdzi nás očakáva kooptácia ďalších poslancov, čím bude zloženie Slovenskej národnej rady zodpovedať súčasnému rozloženiu politických síl. Takto sformovaný zbor bude môcť v plnom rozsahu zabezpečiť náročné úlohy, ktoré nás čakajú do všeobecných volieb.

Nové vedenie Slovenskej národnej rady si je od začiatku vedomé, že v tomto náročnom období nesmie premárniť ani jeden deň pod zámkou, že všetko, čo sa v súčasnom období vykonáva, má iba dočasný charakter, alebo preto, že funkčné obdobie predsedníctva, výborov a poslancov je dočasné. Naopak, čím dôslednejšie, zodpovednejšie a obetavejšie budeme v tomto náročnom predvolebnom období vykonávať svoju prácu pri tvorbe a prijímaní nových zákonov,

príprave republikovej a federálnej ústavy, ale aj pri kontrole úloh, vyplývajúcich z programového vyhlásenia vlády, čím lepšie a demokratickejšie politické prostredie vytvoríme, tým lepšie predpoklady pripravíme pre úspešný priebeh volieb, ale aj pre dobrý štart do práce na všetkých úsekoch spoločenského života.

Myslím si, že pre demokratické prostredie je charakteristické aj prijímanie významných zákonov po zrelej úvahe a najmä po verejnej diskusii. Demokratický proces tvorby zákonov v tomto prelomovom období vyžaduje ich predloženie verejnosti, aby sa k nim mohli vyjadriť politické a občianske subjekty a samozrejme i samotní občania. Takto budeme postupovať aj pri príprave nového volebného zákona, ktorého návrh predkladáme zajtra na verejnú diskusiu a chceme od našej verejnosti, aby - aj keď v pomerne krátkom 10-dňovom období - vyjadrila k tomuto zákonu svoje názory a pripomienky.

Iniciatíva Slovenskej národnej rady pri príprave federálnych a republikových zákonov bola zavŕšená vypracovaním návrhov a námetov v pracovných skupinách predsedníctva, ktoré boli zaslané predsedom Federálneho zhromaždenia a predsedom federálnej a slovenskej vlády. Dúfame, že naše námety a návrhy budú využité a zohľadnené.

V poslednom období dostávame mnoho ohlasov, listov a stanovísk k novej budove Slovenskej národnej rady na Vodnom vrchu. Bolo chybou, že sa táto budova realizovala doteraz bez informovanosti verejnosti i samotných poslancov, ako aj bez žiadúceho oponentského posudku odborníkov. Preto po prvom zverejnení technických údajov o tejto budove vyslovili mnohé organizácie, inštitúcie, kolektívy i jednotlivci svoje názory na jej budovanie i využitie. V záujme objektívneho posúdenia Predsedníctvo Slovenskej národnej rady vymenovalo osobitnú komisiu odborníkov. Predsed-

nictvo na základe odporúčania odbornej komisie je toho názoru, aby sa nová budova vzhľadom na vysoký stupeň rozostavanosti dokončila podľa pôvodných zámerov pre účely Slovenskej národnej rady.

V súvislosti s novou budovou sa vo verejnosti stalo predmetom diskusie, ba až polemiky, umiestnenie európskej univerzity. Chcel by som zdôrazniť, že o zriadení univerzity vôbec, i o jej umiestnení, sú kompetentné rozhodnúť iné orgány ako Slovenská národná rada. Je pravdou, že si predstavitelia nadácie CHARTA 77 prezreli stavbu novej budovy. Objektívnym faktom však naďalej zostáva, že nová budova by mala vytvoriť priestor a pracovné prostredie pre profesionalizujúci sa najvyšší zákonodarný a zastupiteľský zbor na Slovensku. Samozrejme opodstatnenie má nová budova aj z hľadiska čoraz intenzívnejšie sa rozvíjajúcich medzinárodných parlamentných stykov. V súvislosti so stavbou sme sa rozhodli sprístupniť jej maketu spolu s dokumentáciou vo vestibule našej budovy. Stavbu si môžu prezrieť všetci záujemci tak, aby sme mohli poznať verejnú mienku, námety a pripomienky občanov.

Vážená Slovenská národná rada,

na záver apelujem na vaše politické a občianske postoje a žiadam vás, aby ste dnešné aj budúce otázky a problémy pomohli riešiť v duchu princípov pokojnej revolúcie, vôle občanov a všeobecného prospechu.

Verím, že sa nám práca bude dať.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda J. Širotnák:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

vitam na našom rokovaní predsedu vlády Slovenskej socialistickej republiky akademika Milana Č i ě a a členov vlády Slovenskej socialistickej republiky. Vitam hosti nášho rokovania, zástupcov masovokomunikačných prostriedkov a vás všetkých, vážené poslankyne, vážení poslanci.

Podľa prezenčných listín je na našom rokovaní prítomných 100 zo 105 poslancov, takže podľa článku 109 ústavného zákona o československej federácii je Slovenská národná rada schopná sa uznať.

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady odporúča program schôdze, ako ho máte predložený.

Vážení poslanci,

ako je uvedené v pozvánke na dnošnú schôdzu, mali byť prerokované aj návrhy prezidenta ČSSR na ústavný zákon o zmene názvu československej socialistickej republiky, českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky a na ústavný zákon o štátnych znakoch. V záujme ziskania väčšieho časového priestoru na poznanie názorov občanov, ako bolo uvedené v úvodnom slove predsedu Slovenskej národnej rady pána Schustera, tieto otázky sa zaradia na rokovanie ďalšej schôdze Slovenskej národnej rady. Predbežný plánovaný termín je 22. február. Výbory Slovenskej národnej rady ich budú môcť takto prerokovať už v novom zložení poslancov.

Má niekto návrh na zmenu alebo doplnenie predloženého návrhu programu?

/Rebolí./

Ak nie, dávam hlasovať. Kto je za navrhovaný program,
nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Nikto./

Zisťujem, že sme program dnešnej schôdže schválili.

P r v ý m bodom programu je

Voľba poslancov Slovenskej národnej rady.

Vážené poslankyne,

vážení poslanci,

v čase od 11. januára tohto roku podalo rezignáciu
na poslanecký mandát 26 poslancov Slovenskej národnej ra-
dy. Sú to poslanci: Ladislav Abráhám, Viktor Antal, Vasil
Bejda, Zoltán Bocz, Ján Borik, Kamil Brodziansky, Anna
Cvengrošová, Daniel Futej, Jozef Gála, Jaroslav Hlinický,
Bohumil Chudý, Ján Jancík, Jaroslav Kanský, Ivan Knotek,
Samuel Kodaň, Fedor Kováč, Gabriel Laclav, Emilia Lagová,
Štefan Lazar, Izidor Magyar, Miloš Marko, Andrej Mazák,
Kazimír Nagy, Michal Roháč, Jozef Šimončíč a Miroslav
Válek.

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady vzalo na vedo-
mie rezignáciu uvedených poslancov a tým podľa § 9 zákona
o poslancoch Slovenskej národnej rady zanikol poslanecký
mandát všetkých menovaných poslancov.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

podľa ústavného zákona z 23. januára t.r. o odvolávaní poslancov zastupiteľských zborov a voľbe nových poslancov národných výborov Predsedníctvo SNR vzalo na vedomie, že Výkonný výbor Ústredného výboru Komunistickej strany Slovenska odvolal z funkcií poslancov SNR Ladislava Balogha, Štefana Bartáka, Vasilu Čabru, Štefana Fábryho, Štefana Horvátha a Dezidera Krocsányu, Predsedníctvo Demokratickej strany odvolalo z funkcie poslancov Jozefa Sabu a Jána Zemku a Predsedníctvo Ústredného výboru Národného frontu SSR odvolalo z poslanceckých funkcií Máriu Bumbálovú, Martu Horváthovú, Ondreja Kolačkovského, Júliu Kolárikovú, Boženu Mažárovú, Martina Ondruša, Alžbetu Pompošovú, Štefana Smoleja, Gizelu Sárközyovú, Jána Zabáka a Milana Záhorského.

Rezignáciou a odvolaním poslancov sa uvoľnilo 45 poslanceckých mandátov.

V súlade s ústavným zákonom o voľbe nových poslancov zákonodarných zborov máme na dnešnej schôdzi zvoliť nových poslancov Slovenskej národnej rady.

Politické strany po vzájomnej dohode s hnutím Verejnosť proti násilliu predložili návrh 42 kandidátov, takže 3 poslancecké mandáty sú neobsadené a voľba nových poslancov na tieto mandáty sa uskutoční na nasledujúcej schôdzi Slovenskej národnej rady.

Stručné charakteristiky o navrhovaných kandidátoch sú v návrhu, ktorý ste dostali ako tlač 139.

Všetci navrhovaní kandidáti s volbou souhlasia a sú prítomní na dnešnej schôdzi. Predstaví sa vám v priebehu volieb, ktoré vykonáme podľa zákona o rokovačom poriadku Slovenskej národnej rady verejným hlasovaním.

Pýtam sa vás, vážené poslankyne, vážení poslanci, či má niekto k predloženému návrhu na voľbu nových poslancov pripomienky?

/Neboli./

Odporúčam, aby sme o každom jednotlivom návrhu hlasovali osobitne. Súhlasíte s týmto spôsobom hlasovania?

/Poslanci vyslovili súhlas./

Skôr než pristúpime k hlasovaniu, prosím overovateľov Slovenskej národnej rady, poslancov Jána Majera, Jozefa Trepáča, Veroniku Špálkovú, Viliama Volku a Evu Zamečnickovú, aby pri každom hlasovaní spočítali hlasy.

Teraz pristúpime k samotnému hlasovaniu.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený František Asher, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán František Asher bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Ján Bakiča, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pán Ján Bakiča bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Viktor Bauer, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Tria poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Viktor Bauer bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Ján Bicko, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pán Ján Bicko bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslankyňu Slovenskej národnej rady bola zvolená Eva Borovská, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pani Eva Borovská bola zvolená za poslankyňu Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Jozef Brilla, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Tria poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Jozef Brilla bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Jozef Csáky, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Nikto./

Konštatujem, že pán Jozef Csáky bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslankyňu Slovenskej národnej rady bola zvolená Erika Csekessová, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pani Erika Csekessová bola zvolená za poslankyňu Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Dušan Dobrovoďský, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Dušan Dobrovoďský bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady
bol zvolený Samuel Faltan, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Siedmi poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Samuel Faltan bol zvolený za po-
slanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslankyňu Slovenskej národnej
rady bola zvolená Mária Fialová, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pani Mária Fialová bola zvolená za
poslankyňu Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady
bol zvolený Milan Ftáčnik, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Milan Ptačník bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Eduard Granec, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Jeden poslanec hlasoval proti./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Nikto./

Konštatujem, že pán Eduard Granec bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Miroslav Grečný, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Miroslav Grečný bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Ľudovít Grendel, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Ľudovít Grendel bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Rudolf Hamerlik, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Nikto./

Konštatujem, že pán Rudolf Hamerlik bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslankyňu Slovenskej národnej rady bola zvolená Ľubomíra Haršányová, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Nikto./

Konštatujem, že pani Ľubomíra Haršányová bola zvolená za poslankyňu Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Lubomír Hausdorf, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pán Lubomír Hausdorf bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Jiří Hering, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Tria poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Jiří Hering bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Mikuláš Hirjak, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pán Mikuláš Hirjak bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Ivan Hudec z Bratislavy, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Jeden poslanec hlasoval proti./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Šiesti poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Ivan Hudec z Bratislavy bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Ivan Hudec z Rožňavy, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pán Ivan Hudec z Rožňavy bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Jozef Hübel, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pán Jozef Hübel bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Augustín Húska, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pán Augustín Húska bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený László Kovács, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pán László Kovács bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Jakub Krígovský, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Jakub Krigovský bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslankyňu Slovenskej národnej rady bola zvolená Alica Kršáková, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Nikto./

Konštatujem, že pani Alica Kršáková bola zvolená za poslankyňu Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Stanislav Kunda, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Jeden poslanec hlasoval proti./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pán Stanislav Kunda bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Ladislav Leco, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Nikto./

Konštatujem, že pán Ladislav Leco bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Jozef Lukáč, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Dvaja poslanci hlasovali proti./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Šiesti poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Jozef Lukáč bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Daniel Macák, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Daniel Macák bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Ján Masarik, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Jeden poslanec hlasoval proti./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pán Ján Masarik bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený László Nagy, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Šiesti poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán László Nagy bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Ján Paučo, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Nikto./

Konštatujem, že pán Ján Paučo bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Ladislav Pirovits, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Ladislav Pirovits bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Jozef Pribilinec, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Jeden poslanec hlasoval proti./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Siedmi poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Jozef Pribilinec bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Jozef Prokeš, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Traja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Jozef Prokeš bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslankyňu Slovenskej národnej rady bola zvolená Anna Šantová, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pani Anna Šantová bola zvolená za poslankyňu Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Anton Ťažký, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Konštatujem, že pán Anton Ťažký bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Tibor Vecan, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Konštatujem, že pán Tibor Vecan bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Peter Weiss, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Štyria poslanci hlasovali proti./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jedenášť poslancov sa zdržalo hlasovania./

Konštatujem, že pán Peter Weiss bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Kto súhlasí, aby za poslanca Slovenskej národnej rady bol zvolený Milan Volf, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Osem poslancov sa zdržalo hlasovania./

Konštatujem, že pán Milan Volf bol zvolený za poslanca Slovenskej národnej rady.

Vážené poslankyne,

vážení poslanci,

konštatujem, že všetci navrhovaní kandidáti boli riadne zvolení. Novým poslancom Slovenskej národnej rady srdečne blahoželám. Dovoľte mi vysloviť presvedčenie, že svoj poslanskeý mandát budú vykonávať zodpovedne, v záujme nášho ľudu a že svojou prácou prispejú k zvýšeniu úrovne práce nášho zákonodarného zboru.

Pristúpime k d r u h é m u bodu nášho rokovania, ktorým je

sľub novozvolených poslancov Slovenskej národnej rady.

Podľa čl. 114 ústavného zákona o československej federácii zvolení poslanci skladajú sľub do rúk predsedu Slovenskej národnej rady.

Prosím novozvolených poslancov, aby sa zoradili vpredu pred tribúnou a v ľavej časti zasadacej siene. Zároveň prosím podpredsedníčku SNR pani Blažejovú, aby prečítala text sľubu. Prosím aby sme povstali.

Podpredsedníčka J. Blažejová:

"Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem verný Československej socialistickej republike, Slovenskej socialistickej republike, veci socializmu a odkazu Slovenského národného povstania. Budem dbať na vôľu a záujmy ľudu, spravovať sa ústavou a ostatnými zákonmi Československej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky a pracovať pre to, aby sa uvádzali do života."

Poslanec František Asher: Sľubujem.

Poslanec Ján Bakiča: Sľubujem.

Poslanec Viktor Bauer: Sľubujem.

Poslanec Ján Bicko: Sľubujem.

Poslankyňa Eva Horovská: Sľubujem.

Poslanec Jozef Brilla: Sľubujem.

Poslanec Jozef Csáky: Sľubujem.

Poslankyňa Erika Čekesová: Sľubujem.

Poslanec Dušan Dobrovodský: Sľubujem.

Poslanec Samuel Faltan: Sľubujem.

Poslankyňa Mária Fialová: Sľubujem.

Poslanec Milan Ftáčnik: Sľubujem.

Poslanec Eduard Granec: Sľubujem.

Poslanec Miroslav Grečný: Sľubujem.

Poslanec Ľudovít Grendel: Sľubujem.

Poslanec Rudolf Hamerlik: Sľubujem.

Poslankyňa Ľubomíra Haršányová: Sľubujem.

Poslanec Ľubomír Hausdorf: Sľubujem.

Poslanec Jiří Hering: Sľubujem.

Poslanec Mikuláš Hírkák: Sľubujem.

Poslanec Ivan Hudec: Sľubujem.

Poslanec Ivan Hudec: Sľubujem.

Poslanec Jozef Hübel: Sľubujem.

Poslanec Augustín Húška: Sľubujem.

Poslanec László Kovács: Sľubujem.

Poslanec Jakub Krigovský: Sľubujem.
Poslankyňa Alica Krčáková: Sľubujem.
Poslanec Stanislav Kunda: Sľubujem.
Poslanec Ladislav Leco: Sľubujem.
Poslanec Jozef Lukáč: Sľubujem.
Poslanec Daniel Macák: Sľubujem.
Poslanec Ján Masarik: Sľubujem.
Poslanec László Nagy: Sľubujem.
Poslanec Ján Paučo: Sľubujem.
Poslanec Ladislav Pirovits: Sľubujem.
Poslanec Jozef Pribilinec: Sľubujem.
Poslanec Jozef Prokeš: Sľubujem.
Poslankyňa Anna Šantová: Sľubujem.
Poslanec Anton Ťažký: Sľubujem.
Poslanec Tibor Vecan: Sľubujem.
Poslanec Milan Volf: Sľubujem.
Poslanec Peter Weiss: Sľubujem.

Vážená poslankyne,
vážení poslanci,

pýtam sa, či všetci novozvolení poslanci zložili
predpísaný sľub.

/Všetci poslanci zložili sľub./

Konštatujem, že všetci novozvolení poslanci Slovenskej
národnej rady vykonali predpísaný poslanecký sľub.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

teraz prehovorí k Slovenskej národnej rade predseda
Federálneho zhromaždenia pán Alexander Dubček.

Predseda Federálneho zhromaždenia ČSSR

Alexander Dubček:

Vážená Slovenská národná rada,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

predovšetkým ďakujem za pozvanie na rokovanie vášho slovenského parlamentu. Okrem iného rokujete i o významnom bode, o rehabilitácii ľudí a ideí reformného hnutia roku 1968.

Keď sme pred 22 rokmi začínali s riešením dozretých krízových javov, mali sme na mysli prospech československého ľudu. Súlad záujmov ľudí a našej snahy o riešenie problémov boli zdrojom spontánnej podpory obrodnému procesu Pražskej jari.

Prišiel 21. august 1968. A čo nasledovalo, dobre viete, - perzekúcie, upovnenie starých poriadkov, znahodnocovanie vysokých ideálov ľudstva, pasivita spoločnosti, prechýbenie krízy. V roku 1974 som preto napísal list Federálnemu zhromaždeniu a Slovenskej národnej rade, v ktorom som upozorňoval, požadoval a poukázal na nezdravý stav vtedajšieho vývoja.

Napísal som vtedy, že tzv. "poučenie z krízového vývoja" nemôže byť základňou pre hodnotenie predchádzajúceho obdobia, ale ani pre ďalší náš vývoj. "Pokiaľ sa predsa len stalo, že táto platforma dnes určuje politickú líniu, potom výslednicou nemôže byť nič iného, iba morálna, ideová a kultúrna stagnácia našej spoločnosti a degradácia

osobnosti človeka." Spomeňme si na reaguenciu - boli organizované protestné manifestácie na závodoch a pracoviskách, prijímané rezolúcie, celoštátna kampaň proti roku 1968, čoho boli plné noviny tej doby. Nechýbal v nich ani výrok najvyššieho predstaviteľa: "Nech si teda ide do Švédska."

Poukazujem na to preto, že každému, kto v tom období žil, muselo byť jasné, že problémy, ktoré sa neriešajú, budú narastať a kríza v spoločnosti sa bude prehĺbovať. To sa u nás naplnilo. Dvadsať rokov normalizácie zákonite viedlo k prehĺbovaniu krízy a k novej potrebe riešiť ju, ale už na inej úrovni, ako v roku 1968. Prehĺbenie krízy spôsobilo za 20 rokov ďaleko horšie - chcel by som zdôrazniť - východiskové pozície pre obrodu spoločnosti, rekonštrukciu národného hospodárstva, pre rast produktivity práce.

Oba tieto medzníky - rok 1968 a rok 1989 - hoci rozdielne, predsa sú spojené v životnosti základných ideí demokracie, humanizmu, slobody, suverenity. Dochádza k novému evolučnému procesu, v ktorom by mala vzrastať medzinárodná autorita Československa, ktorého prestíž z roku 1968 zostala v povedomí svetovej verejnosti i popredných politikov a nikdy neprestala pôsobiť. Denne sa o tom presvedčam pri rokovaníach so zahraničnými hosťami a z množstva listov, ktoré dostávam do Federálneho zhromaždenia a ktoré prichádzajú i do iných inštitúcií.

S hlbokým zadosťučinením som prijal správu, že na dnešnom zasadnutí chcete dať priechod spravodlivosti a pravde pri očistení roku 1968 a pri prekonaní deformácií a nespravodlivostí, ktoré potom nasledovali.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

Hlboká kríza zanechala stopy všade a postavila nás pred celý súbor problémov, ktoré vyžadujú riešenie.

Pokiaľ ide o našu prácu, myslím, že jedna z najdôležitejších úloh je povzniesť autoritu a vážnosť zastupiteľských zborov od Federálneho zhromaždenia cez národné rady až po národné výbory. Tieto orgány by mali byť výrazom najvyššej vôle ľudu. Veľké ťažkosti spoločnosti spôsobili politicky skompromitovaní predstavitelia bez morálneho kreditu, karieristi s mocenskými ambíciami. A potom stojí otázka, prečo sa vo vývoji ľudstva stáva, že zlo, nepravosť, nepravda zvíťazí nad pravdou, nad dobrom? Myslím si, že je tomu tak predovšetkým preto, lebo zlo, lož a nepravda nemá morálku. Preto mnohí tí, ktorí sa v predchádzajúcich rokoch skompromitovali a zaviedli našu spoločnosť do hlbokéj krízy, museli odísť. Jedným z týchto opatrení je, že dnes sa rovnako ako iné orgány, rekonštruuje aj Slovenská národná rada. Deje sa tak i na iných úrovniach. Myslím, že je to zákonité, je to nutné pre ozdravenie ďalšieho postupu práce zastupiteľských orgánov.

Chcel by som spomenúť, že dostávam mnoho listov, v ktorých ľudia upozorňujú na to, že nie všade sa koná s uvážením, s porozumením, a že sa i v tomto veľkom pohybe môžu stať krivdy aj nepravosti. Preto by som sa prihovíral za to, aby táto dobrá práca, tento demokratický proces, ktorý teraz prebieha, nebol znehodnotený houbou - ako sa to zvykne hovoriť - na čarodejnice. Myslím si, že nemôžeme ísť po linii "oko za oko - zub za zub". Ak by sa ľudstvo v dejinách bolo týmto riadilo, chodili by sme aj slepi, aj bezzubi. Teraz, v období keď všade prídu na miesta ľudia

skutočne z vôle ľudu, ide o to, aby sme svoju prácu, svoje snaženie zamerali na to, aby sme doslova zjednotili všetkých ľudí dobrej vôle.

Funkcia poslanca, poslanie zastupiteľských orgánov bola - ako viete - hrubo znevážená. Malo by sa to samozrejme zmeniť. A k tomu spajú aj opatrenia, ktoré v týchto dňoch vykonáva a doteraz už vykonala Slovenská národná rada, ako to vyplýva z jej ďalšieho programu. Zmeníme to iba kvalifikovanou prácou, zodpovedným posudzovaním vŕtočných návrhov zákonov a opatrení, posilnením kontrolnej funkcie voči výkonným orgánom vlády, iniciatívnou činnosťou a hlavne umením načúvať ľudu a skutočne štátnickým prístupom k riešeniu všetkých problémov, v ktorom obecné záujmy nebudú nahradené osobnými alebo politickými ambíciami izolovaných skupín, či politických strán, ale v ďalšej činnosti budeme mať predovšetkým na mysli všeobecný záujem ľudu, prosperity Slovenska, Čech a prosperity našej československej vlasti.

Ak toto spomínam, mám na mysli predovšetkým to, že i v ďalšom období si budeme musieť čím ďalej, tým viac všimnúť, čo sa deje na našich pracoviskách, v závodoch a v iných inštitúciách, aby sme skutočne všetku našu myseľ, naše snaženie obrátili na riešenie problémov, ktoré od nás ľudia očakávajú. Vo svojich programových vyhláseniach a vystúpeniach sme povedali veľa vážnych vecí a myslím si, že ľudia to aj vážne brali. Budeme sa musieť preto v ďalšom období zamýšľať nad tým, aby všetko, čo sme povedali sa stalo skutočnosťou, aby sme to všetko premietli do praktického života.

Prehĺbením pracovného charakteru sa bude presadzovať miesto v našom politickom systéme, ktoré zastupiteľským orgánom náleží. Nikto iný práve v novom systéme, o ktorý

usilujeme, nemôže vyjadriť vôľu ľudu tak, ako je toho schopný i váš parlament, ak bude správne fungovať. To je naša spoločná - a neváham povedať - historická úloha.

Zložitosť spočíva v tom, že pracujeme v atmosfére slobodného vyjadrovania a náhle prepuknutého, dlho umele zadržíavaného pluralitného systému, pluralitných záujmov, ktoré majú svoj odraz v pluralite politickej, v súčasnom spektre politických strán, občianskych hnutí a iniciatív. Myslím si, že to treba vidieť ako jav zákonitý, ako jav nevyhnutný, ktorý je správaný dnešným pohybom.

Je naneajvyš významnou úlohou Slovenskej národnej rady, ako aj Českej národnej rady, aby ako najvyššie predstaviteľky národných a národnostných záujmov, teda obecných záujmov, stáli v čele úsilia o zjednocovanie záujmov celej spoločnosti. Malo by sa vychádzať z národného porozumenia, tolerantnosti, citlivosti, aby sa spoločenské vzťahy upravovali ku všeobecnému prospechu ľudu. To by sme mali mať spolu na zreteli v dobe príprav a realizácie slobodných volieb.

Bolo by vážnou chybou, keby sa politikárstvom, nevraživosťou a nedôstojným háččením rozmelnil kredit, ktorý Československo má vo svete. A najviac by tým utrpel náš vnútorný život, ktorý pred voľbami a po nich by mal byť demokratický, s maximálnym úsilím o slušnosť, toleranciu, porozumenie. Podstatou demokracie je zhoda ľudí, vôľa a ochota dohodnúť sa a riešiť problémy, ktoré od nás ľud očakáva.

Veľmi vážne ma znepokojujú niektoré správy z pracovísk. Hovorí sa, že klesá pracovná morálka, že sa naplnia hospodárske zmluvy a pod. Mali by sme sa so všetkou vážnosťou obrátiť k ľuďom. Všetky naše najsvätejšie predsa-

vzatia a plány vyjdú navnivoč, ak nebude dost zrna, mlieka, mäsa, potravín, výrobkov dennej potreby. Prečo o tom hovorím pri dnešnej príležitosti? Preto, aby som obrátil našu pozornosť tam, kde sa problémy riešia. Aby som bol správne pochopený, chcel by som tu pripomenúť poľnohospodárstvo. Mohol by som spomenúť hociktorý iný úsek. Veľmi dobre vieme, akým obdobím sme prešli, vieme, že sú tam mnohé nedostatky a ťažkosti, že neraz sa to neobišlo bez patričnej dávky krivd a zatrpklostí. Ale ak sa pozrieme na poľnohospodárstvo, vieme, že tak v roku 1968, i v období tzv. normalizácie, i v dnešných veľkých demokratických a ľudových pohyboch poľnohospodárstvo stále pôsobí ako stabilizujúci faktor. Prečo to spomínam? Preto, že v ďalšom období sa bude musieť Slovenská národná rada, vláda republiky, my vo Federálnom zhromaždení i v ostatných orgánoch zamýšľať nad tým, aký zákon prijmeme, aké opatrenia urobíme, aby sme neporušili stabilizáciu poľnohospodárstva, aby sme ho udržali aspoň na terajšej úrovni, kým nezačnú ďalšie kroky k zlepšeniu. Aby sa nestalo to, čo sa stalo v iných krajinách, aby i v tejto oblasti nevznikli nedostatky. Myslím, že mi dobre rozumiете, i keď som mohol uviesť príklad z hociktovej inej oblasti. /Potlesk./

Nový obsah činnosti by mala mať aj naša federácia, ak má byť dobrovoľným spolunažívaním dvoch rovnoprávných národov v jednom štáte na základe vzájomnej dohody bez byrokratických obmedzení. Pôjde o odstránenie deformácií vo vzťahoch medzi federáciou a republikami a o posilnenie demokratických zásad. Starším je známe, že i v roku 1968, keď sme prišli k federácii, mali sme ju na mysli predovšetkým v súvislosti s ostatnými demokratickými krokmi, ktoré mali v ďalšom období nasledovať. Nestalo sa tak, pretože ďalšia byrokracia, ktorá vtedy ovládla republiku, postihla i federáciu. Namiesto demokracie prišla tuhá

centralizácia. A preto dnes stojíme úplne pred novými problémami, ktoré bude potrebné premeniť na skutočnosť. Dnes vychádzame z prvotnej suverenity národných republik a rešpektujeme vzťah medzi suverénitou federácie a republik na základe zásady, že bez suverénnych republik nemôže byť pevná federácia a bez stabilnej federácie nebudú ani pevné republiky /potlesk/.

S tým súvisí i celý rad otázok, ktoré by sme mali prerokovať, vzájomne zladit' v Slovenskej národnej rade, Českej národnej rade i vo federácii a najmä vzájomne medzi republikami a tiež mať správne na zreteľ podiel republikovských orgánov na tvorbe a vykonávaní štátnej politiky, zahraničnej iniciatívy, novej ústavy federácie a oboch republik novými zastupiteľskými orgánmi. Ako k tomu dôjsť, ako by sme mali postupovať, aby tomu tak bolo?

Hovoríme o tom, že by sme mali vybudovať spoločný Európsky dom. Myslím si, že ak stojí takto otázka v Európe, potom nemôže stať inak ani vo vzťahu k nám, k Československu. Myslím si, že musíme vybudovať i náš československý dom. Odkiaľ ho budeme budovať? Myslím si, že každý dom sa buduje od základov a nie od strechy. Preto budeme musieť mať na zreteľ všetko, čo je potrebné riešiť - ľudovo povedané - zdola. Iniciatíva a problémy sú v mnohých miestach odlišné, ale predsa majú spoločný charakter, treba, aby boli riešené v záujme nášho ľudu. A ak budeme mať na zreteľ, že stavbu nášho československého domu budeme budovať od základov, potom to bude zrejme aj cesta k novej ústave, ktorú si budeme vážiť a ctiť.

Ešte predtým nás čaká prerokovanie a prijatie celého súboru zákonov, ktoré majú zabezpečiť prechod našej ekonomiky na trhové podmienky a jej otvorenie sa svetu. I v tejto oblasti si musíme stanoviť určité pravidlá. Chceme

byl účastní v Rade Európy. Chceme spolupodnikanie, ale nechceme upadnúť do zadlženosti. Poznáme dobre skúsenosti našich susedov. Niektorým je známe, iným nie, že už splatili oveľa viac, ako mali dlhov, ale dlžoba stále trvá. Čiže nie je to také jednoduché. Nemôžeme riešiť súčasné problémy na úkor budúcnosti, na úkor našich detí, budúcich generácií. Preto si myslím, že spoluprácu, spolupodnikanie, i účasť zahraničného kapitálu všetci chceme, podporujeme to a vieme, čo nás v tomto očakáva. Vieme veľmi dobre, že z jednej strany ide o pomoc a tá je skutočne štedrá. Chcel by som vás o tom ubezpečiť, viem to z úprimných rozhovorov, ktoré som mal v Rade európskeho spoločenstva a ktoré mám zo stretnutí s mnohými predstaviteľmi, ktorí k nám prichádzajú, vrátane krajanov. Ale toto je jedna stránka vecí.

Na druhej strane musíme mať na zreteli, že ak nastane veľký pohyb zvonku k nám do republiky, bude množstvo ponúk. A buďme uprímní, nebude to všetko iba pre naše pekné oči. Zrobiť musia obaja partneri. Myslím si, že je to správne, zákonité, s tým musíme ratal. Nebolo by však spravodlivé a správne, keby sme na tom nezarobili aj my, i keď možno sa zdá, že sme zabudli obchodovať.

Treba urobiť všetko, aby sa náš súčasný vývoj zákonným potvrdením demokratických zásad a ľudských práv stal nezvratným, aby sa prehĺbil mierový charakter našej politiky. Netreba vám mnoho vysvetľovať. Len pre obnovenie pamätí a pre to, aby sme vedeli, čo všetko nás čaká, stačí spomenúť Helsinský záverečný akt, Viedenskú následnú konferenciu, mnoho zahraničných zmlúv, ktoré z Československej strany veľkoryso podpisovali bývalí predstavitelia. Čo všetko nás čaká, aby sme všetky tieto pakty, tieto dohody preniesli do skutočného života? Predstavte si len,

koľko z toho vyplynie zákonov, opatrení, aby sa stali skutočnosťou, aby naša spoločnosť žila skutočne tými podmienkami, ktoré určujú tieto medzinárodné dohody. A vy, poslanci Slovenskej národnej rady, ste tu predovšetkým preto, aby ste tento vývoj spravili nevratným, aby ste všetky tieto medzinárodné demokratické pravidlá premietli do skutočného života, aby sa stali praxou našej každodennej práce, nášho súžitia, života našej spoločnosti. Treba urobiť všetko, aby sa náš súčasný vývoj zabezpečil zákonným spôsobom, aby to všetko našlo výraz v našom skutočnom živote.

Nemali by sme strácať zo zreteľa hlavný zmysel všetkých opatrení, t.j. vybudovať moderný demokratický federatívny štát, s prosperujúcou ekonomikou, zapojenou do svetovej delby práce, štát sociálne spravodlivý a predchnutý ideálmi humanizmu, štát, v ktorom by vedľa seba v ekologicky zdravom prostredí spokojne a šťastne žili oba naše národy a všetky národnosti našej republiky.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

práce ako vidíte je veľa. Verím však v pracovitosť a rozvážnosť, uvedomelosť i zásadovosť nášho ľudu, ktoré neraz prejavil v kritických časoch a preto sa pozierám do budúcnosti s dôverou. Som presvedčený, že aj vy všetci dáte svoje sily a schopnosti tejto najvyššej službe. Bude nalahká, ale inej cesty niet, ak chceme budúcim generáciám zanechať dielo užitočné a dôstojné.

Na novej ceste majme predovšetkým na zreteli, že v slobode jednotlivca je sloboda spoločnosti a v slobode obce je sloboda štátu.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda J. Širotňák:

Ďakujem predsedovi Federálneho zhromaždenia ČSSR pánovi Alexandrovi Dubčekovi za jeho vystúpenie.

Vyhlasujem teraz 20-minútovú prestávku.

Pokračovať budeme o 11.10 hodine.

/Po prestávke./

Predseda R. Schuster:

Vážené poslankyne,

vážení poslanci,

milí hostia,

pokračujeme v rokovaní. Prv než pristúpime k otázkam poslancov, o slovo požiadal predseda vlády SSR pán Milan Čič, ktorý nás bude informovať o stave rozpracovania Programového vyhlásenia vlády Slovenskej socialistickej republiky. Prosím, aby sa ujal slova.

Predseda vlády SSR M. Čič:

Vážený pán predseda,
vážené predsedníctvo,
milé poslankyne,
vážení poslanci,

pried necelými dvoma mesiacmi som sľúbil plénu Slovenskej národnej rady predložiť na posúdenie akčné opatrenia vlády. Tie, ktorými chce vláda Slovenskej socialistickej republiky dosiahnuť splnenie svojho programového vyhlásenia. Rád konštatujem, že práce na súbore akčných opatrení postúpili natoľko, že ich dnes máme už hotové. Prosím len o ospravedlnenie, že sme ich nemohli v plnom počte predložiť na toto vaše rokovanie.

V podstate ide o tri okruhy základných úloh, ktoré sa podujímame splniť v časovom horizonte, ohraničenom prvým polrokom trvania vlády národného porozumenia.

Do prvého tematického okruhu patrí zmena a dotvorenie politického systému nášho štátu; systému založeného na princípoch demokracie, humanizmu, sociálnej spravodlivosti a zákonnosti. Do popredia normotvorného úsilia vlády sa preto dostali - popri pripravách návrhu Ústavy SSR - práce na projektoch zákonov o združovaní, o zhromažďovaní, o politických stranách, o petičnom práve a slobode náboženského vyznania a príprava celého radu ďalších zákonov. Budeme ich predkladať plénu na posúdenie a schválenie postupne a hneď ako ich pripravíme do podoby definitívnych návrhov. Zároveň však musím s poľutovaním konštatovať, že v časovom napätí, ktorému sme vystavení, dochádza nezriedka k niektorým problémom. Včera sme o nich hovorili aj v Predsedníctve SNR. Vlády národných republik nemajú vždy možnosť v dostatočnom predstihu vstúpiť do tvorby koncepcie týchto

významných celoštátnych zákonov. Stávajú sa tak len akýmsi pripomienkovým orgánom. To deformuje ich ústavnú zodpovednosť, obchádza princípy federácie, originálnu kompetenciu národných suverénnych republík, vyplývajúcu z práva národov na sebaurčenie.

Urobili sme kroky spoločne s novým predsedom vlády ČSR, a dnes pokračujeme v rokovaní o niektorých otázkach, aby sa tieto problémy riešili, aby sa rešpektovala táto problematika, a to nielen v oblasti legislatívy, ale vo všetkých oblastiach života našich národov a národností.

Urýchlená tvorba zákonov bude teda klásť aj naďalej veľké nároky na poslancov i na členov vlády. Po schválení každého nového zákona bude navyše treba podrobiť analýze, a spravidla aj novelizovať alebo úplne zrušiť celú hierarchiu nižších právnych noriem tak, aby vykonávacie predpisy, zdedené z minulých desaťročí, nezmarili to, o čo sa v celom komplexe novej legislatívy vo všetkých oblastiach usilujeme.

Druhý okruh problémov akčných opatrení sa dotýka stratégie nášho prechodu od direktívne riadenej ekonomiky k sociálno-trhovému hospodárstvu. V procese rozpracúvania programového vyhlásenia vlády sa podarilo získať pomerne dostatočný prehľad o najzávažnejších komplexoch problémov nášho ekonomického, sociálneho a kultúrneho života, jeho rozvoja, a to nielen pokiaľ ide o ekonomické a sociálne problémy. Získali sme obraz aj o problematike ekologickej, finančnej a úverovej. Máme predstavy o dlhodobejšom rozvoji hlavných smerov rozvoja slovenskej ekonomiky, vrátane konkretizácie jednotlivých investičných zámerov. Vláda má pripravené predstavy, konkretizáciu a námety aj s odhadom finančných nákladov na nové ekologické stavby, ktoré by sa mali začať v budúcich rokoch, na zahraničnú podnikateľskú

spoluprácu, na dokončenie rozostavaných stavieb. Jedným slovom chceme budovať modernú ekonomiku, ktorá sa bude opierať o dva základné piliere: o zrovnoprávnenie všetkých foriem vlastníctva a o racionálne fungujúci trh. Vláda preto svojimi opatreniami umožní rozvoj všetkých foriem podnikania, vrátane prenájmu národného majetku a širšej prínosovej účasti zahraničného kapitálu na modernizácii a prestavbe nášho národného hospodárstva.

V tomto kontexte vláda všemožne podporí aj komerčnú aktivitu zahraničných subjektov cestovného ruchu u nás, pričom chceme výraznejšie ponúkať možnosti Slovenska jednak na pôde medzinárodných organizácií a jednak pri významných medzinárodných podujatiach.

Obmedzovanie zbrojnej výroby a zníženie strojárskoho exportu do ZSSR a ostatných štátov RVHP nastolilo nevyhnutnosť zmeny výrobných programov vo všetkých špecializovaných podnikoch umiestnených na Slovensku. Dotýka sa to veľkého počtu ľudí, je to okolo 70 tisíc pracovníkov. Niektoré už majú pripravené náhradné programy. Nečakane rýchly vývoj medzinárodnej situácie však spôsobil, že sa tvorba zisku i potreba pracovníkov v tomto odbore nebudú utvárať priaznivo. O týchto otázkach rokujeme s Federálnym ministerstvom hutníctva, strojárstva a elektrotechniky v nadväznosti na predchádzajúce rokovania, aj s predstaviteľmi príslušných podnikov. Rokovali sme minulý týždeň a budeme v rokovaní pokračovať, dohodli sme aj ich stanoviská, resp. návrhy, ako si predstavujú celý výrobný program. Samozrejme, bude to treba zosúladiť so zámermi celej československej a osobitne slovenskej ekonomiky.

Nápravu stavu vidíme okrem iného i v rozvoji automobilového priemyslu, no nielen využitím kapacít BAZ-ky, ale aj zapojením tých výrobní, ktoré sa uvoľňujú v rámci konverzie zbrojnej produkcie a podnikov s neefektívnou výrobou.

Príslušné rokovania probiehajú tak s európskymi výrobcami automobilov, ako aj s firmami v Japonsku, v Južnej Kórei a v Spojených štátoch amerických.

Tretí okruh naliehavých otázok predstavuje zlepšenie kvality životného prostredia. A treba úprimne povedať, že najmä pri zamyslení sa nad stavom ovzdušia, vôd a pôdy u nás si uvedomujeme, nakoľko nefukčný dom sme zdedili z minulosti. Nerozumnou a málo predvídavou ekonomickou minulosťou sa nakopili problémy, ktoré možno riešiť iba nákladnými ekologickými investíciami, urýchlenu inováciou prostrediu adverznych technológií, prípadne zmenou energetického paliva. Náprava teda nie je v nijakom prípade otázkou mesiacov - ako sa to niekedy zdá i požaduje - a bude nás stáť veľa prostriedkov i odriekania. Urýchlene však možno prijať účinné inštitucionálne opatrenia. Preto vláda hodlá už do konca februára predložiť Slovenskej národnej rade návrh na zriadenie kompetentného priezozového orgánu štátnej správy pre životné prostredie.

Vláda pokladá za potrebné dosiahnuť podstatnú zmenu aj v značne zdeformovanom procese urbanizácie i v neúčinnom systéme ochrany krajiny, spracovania a likvidácie tuhého odpadu, prípadne efektívnejšieho využívania primárnych surovínových zdrojov. Spolu s federálnou vládou a vládou CSR pripravujeme príslušné právne úpravy aj tohto neželateľného stavu. Vláda sa však aj touto cestou chce obrátiť na všetkých občanov, aby svojimi námetmi a iniciatívami prispeli k riešeniu vážnych ekologických problémov a otázok.

Milá poslankyne,
vážení poslanci.

zakladateľ európskej demokracie a autor učenia o spoločenskej zmluve Jean Jaques Rousseau predpokladal, že medzi demokraticky zvolenou vládou a ľudom bude nielen konsenzus, ale aj plná dôvera. Naša vláda vznikla v revolučnom procese, ktorý mal podporu všetkého občianstva. Preto sa oprávnené domnievame, že so súhlasom tohto občianstva nielen konáme, ale že máme aj jeho plnú dôveru. Chcel by som za prejavy tejto dôvery poďakovať aj dnes za seba i za ostatných členov vlády.

Vláda sa plne stotožňuje s obrodným pohybom v našej spoločnosti a prihlasuje sa k humánnym myšlienkam a demokratickým tradíciám našich národov, k obnovovaniu ich šľachetných tradícií. Vážime si tých, ktorí svojou prácou prispievajú k morálnej obnove národa i týchto tradícií a preukazujú svoju dôveru vláde tým, že odvádzajú spoločnosti väčší diel práce, než aký sa od nich očakáva.

Nebol by som však hoden tejto dôvery, keby som zamietal skutočnosť, ktorá vláde pri dosahovaní stanovených akčných cieľov prekážajú. Sme svedkami častých, a nie vždy opodstatnených tlakov na vedenia podnikov, na predstavenstvá družstiev i na iné riadiace štruktúry. Tlaky majú rôzne podoby a intenzitu, spravidla veľmi nesúrodé pozadie. Vyskytujú sa však aj čisto osobné záujmy: vyrovnávanie účtov, závisť, pomstychtivosť a nezdravé ambície niektorých jednotlivcov. Teda motivácia, ktorú zaraďujeme medzi špecifiká jednotlivca. Dôsledky sú však spoločenské a často ďalekosiahle, pretože prejavy objektívne neodôvodnenej nespokojnosti vážne narušujú výrobný proces v mnohých štátnych podnikoch a družstvách, berú nezúčastneným chuť do práce, znižujú produktivitu práce a objem výroby. Denne

čítame v novinách a dostávame mnoho listov, v ktorých občania upozorňujú na to, ako sa nerozumno znižuje autorita aj dobrých riaditeľov a predsedov družstiev, vedúcich pracovníkov školstva a iných riadiacich štruktúr či inštitúcií. Anarchia ohrozuje technologickú a pracovnú disciplínu, právnu i morálnu zodpovednosť a to vážne narúša chod celého národného hospodárstva a ostatných oblastí života našej spoločnosti.

Neporiadky možno naprávať iba dôsledným poriadkom. A to už aj preto, že práve slovenská ekonomika - ako som už uviedol - ukazuje rozporné špecifiká: konverziu, reprofiliáciu, nevyhnutnú inováciu, ktoré interregnom a vybijaním sa v sporoch nemožno uspokojivo a včas riešiť. Naliehavé úlohy v závodoch si vyžadujú urýchlenu rekonštrukciu samosprávnych orgánov a ich aktivizáciu. A to tým viac, že aj vo verejnosti sa - pokiaľ ide o riešenie ekonomických problémov - niekedy "živí" dva krajné názory: radikalizmus a ako jeho protiklad akýsi gradualizmus. Treba medzi nimi nájsť optimálnu cestu. Aj ekonomické problémy totiž treba riešiť urýchlene, no s rozvahou a tak, aby sme prijímaním nejakých "ohurujúcich" čiastkových riešení nezaťažovali alebo vôbec neznemožňovali dosahovanie konečných, všeobecne prospešných a dlhodobých cieľov.

Uvedomujeme si, že kráčajme po novej a historicky bezprecedentnej ceste. Odstraňovanie nežiadúcich javov v ekonomike a politike si vyžaduje často veľké finančné i devizové prostriedky na zmenu výrobných programov, ktoré zvýšia ziskové zdroje závodov často až o niekoľko rokov. Okamžité tlaky na výplatu prémie, vyšších miezd, výkonomi nepodložené finančné zvýhodňovanie, na ďalšie dovolenky, ba i včasnejší odchod do dôchodku, sa však aktualizujú a zvyšujú bez ohľadu na to, že podniky musia "prežiť" bez často

vysokých štátnych dotácií poskytovaných v minulosti a bez lukratívnej zbrojnej výroby, osobitne na území Slovenska.

Vláda nie je fyzicky schopná riešiť tieto problémy v konkrétnych podmienkach každého závodu. Máme takmer denne problémy s jednotlivými závodmi. Telefonujú, navštevujú nás, vyhlasujú štrajky, a to aj v štátnych podnikoch, ktoré patria do výlučnej kompetencie federálnej vlády. My sa samozrejme neodťahujeme od povinnosti vstupovať do vzťahov napriek tomu, že to nie je v našej kompetencii. Sme si vedomí toho, že ide o našich ľudí, občanov, ktorí žijú na území Slovenska a ktorí majú z týchto ekonomických a iných ťažkostí aj sociálne neistoty. Preto vyvíjame snahu, aby sme v spolupráci s predstaviteľmi federálnych orgánov a federálnou vládou tieto otázky čo možno najskôr riešili. Vláda venuje týmto otázkam veľa pozornosti. Ale nové odbo-ry a vedenia závodov a podnikov by mali preto prejavovať nielen väčší záujem, ale aj väčšie úsilie a zodpovednosť za riešenie problémov vo vlastných podmienkach, najmä ak chápeme štátne podniky ako určité autonómne subjekty.

Veľa pozornosti sa dnes venuje ekológii. A je to správne. I tu sme, pravda, zdedili rudimentálne zanedbanú situáciu, a preto aj dobre myslené rady, napríklad zaviesť všade monitoring, automatizované čistiace zariadenia, stereoštruktúrne modely a pod. - pri riešení týchto problémov pomáhajú len čiastočne. Príčinou znečistenia životného prostredia je škodlivý odpad, ktorý nám do vôd a ovzdušia a do pôdy vnášajú zastaralé technológie alebo nevhodné palivá, prípadne nekontrolované chemické reziduá poľnohospodárskej výroby, konkrétne napríklad bifenoly, ktoré vážnym spôsobom zasahujú našu prírodu, poľnohospodársku výrobu, živočíšnu výrobu a tým celý potravinový reťazec.

Treba kvantifikovať a riešiť nie dôsledky, ale príčiny, stavať na princípe prevencie a nie sankcionovania - i keď nevylučujeme aj tento postup. Aj tu, žiaľ, sme často v začarovanom kruhu, pretože sa dostávajú do protirečenia najmenej dva spoločenské záujmy.

Uvediem ďalší okruh problémov - Gabčíkovo. Ako vám je známe z verejnej diskusie a zo stanovísk našich občanov, jednotlivcov, ale aj skupín, tvrdí sa - a nechcem to dávať do pochybnosti, že Gabčíkovo ohrozuje kvalitu vôd, pôdy, faunu, flóru. Menej sa už hovorí o tom, že by sa ušetrilo 5 miliónov ton uhlia. Toho uhlia, ktoré - ak ho spaľujeme v Novákoch, otravuje ovzdušie arzénom a inými škodlivinami. Alebo iný príklad: sme rozhodnutí podporovať rozvoj cestovného ruchu. Len čo sa však začal v Bratislave stavať nový hotel, už sa rôznym spôsobom vyjadruje nespokojnosť s jeho umiestnením. Treba riešiť nedostatok bytov, tvrdo sa však odmieta výstavba panelových domov, bez náznaku náhradných riešení. Je to problematika Bratislavy - Dolné Diely IV. Robíme opatrenia, aby sme túto výstavbu umŕtvili. Rozostavanosť - aby to bolo aspoň trochu funkčné - musíme riešiť aj tým, že zastavíme výstavbu. Ale čo ďalej s bytmi, so žiadosťami o nové byty, ktorých je nesmierne množstvo?

Vo fyzike platí druhý termodynamický zákon. Nový poriadok nastáva len tým, že sa starý uvedie do chaotického stavu. Asi tak to nejak je - fyzici na môžu opraviť. V spoločenskej praxi možno zmysel aj tohto zákona podriaadiť záujmom človeka a celej spoločnosti. Rodiacu sa demokraciu preto treba pedchádzať kultúrnosťou a mravnosťou, ktorá je nezlučiteľná s brutalitou a svojvôľou. Nadväzujem aj na to, o čom hovoril predseda Federálneho zhromaždenia pán Dubček. Vláda - ako som už uviedol - vychádza z toho, že má dôveru ľudu. Aby však mohla vo svojom pevnom rozhodnutí

dobre vládnuť, presvedčať občianstvo nielen slovami, ale aj činmi, treba všade utvárať podmienky na tvorivú poctivú prácu každého človeka, každého občana, vrátane členov vlády. Ak vláde nebude daná možnosť sústrediť sa na presadzovanie zásad novej hospodárskej i sociálnej politiky, na koncepcnú, no pre prax veľmi dôležitú prácu, môžu nastať ostré konflikty, vrátane vážnych narušení sociálnych istôt spoločnosti a životnej úrovne našich občanov.

Vývoj v susedných krajinách nás nabáda, aby sme sa poučili, ako predísť niektorým nežiadúcim javom a neúnosne napätej situácii. A tak nielen toto, ale aj vývoj v niektorých častiach Slovenska nás priamo nútia spojiť všetky demokratické sily v záujme Československa, bez ohľadu na úzke a individualistické interesy niektorých skupín a jednotlivcov.

Doverte mi, aby som aj na pôde Slovenskej národnej rady vyzval všetkých tých vodúcich pracovníkov v hospodárskej sfere a v štátnej správe, ktorí dodnes nepochopili hlbokú premenu, ktoré sa v našej spoločnosti udiali, a myslia a konajú naďalej po starom, aby uvoľnili miesto tým, ktorí sa činmi prihlasujú k všestrannej obrode nášho hospodárskeho a spoločenského života.

Som presvedčený, že k tejto mojej výzve sa pridajú všetci poslanci a v rámci svojich obvodov aktívne pomôžu plniť aj tento cieľ našej vlády. Nakoniec sa ešte raz chcem pred vami vyjadriť za celú našu vládu, že dávame a dáme všetky sily, aby sme konkrétnymi činmi naplnili programové vyhlásenie vlády, ktoré ste pred dvoma mesiacmi schválili.

Dakujem za pozornosť.
/Potlesk./

Predseda R. Schuster:

Ďakujem predsedovi vlády SSR pánovi Čičovi za vystúpenie.

Pokračujeme v programe otázkami poslancov. Pýtam sa, či má niekto z vás otázku na členov vlády?

Prosím poslancov, ktorí majú otázky na členov vlády, aby prišli k mikrofónu a predstavili sa, aby sme sa lepšie poznali, pretože v poslednom období došlo k výmene 64 poslancov.

Hlásí sa poslanec Šimečka. Dávam mu slovo.

Poslanec M. Šimečka:

Vážený pán predseda Federálneho zhromaždenia,
pán predseda Slovenskej národnej rady,
milé poslankyne a poslanci!

Som veľmi rád, že nebudem hovoriť od vecí, že môžem nadviazať na to, čo v úvode svojho prejavu povedal pán predseda Schuster. Chcem sa vám zveriť so svojou osobnou skúsenosťou, a to čo poviem, už dnes nie je žiadne tajomstvo a nie je to ani nebezpečné.

V posledných rokoch sa v mojom malom a skromnom byte často stretávali návštevy predovšetkým západných žurnalistov, ale aj univerzitných profesorov, intelektuálov, spisovateľov, prichádzali aj diplomati, britský veľvyslanec, kanadský veľvyslanec a iní. Ja som sa o túto osobnú iniciatívu nijako neusiloval, stalo sa to vlastne akosi samovoľne. Samozrejme, predmetom debát boli väčšinou otázky ľudských práv a podobne. Ale musím povedať, že z päťdesiatich percent sa debata krútila okolo toho, kto vlastne ži-

je tu, v tomto priestore, čo je slovenský národ, akú má identitu, aké má tradície, ako sa líši od Čechov, akú má kultúru, ako vyzerá slovenský jazyk.

Z toho sa ukázalo - do istej miery teda z neznalosti, že dvadsať rokov federácie sa skutočne premrhlo v byrokratických procedúrach a že slovenský národ sa za tú dobu o nič viac ako predtým nedostal do povedomia Európy. A z toho vychádza moja základná myšlienka, že teraz v otvorenej situácii, keď sa veľmi často hovorí o vstupe do Európy, by Slovensko malo usilovať autonómne, bez federálnych procedúr, aby sa v Európe prezentovalo svojimi tradíciami, svojou odlišnosťou, osudom národnostných menšín, krajinou a mnohými vecami, ktoré k Slovensku patria. Domnievam sa, že je to nevyhnutné, že ak chceme byť súčasťou Európskeho domu, o ktorom sa tu hovorilo, potom záleží predovšetkým na nás, akým spôsobom sa v Európe predvedieme, čo z toho čo tu kultúrne hodnotné naozaj je - aj v iných oblastiach - predvedieme v tom priestore, ktorý sa nám teraz otvoril. Myslím, že je toho dosť a záleží iba na Slovensku. Musí sa to diať z iniciatívy Slovenska, musí sa to diať autonómne, vychádzať z povedomia slovenskej identity. Táto vec sa musí budovať a musí sa pre ňu urobiť čo sa dá.

V tomto ohľade mi dovoľte, aby som predniesol niekoľko drobných návrhov. Mám veľkú radosť z toho, že konečne, ako sme včera zistili z prejavu amerického ministra zahraničných vecí Bakera, sa v Bratislave otvára konzulát a kultúrne stredisko. Myslím, že by sa slovenská vláda mala usilovať spolu s Federálnym ministerstvom zahraničných vecí, aby aj iné konzuláty, iných európskych krajín, mali v Bratislave svoje zastúpenie. Osobne považujem za ponižujúce, že sa pre každé vízum musí letieť do Prahy - a to som z Bratislavy. Čo majú povedať Košičania? Ako vlem, je mož-

né, aby sa to stalo v krátkom čase a tým by aj Bratislava predovšetkým cez kultúrne inštitúcie, ktoré by sa tu mohli usídlíť, vstúpila oveľa viac do povedomia Európy. V tej súvislosti treba povedať, že poloha Bratislavy medzi Viedňou a Bratislavou a stredoeurópska tradícia vytvára pre to ideálne predpoklady.

Ďalej chcem povedať, že Bratislava by mala využiť novú situáciu, aby prilákala napríklad medzinárodné sympóziá, konferencie, pretože je tu predsa len menej ruchu, niet toľko novinárov, je tu väčší klud, a ako viem z vlastnej skúsenosti, pretože pred týždňom tu zasadala Helsinská medzinárodná federácia, všetci si ovzdušie Bratislavy - nemyslím to v tom ekologickom zmysle - pochvaľovali.

Potom si myslím, že nebude snáď protiústavné, naopak, že to bude v súlade s tým, čo tu nedávno povedal prezident Havel, aby Slovenská národná rada vlastnou cestou, nejakou iniciatívou, vytvorením drobnej, malej skupiny poslancov, ktorí hovoria povedzme troma európskymi jazykmi, vytvorila malý výbor. Nech sa nazve ako chce, povedzme "výbor pre vstup Slovenska do Európy", ktorý by prijímal zahraničné návštevy, vytváral prostredie, utváral ľudský styk, ktorý je oveľa dôležitejší ako to, čo sa inak v oficiálnych stykoch utvára pri cenganí pohármi. Takže to je ďalšia vec a myslím, že nikto nebude mať nič proti tomu, aby predseda Slovenskej národnej rady a predseda vlády aj takýmto spôsobom vystupovali na medzinárodnom poli, pretože nominálne predseda tejto rady je hlavou slovenskej republiky.

Toto sú všetko návrhy, ktoré môžu umožniť - nie sú to návrhy formálne, ja ich neprehlasujem ako dôležité návrhy byrokratického charakteru, ktoré by Slovensku, slovenskému národu, menšinám, ktoré tu žijú, umožnili prezentovať sa v Európe, čo pre vstup do Európskeho domu bude nesmierne dôležité.

Ďakujem vám.

/Potlesk./

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Šimečkovi za jeho námety. Ďalej v rámci otázok vystúpi poslankyňa Šabová a pripraví sa poslanec Trepáč.

Poslankyňa E. Šabová:

Vážené predsedníctvo,

vážení poslanci,

dovoľte mi, aby som sa z poverenia Klubu poslancov Strany slobody a aj svojich voličov z tohoto miesta poďakovala našej vláde, ktorá sa v mimoriadne ťažkých podmienkach snaží všetky naše túžby, ktoré sme vykrikovali na uliciach, splniť. Prosím, dovoľte mi, aby som vám prečítala vyhlásenie, ktoré utvorili moji kolegovia, pracovníci Atómových elektrární, pracovisko Bratislava. Myslím si, že moja otázka, ktorá vyplynie z tohto prehlásenia, či takéto prehlásenia pomôže, bude otázkou nielen na vládu, ale na nás všetkých.

"Dňa 24. 1. 1990 v televíznych Aktualitách SSR vystúpil minister vnútra SSR pán Mečiar a žiadal našu verejnosť o trpezlivosť a spoluprácu v súvislosti so štrajkovým hnu-

tím, ktoré sa rozmáha do neúnosných rozmerov. Tento stav môže vážne ohroziť ekonomiku štátu a môže mať nedorozumenie následky pre súčasný obrodňý proces.

My, pracovníci detašovaného pracoviska Bratislava, koncernový podnik Atómové elektrárne Mochovce vychádzame s iniciatívou, v snahe pomôcť vláde SSR a vláde ČSSR skonsoolidovať sa a znormlizovať pomery, ktoré sú vyvolané neutešeným dedičstvom po totalitnom režime za posledných 42 rokov vlády a riadenia komunistickou stranou. Vyhlasujeme moratórium štrajkového hnutia na dobu jedného roka, pripadne do platnosti nového zákona o štrajkoch. Vyzývame týmto pracujúcich všetkých organizácií a inštitúcií, aby sa pridali k tomuto vyhláseniu a umožnili tak federálnej a národnej vláde norrálnie pracovať a riešiť koncepčné otázky, súvisiace s riadením štátu a podmienujúce jeho lepšiu budúcnosť. Pripadné naliehavé problémy pracujúcich je potrebné riešiť na pracoviskách v spolupráci s výbormi Verejnosti proti násiliu, odborovým hnutím a hospodárskymi zložkami organizácií. Týmto dočasným moratóriom by sa zamedzilo snahám tých skupín v našej spoločnosti, ktoré sa snažia prekaziť priaznivý priebeh našej revolúcie pod heslom "Čím horšie, tým lepšie".

Ďakujem.

/Potlesk./

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslankyni Šabovej. Ďalej sa prihlásil poslanec Trepáč, pripraví sa poslankyňa Ďuricová.

Poslanec J. Trepáč:

Vážená Slovenská národná rada,
vážení hostia,

už viackrát dnes tu zaznelo slovo štrajk, štrajkové hnutie. Hovorila o tom predomnou tiež kolegyňa poslankyňa. Obraciam sa s otázkou na predsedu vlády, kedy bude predložený štrajkový zákon na prerokovanie v národných radách a potom vo Federálnom zhromaždení. Žiadam, aby to bolo čo najskôr, pretože doteraz nie je platný zákon o štrajkovom hnutí. Všetky štrajky, ktoré sa robia, sú nelegálne. To by si mal každý uvedomiť. Robí sa to chaoticky a v tomto si musíme spraviť poriadok. Potom nastane aj disciplína pri plnení pracovných úloh. To je moja prvá otázka.

Druhá otázka. Už veľmi dlho pretrváva medzi občanmi polemika o tom, či Česká socialistická republika dopláca na Slovenskú socialistickú republiku alebo naopak. Žiadam vládu, aby sa urobila hlboká analýza tohto stavu a aby to bolo zverejnené v masovokomunikačných prostriedkoch.

Tretia otázka. V mojom volebnom obvode sa v poslednom čase vo zvýšenej miere vyskytuje nedostatok liečiv a zdravotníckeho materiálu. Mám otázku na ministra zdravotníctva a sociálnych vecí, z akého je to dôvodu, kedy nastane zlepšenie. Pri tejto príležitosti by som sa chcel spýtať, ako boli využité lieky, ktoré dostal pán Kňažko pri návšteve vo Švajčiarsku, ako to bolo prerozdelené, pretože nemám poznatky, že by sme k nám boli z toho niečo dostali.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Trepáčovi. Ďalej vystúpi poslankyňa Ďuricová, pripraví sa poslanec Gajdošík.

Poslankyňa E. Ďuricová:

Vážená Slovenská národná rada,
vážení hostia,

bola som požiadaná občanmi okresu Zvolen, teda môjho volebného obvodu a zároveň aj delegátmi krajskej konferencie Strany slobody v Banskej Bystrici, aby som na tomto plenárnom zasadnutí hovorila k dvom problémom.

Mám podporiť snahu našich vlád, ktorú vyvíjajú pri odchode sovietskych vojsk z našej republiky. Zvolenčanov a okolitých blízkych okresov sa to bytostne dotýka. Určite ste si všimli v tlači, aká úžasná havária vznikla na letisku Sliač. Presakujú ropné látky do podzemných vôd, ktoré ohrozujú aj minerálne pramene, teda kúpele, kde sa chodia liečiť pacienti nielen z našej republiky, ale z celého sveta. Chcem zároveň v tejto súvislosti požiadať našu vládu, aby po odchode sovietskych vojsk sliačske letisko slúžilo výlučne na civilné účely, aby tam nebola vojenská technika, pretože nie je príjemné, keď nad našimi pacientami hučí vojenská technika. Tiež, aby objekty, ktoré sú bezprostredne pred dokončením, už neboli odovzdávané Sovietskej armáde, ale aby boli odovzdané civilnej správe.

Druhý problém, ktorý nás podobno trápi, je výstavba teplárne B 1 vo Zvolene, ktorá je na jednej strane bytostne potrebná, na druhej strane po jej odovzdaní do užívania spadne na Zvolen a okolie dvadsaťtisíc ton oxydu siričitého ročne. Zvolen je už v súčasnej dobe ohromne zamorený z

okolitých okresov Žiar nad Hronom a Ranská Bystrica a toto by neprispelo k dobrému, ale k zhoršovaniu životného prostredia, a to nielen v našom okrese, ale aj v okolitých okresoch a pohoriach ako je Javorie, Polana, Nízke Tatry, ktoré sú ešte ako-tak čisté. Rada ONV vo Zvolene sa so žiadosťou o riešenie týchto problémov obrátila na vlády - jednak slovenskú, ale aj federálnu. Chcem túto požiadavku podporiť aj z tohoto miesta.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslankyni Ďuricovej. Teraz vystúpi poslanec Gajdošík a pripraví sa poslanec Černoqurský.

Poslanec J. Gajdošík:

Vážení Slovenská národná rada,
vážení hostia,

v mene svojich voličov z obce Krpeľany mám požiadavku na pána ministra Veselého a pána ministra Belanského. Rozvediem problém.

Na Vážskej energetickej kaskáde Krpeľany - Hričov - Nosice dochádza k zanášaniam sedimentami, ktoré sú viac ako z 90 % erózne zmyvy z poľnohospodárskych a lesných pôd. Vodná nádrž v Krpeľanoch je nimi zanosená takmer z polovice. Podľa výskumnej správy, autorom ktorej je pán docent Holobradý, poľnohospodársky využiteľných sedimentov je 10 miliónov kubíkov. Agronomicky využiteľná zložka predstavuje hodnotu približne 380 mil. korún, z čoho polovicu tvorí hodnota dusík-fosfor-draslík. Z rizikových prvkov prípustnú hodnotu prevyšujú chróm a kadmium, nie však v takej

miere, aby ohrozovali potravinový reťazec ako krmoviny a aby zdravotne ohrozili naprostú väčšinu pestovaných poľných plodín, plodín záhradníckych a ovocinárskych.

Následkom zanišťania vodných diel vzniká predovšetkým ohrozenie zaplavenia železničnej trate pri povodniach, výrazne sa znižuje výroba špičkovej elektrickej energie a zhoršuje sa ekológia v obci. Terajšia technológia odvozu sedimentov zo skládky v kontajneroch cez obec Krpeľany opodstatnene a už dlhodobo znepokojuje občanov, pretože im strpčuje život, myslím si, že zbytočne.

Stretnutí na riešenie oprávnených požiadaviek Krpeľančanov bolo viacero, naposledy minulý mesiac. Preto v mene svojich voličov žiadam menovaných pánov ministrov o finančnú pomoc organizácii Povodie Váhu pre potrebnú technológiu odvádzania sedimentov, o efektívne využitie sedimentov z vodných nádrží pre poľnohospodárske účely. V širších slovenských súvislostiach žiadam o systémové uplatnenie protierózných vplyvov na poľnohospodárskej a lesnej pôde, pretože doterajšie výskumné i realizačné výsledky nebudú mať ani odbornú ani morálnu hodnotu. Podrobnejšie podklady odovzdám pánom ministrom cez prostávku.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Gajdošikovi. Teraz sa prihlásil poslanec Čarnogurský. Pripraví sa poslankyňa Krchníková.

Poslanec I. Čarnogurský:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

moja kolegyňa Šabová bola slušnejšia ako ja, poďakovala vo svojom príspevku vláde aj predsedovi. Predpokla-

dám, že pán predseda a vláda mi to nebudú zazlievať, ak môj príhovor nebude ťakovný, ale opačne, vyslovím niekoľko výhrad k činnosti vlády v poslednom období.

Veľmi pozorne sme si vypočuli prejav predsedu vlády aj o problémoch, ktoré vládu stretávajú jednak so samotným chodom výroby a do určitej miery aj ohrozovaním personálnymi zmenami resp. štrajkovým hnutím. Domnievam sa, že tento zjav nie je možné posudzovať len ako skutočnosť, ku ktorej sa pasívne resp. iba s konštatovaním chceme postaviť. My predsa vieme, že aj takéto prejavy ľudí a až výzvy po štrajkoch majú svoje príčiny a súvislosti. A veľmi často majú svoje súvislosti práve v oblasti riadenia, v riadiacej sfére jednak v podnikoch a aj v širších občianskych súvislostiach.

Vieme, a často sme v televízii sledovali štrajky a podobné udalosti v západných štátoch, ale málokedy sme na prvom mieste. Ihneď v prvom kroku videli pri riešení takýchto udalostí vládu. Na prvom mieste vždy sme videli rokovania medzi vedením príslušného podniku, teda medzi konkrétnymi odborníkmi, ktorí by mali v prvom rade vodiť, ako sa dá výroba v tom-ktorom podniku riešiť, usmerniť a ich schopnosťami potom, po dohode s odborovou organizáciou, problém aj vyriešiť. Doteraz som sa málokedy stretol s takýmto prejavom. Skôr sa stretávame s tým, že vedenia podnikov, keď sú pracovníkmi - zamestnancami pritlačené hrozbou štrajku, stotožnia sa so štrajkujúcimi, teda s výzvyateľmi a hovoria: "My, vedenie, my nič nemôžeme urobiť, to nech urobí vláda". Chápem, že pán predseda vlády či by asi musel mať nejaký mimoriadne veľký mesiac peňazí, z ktorého by mohol takéto nároky a takéto tlaky riešiť.

Na druhej strane sa domnievam, že vláda má aj právomoci, a tie, práve v tejto dnešnej situácii, keď máme všo-

tok priemysel štátny, teda keď sú podniky vlastne priamo podriadené vláde a jednotlivým rezortným ministrom, by mala aj využívať. Využívať ich v prvom rade na naozaj seriózne preverenie riadiacich štábov jednotlivých podnikov a závodov, pretože z veľmi častých hlásení vieme, že v polohe vlády, v polohe Slovenskej národnej rady, teda v polohe riadenia tohoto štátu sa hovorí o porozumení, o spolupráci, ale na druhej strane vieme, že práve v polohe podnikov stále existujú klany, dokonca sa vytvárajú nové mafie starých funkcionárov, aj nových ľudí, ktorí by sa v určitom chaose radi znovu dostali do čela. A to v žiadnom prípade nemôže prispieť ku konsolidácii toho-ktorého podniku a už vôbec nie ku konsolidácii celej našej republiky. Ja by som veľmi prosil aj tu prítomného nového poslanca pána predsedu Výkonného výboru KSS Petra Weissu, aby aj komunistická strana v tomto smere preukázala, že naozaj to národné porozumenie berie vážne a že svojimi vnútornými inštrukciami vyzve funkcionárov a pracovníkov, ktorí zaujímajú vedúce miesta v priemysle, aby spolupracovali a aby sa snažili o konsolidované riešenie v tom-ktorom podniku.

Zdá sa mi, že momentálne hovoríme o porozumení, ale že je tu akási atmosféra na jednej strane vyčkávania - však to voľajako ešte predsa len uhráme, však do tých voľieb si čosi pripravíme, čosi zorganizujeme, na druhej strane samozrejme, že všetky neúspechy a hospodárske neúspechy budú neúspechmi nielen vlády, ale aj tohoto systému porozumenia.

Myslím si, že sú to motívy, ktoré stoja za to, aby hľadali nielen zamyslenie, ale aj riešenie. Prosil by som predsedu vlády aj jednotlivých rezortných ministrov, aby sa naozaj pokúsili prelomiť cez túto štruktúru menších alebo väčších mafii, ktoré sa vytvárajú, aby sa pokúsili

nájsť v tom-ktorom prípade aj príslušné riešenia. Domnievam sa, že bez vyriešenia ľudského činiteľa žiaden systém riadenia, ktorý poznáme z teórie, nemôže dosiahnuť úspechy. Vždy, na každom, aj eventuálne horšom systémovom riešení sa musia v prvom rade podieľať najschopnejší ľudia. A domnievam sa, že ak sa nám podarí týchto najschopnejších ľudí dostať do vedenia podnikov, že v tom prípade aj pán predseda vlády bude mať podstatne menej problémov a bude môcť svoje výsledky prezentovať jednoducho ako doteraz.

Ďakujem.

/Potlesk.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Černoğurskému za jeho vystúpenie. Teraz vystúpi poslankyňa Krchníková a pripraví sa poslankyňa Elsová.

Poslankyňa M. Krchníková:

Vážené Predsedníctvo Slovenskej národnej rady,
vážené poslankyne, vážení poslanci,

bola som poverená voličmi z môjho volebného obvodu predniesť na dnešnej schôdzi dve otázky.

Prvú otázku mám na ministra lesného a vodného hospodárstva a drevospracujúceho priemyslu pána Ing. Veselého, ktorá sa dotýka krátenia rozpisu dodávok listnatej a bukovovej guľatiny, ako aj drevin, ako breza, lipa, jelša, topol, jasan, javor a čerešňa od štátnych lesov. Preto sa pýtam v mene pracovníkov š.p. Mier Topoľčany, čím táto situácia vznikla a či je skutočný nedostatok týchto komponentov.

Ďalej mám otázku, ale zároveň aj prosbu na ministra obchodu a cestovného ruchu pána Ing. Roľku. V mojom volebnom obvode v katastri obcí Zlatníky, Pochabany, Hoste, Šišov je veľmi zlá situácia v nedostatku pitnej vody a aj tá, ktorú tam máme, je veľmi nekvalitná, závadná, nakoľko obsahuje veľmi veľa dusičnanov, ktoré sú škodlivé nielen pre dospelých ľudí, ale najmä pre deti. Základné školy túto situáciu riešila tým, že musia dovážať pitnú vodu v cisternách. Západoslovenský KNV túto situáciu síce rieši tým, že v tomto roku začne výstavbu vodovodu. Ale bolo nám povedané, že s ukončením výstavby vodovodu sa počíta až v roku 1995. Nakoľko je to dosť dlhé obdobie, pýtam sa pána ministra, či by nebolo možné zvýšiť prídeli minerálnych vôd pre okres Topoľčany, aby sa aspoň trochu kompenzovala táto zlá situácia v našom okrese.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslankyni Krchnikovej. Slovo má poslankyňa Lisová, pripraví sa poslanec Krajčovič.

Poslankyňa L. Lisová:

Vážená Slovenská národná rada,
vážené poslankyne, poslanci,

mám otázku na ministra lesného a vodného hospodárstva a drevospracujúceho priemyslu pána Veselého. Obyvatelia obce Kadošina v mojom volebnom obvode žiadajú prehodnotiť investičnú akciu, ktorú v katastri obce vykonávajú Vodné zdroje Bratislava. Vzhľadom na narušenie ekológie a straty pitnej vody v studniach žiadajú oboznámiť so zodpovedným technickým riešením uvedenej akcie všetkých občanov. Otáz-

ka je ešte ďalej rozsiahla a preto ju odovzdám písomne. Žiadam pána ministra, aby mi odpovedal písomne a v skrátenej lehote. Otázku odovzdám cez prestávku.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslankyni Lisovej, hovoriť bude poslanec Krajčovič a pripraví sa poslanec Húska.

Poslanec M. Krajčovič:

Vážená Slovenská národná rada,

otázku, ktorú chcem položiť vláde, už v podstate položila predomnou poslankyňa Ďuricová. Ide o oblasť civilného letiska Sliač, kde je veľmi katastrofálna ekologická situácia, ktorú zapríčinili sovietske vojská hrubým porušovaním noriem, predpisov a zákonov o ochrane životného prostredia a nie sú za tieto veci žiadnym možným spôsobom stiahateľné. Preto sa chcem spýtať, aké stanovisko vláda v čo najkratšom čase k týmto otázkam zaujme a ako bude trvať na tom, aby aj sovietske vojská v tejto oblasti dodržiavali naše právne predpisy a normy.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Krajčovičovi. Hovoriť bude poslanec Húska a pripraví sa poslanec Bristenský.

Poslanec A. Húška:

Vážená Slovenská národná rada,

dovoľte, aby som najprv zdôraznil príjemný pocit, že nám práve poslanec Šimočka pripomenul, že Československo je naozaj v podstate paralelný štát a že Slovensko a slovenské orgány, slovenské obyvateľstvo musí realizovať samo seba a nečakať na nejaké zástupné orgány, ktoré zaň budú vykonávať iní. Slovensko je nezastupiteľné aj pri stole európskych národov. Preto podporujem myšlienku poslanca Šimočku, aby Slovensko rozvíjalo aj svoje zahraničné vzťahy.

Ale chcel by som zároveň zdôrazniť a upozorniť na niektoré okolnosti pri tvorbe nových zákonov. Je nám všetkým známe, za akých okolností vznikajú, že sme pod veľkým časovým tlakom. Sám som sa vo svojej práci zapodieval ich sledovaním a posudzovaním. Rád by som upozornil, že napriek nevyhnutnosti rýchleho pohybu s pripravami týchto zákonov predsa lon sa udievajú skutočnosti, ktoré by sa udievať nemali. Hlavne v jednom zmysle slova, že zákonné normy v podstate v mnohých prípadoch nepribližujú skutočne určitú harmonizáciu so zákonným a normatívnym vykrytím európskeho priestoru. V podstate neharmonizujú dostatočne a dokonca niekde divergujú, rozchádzajú sa s normatívnou štruktúrou, ktorá platí v Európskom dome a do ktorej vstúpiť sa musíme perspektívne usilovať. Treba si uvedomiť, že to musíme urobiť.

A ešte by som rád zdôraznil, že samozrejme práve pri riešení zákonov musíme prihliadať na to, na čo nás tu upozornil predseda Federálneho zhromaždenia pán Dubček, keď hovoril, že sa federácia, to dieťa z roku 1968 - to znamená vyrovnanie, zosymetrizovanie vzťahov medzi Slovenskom a

Českom v podstate potom neskôr už realizovala okýptene a vo veľmi totalitne centralistických podmienkach. Teda v podstate autentickú federáciu musíme uskutočniť aj v súčasnej zákonnej iniciatíve. V tej súvislosti si myslím, že bude potrebné, aby sme oveľa viac siahali po zákonných iniciatívach a aby sme v podstate tým spôsobom prispeli práve k väčšej rýchlosti obrodenia našej spoločnosti.

A ešte jedna poznámka k tomu, na čo nás upozorňoval predseda vlády, že v niektorých oblastiach sa prejavujú poklesové dôsledky v podnikovej sfere. Myslím si, že skutočnosť je naozaj taká, ale treba to vnímať tak, že sme prosto na svažní a že náš problém je práve v tom, akým spôsobom zastavíme tento svažný pohyb, tento pohyb upadku, ktorým probíha už týchto desaťročia.

A v tom, číto si myslím, že potrebujeme čo najrýchlejšie urobiť hlavne opatrenia demonopolizačného charakteru, opatrenia, ktoré nám dovoľia prelomiť ten nerotorný ráz monopolného celospoločenského vlastníctva. Ide o taký spôsob, aby sme sa vytvorením finančného trhu a doľava kapitálového trhu dostali do situácie, v ktorej by nám sa pohybnosť vnútorných štruktúr uľahčovala riešenie vecí, a to nielen zastavením súčasného poklesu, ale postupne obnovením pohybu vpred k prosperujúcemu trhovému hospodárstvu.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Huskovi, slovo má teraz poslanec Ruzickenský a pripraví sa poslankyňa Látková.

Poslanec P. Briestonský:

Vážený pán predseda Federálneho zhromaždenia,
vážený pán predseda Slovenskej národnej rady,
vážené predsedníctvo,
pani poslankyne, páni poslanci,

hoci som poslancom Slovenskej národnej rady len krátku dobu, som nútený vzhľadom na skutočne havarijný stav v zásobovaní obyvateľstva mesta Trenčín pitnou vodou požiadať Slovenskú národnú radu, ministra lesného a vodného hospodárstva a drevospracujúceho priemyslu SSR a predsedu Slovenskej komisie pro plánovanie a vedeckotechnický rozvoj o riešenie tohto vážneho problému. K tomuto rozhodnutiu ma viedli vážne problémy a nepružné administratívne prílohy v zaradení stavby Prívod vody Štvrtok nad Váhom - Trenčín s rozpočtovým nákladom 126 miliónov korún. Táto akcia vzhľadom na kritickú situáciu bola na Západoslovenskou KNV nárokováná už na roky siedmej päťročnice, avšak vzhľadom na nedostatok investičných limitov nebola zaradená. Až v ôsmej päťročnici sa dostala do zoznamu, avšak na začiatok v júli 1990. Pri uprosňovaní plánu na rok 1990 až po viacerých intervenciách na rôznych stupňoch bola zaradená, a to len s čiastkou 12 mil. Kčs, hoci len pre prívod vody je potrebné 40 mil. korún. Odsúvanie začatia tejto stavby má za následok, že mestu Trenčín chýba v súčasnosti pohotových 70 litrov sekundových pitnej vody. Situácia je skutočne havarijná. Niektoré oblasti najmä s hromadnou bytovou výstavbou nemajú počas celého dňa pitnú vodu, ktorá sa musí dovážať.

Príprava stavby Prívod vody Štvrtok nad Váhom - Trenčín je v takom štádiu, že prakticky môže v týchto dňoch začať. Treba však povedať, že pre Trenčín bude znamenať len sotva vyrovnanie už spomenutej pasívnej bilancie vody.

Ďalšia zložitosť je v tom, že Západoslovenské vodárne a kanalizácie odmietajú napojovať na verejnú vodovodnú sieť ukončené byty, čo spôsobuje značné ekonomické, spoločenské i politické problémy v našom okresnom meste. Je mi známe, že mestské i okresné štátne orgány túto situáciu, keď hrozí vyhlásenie tretieho regulačného stupňa, bez pomoci centrálnych orgánov nemôžu úspešne zvládnuť. Z uvedených dôvodov žiadam, tak ako to bolo v prípade Košíc, poskytnúť osobitné finančné prostriedky na riešenie havarijnej situácie v zásobovaní mesta Trenčín pitnou vodou.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Bristenskému, slovo má poslankyňa Látková a pripraví sa poslanec Lupták.

Poslankyňa A. Látková:

Vážaná Slovenská národná rada,
vážení hostia,

ohraciam sa s otázkou na pána ministra Mučiara, ktorú mi kladú najmä pracovníci národných výborov, v akom štádiu je rozpracovanie zákona o územnom členení Slovenska a asi kedy bude predložený do orgánov Slovenskej národnej rady.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslankyni Látkovej. Slovo má poslanec Lupták a pripraví sa poslanec Hrícko.

Poslanec I. Hupták:

Vážená Slovenská národná rada,

i napriek už spomínanej časovej tiesni, čo sa týka prijímania nových účinných zákonov, chcel by som podporiť pána poslanca, ktorý hovoril o čo najskoršom prijatí štrajkového zákona, nakoľko som zamestnancom veľkej fabriky a viem, že štrajkový zákon by hodne pomohol pri regulácii tohto štrajkového hnutia - ak by som to tak mohol nazvať.

Podľa môjho názoru nie menej dôležité ako štrajkový zákon je prijatie zákona o štátnom podniku, nakoľko vo fabrikách ešte stále pretrváva stav, že ľudia nevedia ako postupovať pri menovaní hospodárskych pracovníkov, či voľbou, či výberovým konaním, konkurzným konaním. Zákon o štátnom podniku by sa mal tým zaoberať a mal by riešiť, ako by sa malo postupovať. Podľa môjho názoru, a vôbec podľa názoru mojích spolupracovníkov, by voľba vedúcich hospodárskych pracovníkov nebola najoptimálnejšia.

Ďalej sa chcem dotknúť problému tepelných elektrární. Pracujem v tepelnej elektrárni a viem, že ešte dlho budeme musieť využívať služby týchto elektrární. Ale uhlie, ktoré spaľujeme v našich tepelných elektrárňach, má vysoký obsah síry. A najviac škodlivou zložkou spaľovania sú práve kyslíčniky síry. Preto by som mal dotaz na vládu alebo zodpovedné ministerstvo, či sa už zaoberali problémom odsírenia splodín alebo či už je niečo vypracované, nakoľko dobre vieme, že budovanie odsírovacích zariadení bude veľmi náročné na devízy. My v našej republike nemáme vypracovanú žiadnu metódu a tie západné metódy, ktoré fungujú viac-menej s väčším alebo menším úspechom, sú veľmi drahé. Myslím si, že tento problém je naozaj vážny, nakoľko kyslé dažde si už v našej republike veľmi dlho nebudeme môcť dovoľovať.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Kuptákovi. Slovo má poslanec Hricko a pripraví sa poslankyňa Fabušová.

Poslanec P. Hricko:

Vážené predsedníctvo,
vážená Slovenská národná rada,

Moja otázka je smerovaná na členov vlády SSR. Už druhé volebné obdobie som poslancom za volebný obvod 140 - Krompachy. Je to mestečko s počtom obyvateľov okolo 9 tisíc a predpokladáme, že do roku 2000 nás bude okolo 10 tisíc. Okrem toho do mesta Krompachy je silná denná dochádzka do práce. Samotné mesto a najbližšie okolie poskytuje prácu asi 7 tisíc obyvateľom. Rast obyvateľstva vyvoláva potrebu ďalšej výstavby bytov, čo je však podmienené budovaním príslušnej kapacity čistíčiek odpadových vôd. Navyše odpadové vody sú doteraz voľne vypúšťané do rieky Hornáda a odtiať do neďalekej priehrady Ružín, ktorá je perspektívnym zdrojom pitnej vody pre mesto Košice a jeho okolie.

Po viacročnom rokovaní s predstaviteľmi ONV a KNV na základe uvedených faktov bol daný súhlas na projekčnú i stavebnú prípravu tejto čistíčky odpadových vôd. Rozpočtové náklady 138 mil. Kčs boli posúdené ako optimálne a stavba bola zahrnutá do plánu na realizáciu v s. päťročníci so začatím v roku 1990. Stavebné kapacity sú zabezpečené od poľských stavebných firiem, ale aj od Váhostavu Žilina. V tejto etape výstavba čistíčky odpadových vôd v Krompachoch sa už v pláne na rok 1990 nenachádza. Preto sa pýtam vlády SSR, či sa oiaľ nenájdu potrebné finančné prostriedky ani v štátnom fonde na rozvoj vodného hospodárstva pre tak potrebnú stavbu nielen pre mesto Krompachy, ale aj zabezpečenie pitnej vody mesta Košice a jeho okolia.

Prihováram sa za urýchlenú realizáciu tejto čistilčky odpadových vôd nielen vo svojom mene, ale aj v mene obyvateľov nášho mesta.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Hrickovi. Slovo má poslankyňa Fabušová. Pripraví sa poslanec Brilla.

Poslankyňa K. Fabušová:

Vážené predsedníctvo,
vážená Slovenská národná rada,

aní v trhovom hospodárstve nebude zdravotníctvo ekonomicky tak atraktívne, ako napríklad cestovný ruch. Pri súčasnej úrovni mzdy a spôsobu zdaňovania sa nedá predpokladať, že k rozkvetu zdravotníctva v najbližšom desaťročí prispejú súkromné zdroje.

Kultúra národa sa meria aj tým, či zdravotníctvo reaguje na aktuálnu epidemiologickú situáciu. Kriesime humanizmus. Bez straty jediného života sa uskutočnila politická revolúcia. V tom istom čase ročne zomiera 27 tisíc obyvateľov - viac ako polovica všetkých úmrtí - na srdcovo-cievne ochorenia. Sme najhorší v Európe a sme za mnohými inými národmi, o ktorých hovoríme, že sú rozvojové krajiny.

Okrem celospoločenskej prevencie, ktorá prináša svoje ovocie až za 20 rokov, mnoho životov, najmä mladých, by sme mali zachraňovať teraz kardiochirurgickými výkonmi. Aj v štátoch, kde sa rapidne zlopšuje epidemiologická situácia, napríklad v USA, sa každý rok operuje 600 obyvateľov

na jeden milión obyvateľov na koronárne sklerotické zmeny. Na Slovensku na prepočet obyvateľov by bolo treba ročne operovať 3600 chorých. Skutočnosť: napríklad v roku 1988 bolo operovaných 40. To je menuj, ako potrebuje jeden okres. Čo mám povedať mojim pacientom?

Stiesnené priestorové podmienky - jediné pracovisko na Slovensku - viedli k zastaveniu rozvoja osobnosti v kardiológii. Dnes, prepáčte, na Slovensku kardiológiu nemáme. A je to práve tu, kde kedysi boli položené základy kardiológie, ale stavba nepokračovala. Komplex príčin je medicínskym kruhom známy. Nepochybne aj pánovi ministrovi Novákovi, na ktorého sa týmto obraciam s otázkou: Keďže sme členmi Svetovej zdravotníckej organizácie a v oblasti srdcovo-cievnych chorôb sme napojení cez pražský IKEM na svetovú úroveň, čo s tým ďalej? Veď aj Slovensko je súčasťou federácie.

V českých krajoch je 6 kardiouchirurgických pracovísk takmer na európskej úrovni a položili kameň ďalšej budovy IKEM. Na Slovensku bola výstavba pozastavená. Ale už nechcem hovoriť o finančných požiadavkách na priestory, budovať sme sa naučili, stavby už máme, ale to vybavenie! Tam treba 90 mil. devízových korún na to, aby napríklad priestory novej potržiarskej nemocnice začali slúžiť svojmu skutočne ľudskému účelu. Viem, že v tézach k akčnému programu sa zamýšľa so zvýšením požiadaviek pre zdravotníctvo tak v oblasti korún, ako aj devízových korún. Chcem zavolať na všetkých našich poslancov a na svedomie našej vlády, aby konečne umožnili usmerniť tieto prostriedky, ktoré predpokladám, že budú uvoľnené, na to miesto, kde ich najviac treba a na to miesto, kde treba najviac tú našu veľkú hanbu zakryť - do oblastí kardiovaskulárnych ochorení.

Ďakujem pekne.

/Potlesk./

Predseda E. Schuster:

Ďakujem poslankyni Fabušovej. Slovo má poslanec
Brilla a pripraví sa poslanec Richter.

Poslanec J. Brilla:

Vážené Predsedníctvo SNR,
vážená Slovenská národná rada,

Som tu po prvýkrát a ešte prakticky neviem, ako to tu
beží, ale mám jeden problém, s ktorým by som sa potreboval
obrátiť na Slovenskú národnú radu, resp. na vládu.

Včera bola krátka správa v novinách, že pán predseda
vlády Čalfa prijal vedúceho európskeho odboru IBM a tento
ponúkol vláde, že IBM je ochotná na vlastné náklady
vybúďovať jeden veľký výpočtový systém v Československu,
spojený s komunikačným systémom. Dnes, keď sme túto správu
prečítali, chcel som sa spojiť s našim rektorom. Nemohol
som ho však zastihnúť, tak som sa obrátil na pána rektora
vysoké školy technickej, Prof. Frištackého, pretože si
uvedomujem, že keď ide o taký veľký systém, nemožno ho
získať pre jednu vysokú školu, prípadne len pre jeden
rezort, ale je potrebné takýto systém získať pre veľké
výpočtové stredisko v Bratislave.

Naviac sme konštatovali, že v Bratislave existuje
Ústav aplikovanej kybernetiky, ktorý jediný v Českoslo-
vensku sa zaoberá problematikou celoštátnych počítačových
sietí. Vzhľadom na to, že ide o veľký výpočtový systém
spojený s komunikačným systémom, do určitej miery by sa
dalo zdôvodniť, že jedine v Bratislave sa pracuje na celo-
štátnej počítačovej sieti, takže by to bol dôvod, aby sa
ten veľký počítačový systém dostal do Bratislavy.

Obraciam sa preto jednak na ministra školstva, jednak na vládu, pretože si myslím, že v tomto prípade nebude stačiť len pomoc ministerstva školstva, ale bude potrebná aj pomoc vlády. My by sme potom vypracovali všetky potrebné návrhy a zdôvodnenia, prečo si myslíme, že tento systém by mal byť práve v Bratislave a nie v Prahe. A opakujem, dá sa to zdôvodniť práve tým, že v Bratislave sa pracovalo na celoštátnej počítačovej sieti.

Ďakujem.

/Potlesk./

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Brilllovi. Slovo má poslanec Richter. Pripraví sa poslanec Švihorík.

Poslanec I. Richter:

Vážená Slovenská národná rada,

Horná Nitra má v súčasnosti dva kardinálne problémy, ktoré vyplývajú z jej prírodných a spoločenských špecifik. Ich spoločným menovateľom je hnedé uhlie, ktoré sa tu ťaží a v prevažnej miere aj spaľuje. Spomenuté problémy sú: narušené životné prostredie oblasti, so všetkými dopadmi na zdravie populácie a otázky slovenského uhoľného baníctva.

Životné prostredie Hornej Nitry najviac atakuje Elektrárň v Novákoch, ktorá ročne emituje do ovzdušia okolo 120 tisíc ton oxidu siričitého, ďalej oxidu dusíka, arzén, fluór, ťažké kovy a desiatky tisíc ton prachu. Osobitným problémom sú úložiská elektrárenského popolčeka, ktoré často spôsobujú prašné búrky. Urýchlene sa žiada začať s realizáciou odsirenia spalín v dvoch blokoch Elektrárne Nováky. Je to menovitá úloha štátneho plánu, zarade-

ná na prípravu stavby, doteraz však nie je zaradená do investičného plánu výstavby. Jej realizovaním dôjde k zníženiu emisií oxidu siričitého o cca 40 tisíc ton za rok. Investičný zámer na túto stavbu bol vydaný FMPE v marci roku 1986 a už v júli 1987 bola spracovaná projektová úloha a predložená štátnej expertíze. Po vznesených pripomienkach bola priebežne doplňovaná. Pro začatie stavby, ktoré malo byť v minulom roku, je potrebné po prvé ukončiť štátnu expertízu projektovej úlohy v termíne do 31. marca tohoto roku a po druhé rozhodnúť o celej dotácii finančných prostriedkov na túto ekologickú stavbu - takisto do konca marca tohoto roku.

Ďalším dôležitým krokom pre ozdravenie oblasti je nahradenie pôvodných granuláčnych kotlov za fluidné, ktoré dodáva Prvá brnenská strojárň v spolupráci s firmou DVB z NSR. Nakoľko ide o vysoko ekologickú stavbu, ide o zníženie oxidov siričitého a dusíka oproti klasickým granuláčnym kotlom na 6 %, je potrebné zaradiť ju do zoznamu ekologických stavieb. Realizovaním uvedených stavieb sa výrazne zlepši kvalita ovzdušia aj vo vzdialenejších regiónoch. Pri miestnom pomery má veľký význam budovanie tepelných napájacích, čím možno prístup k odstaveniu lokálnych zdrojov znečistenia ovzdušia. Žiaľ, tieto tepelné napájacie nie sú zatiaľ posudzované ako ekologické stavby, hoci ich priamy dopad na zlepšenie kvality ovzdušia je nepochybný.

Ďalším veľkým znečisťovateľom nášho regiónu sú Chemické závody W. Piecka. Realizácia stavby "modernizácia výroby karbidu vápnika" nesie všetky znaky ekologickej stavby, pretože zmenou technológie výroby a zrealizovaním celého súboru opatrení dôjde k zvýšeniu produkcie, lepšiemu zhodnoteniu suroviny a k podstatnému zníženiu úniku prachu. Náklady na stavbu predstavujú takmer 22 miliónov západonemeckých mariek a 90 miliónov Kčs. Dovozové krytie je zabezpečené formou devízovo-návratného úveru a na za-

bezpečenia korunového krytia požadujú chemické závody investičné dotácie zo štátneho fondu ochrany ovzdušia na prekrytie nedostatku investičných prostriedkov vo finančnom pláne roka 1990. Túto žiadosť podporila aj štátna technická inšpekcia ochrany ovzdušia.

Priam krížovú cestu podstupuje vedenie chemických závodov ako investor pri realizovaní stavby záväznej úlohy štátneho plánu "ozdravné opatrenia vinylichlorid-polyvinylchlorid" so svojimi dodávateľmi. Tento problém dávam písomne na vyjadrenie a riešenie Ministerstvu priemyslu SSR.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

v Bratislave je v súčasnosti akútnym problémom pevný komunálny odpad, ako sa nesprávne nazývajú zmiešané druhotné suroviny. Podobný problém existuje v Prievidzi. Nemusel by byť, keby sa obyvateľstvu vytvorili podmienky pre separovanie a sústreďovanie týchto druhotných surovín, ktoré sú špecifické tým, že vznikajú oddelene. V tomto smere sa žiada využiť skúsenosti pána Petra Havlika z Prievidze, ktorého snaženie vždy stroskotalo len na orgánoch štátnej správy.

Rozumná intenzifikácia poľnohospodárskej výroby je záslužná, celospoločensky významná činnosť, avšak intenzifikoval niekoľko metrov od Elektrárne v Novákoch, či Chemických závodov W. Piecka, alebo dopestovávať plodiny na vrstve elektrárenského popoľčka, plného ťažkých kovov, je tristuhodné ignorantsvo. Pokiaľ nenastane zlepšenie ekologickej situácie v tejto oblasti, je potrebné intoxikované pôdy vyňať z hospodárenia.

V našej oblasti je napätá situácia aj s pitnou vodou, ktorej zdroje na Hornej Nitre sú v závislosti od banskej činnosti veľmi obmedzené. Pre riešenie situácie v zásobovaní pitnou vodou nielen Hornej Nitry, ale aj žiaru nad Hronom, je od roku 1972 budovaná vodárenská nádrž Turček. Stavba je projekčne zabezpečená na tri etapy a dodávateľ je schopný začať stavebné práce v predstihu, t.j. v prvom polroku 1990. Preto je potrebné urýchlene prerokovať projektovú dokumentáciu za účasti všetkých zainteresovaných okresov a doriešiť problémy, ktoré vznikli v súvislosti so záberom lesnej pôdy a výstavbou ciest pre výstavbu vlastnej nádrže.

Napriek alarmujúcim výsledkom výskumu zdravotného stavu detí v našej oblasti, ako i objektívnym meraniam, doposiaľ nebolo z ministerstva zdravotníctva reagované na našu žiadosť ešte z roku 1986, aktualizovanú v septembri minulého roku, ohľadom zaradenia Prievidze a priláhlých sídelných celkov do zoznamu obcí s narušeným životným prostredím. Z tohoto dôvodu nemajú naše deti napríklad nárok na mliečne desiate, pobyt v škole v prírode a ďalšie opatrenia, zmierňujúce dopady narušeného prostredia na ich zdravie. Poľnohospodári našej oblasti dostávajú odplaty za zníženú produkciu z titulu spádu kyslíčnika siričitého. Keď sa nájdu prostriedky na náhradu strát v rastlinnej, či živočíšnej výrobe, prečo niet prostriedkov na zmiernenie zdravotných dopadov prostredia na naše deti a ostatných spoluobčanov?

V chemických závodoch, ale aj v baniach a ďalších podnikoch trpia pracovníci zvýšeným počtom profesionálnych toxikóz a chorôb z povolania. Úroveň lekárskeho preventívneho prehliadok je dlhé roky právom kritizovaná. Bolo by namieste zvážiť možnosť zriadenia vysunutého výskumného pracoviska pre oblasť profesionálnych toxikóz a chorôb z

povolania, vybaveného modernými diagnostickými prístrojmi. Umožnilo by to mnohé ochorenia diagnostikovať v počiatkových štádiách, prípadne im predísť.

Vážené pani poslankyne,

vážení páni poslanci,

Horná Nitra - to sú bane. Problémy slovenského uhoľného baníctva sú zvlášť akútne v dnešnom období. Názory a reakcie popredných činiteľov sa často diametrálne líšia a tak je budúcnosť 16 tisíc pracovníkov koncernu Slovenské uhohľné bane viac ako nejasná. V tomto ohľade očakávame rozhodné a záväzné slovo. V prípade útľmu, obmedzenia a ukončenia ťažby v Slovenských uhohľných baniach žiadame centrálnu riešenie náhradného výrobného programu, zabezpečenie rekvalifikácie a zachovanie sociálnych istôt baníkov.

V oblasti sociálneho zabezpečenia je potrebné doriešiť dlhá roky ignorovanú požiadavku odchodu baníkov do dôchodku vo veku 50 rokov. Táto požiadavka je podopretá skutočnosťou, že 50 ročný baník, ktorý má odčítaných 20-35 rokov, často v nepretržitých prevádzkach, ktorý bol v minulosti nútený robiť ročne 200 až 400 hodín nadčasov, je fyzicky značne opotrebovaný. Veľký podiel baníkov po päťdesiatke je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku alebo renty z titulu ochorenia, pracovného úrazu, resp. choroby z povolania. Pred nedávnom sa medzi baníkov dostala informácia, že priemerná doba užitia penzie u baníka je 16 mesiacov. Som presvedčený - a so mnou i moji spolupracovníci, baníci zo Slovenských uhohľných baní, že požiadavka na odchod do dôchodku v päťdesiatke je oprávnená a spoločnosť jej rešpektovaním ocení pracovné hrdinstvo baníkov, ktorí stratili svoje zdravie v prospech tejto spoločnosti.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Richterovi. Slovo má poslanec Švihorík. Pripraví sa poslankyňa Tkáčová.

Poslanec J. Švihorík:

Vážená Slovenská národná rada,

v prvom rade by som chcel vzniesť dotaz z môjho volebného obvodu na ministra lesného a vodného hospodárstva, ako je to s realizáciou vodného diela Mojšová Lúčka pri Žiline. Občania majú už 20 rokov uzáver rozvoja tejto oblasti, vrátane modernizácie bytov i ďalšieho rozvoja. Chceli by sme všetci vedieť, kedy a vôbec či sa to bude realizovať, pretože už tri roky sme nedostali v tomto smere uspokojivú odpoveď.

Druhú otázku by som chcel vzniesť na nás všetkých - viac-menej na členov vlády. O úniku občanov z vidieka, z obcí sa už toho popisalo a pohovorilo veľa. Čo nám to spôsobilo nežiadúcich javov na produkcii a v celej našej spoločnosti, vieme všetci. Ale neriešime základný problém úniku týchto občanov, to znamená vybavenosť sídiel základnými potrebami, či už je to obchodná sieť, sociálna starostlivosť, zdravotná starostlivosť, najmä dostatok pitnej vody, budovanie vodovodov a plynifikácia. Vieme, že produkcia kŕmstien v našej republike je zo 40 % spôsobená lokálnym kúrením - uhlím. Myslím si, že občania vidieckych sídiel by si tieto voci veľmi radi zrealizovali aj v akcii "Z", len aby to bolo umožnené a nejakým rýchlejšim tempom dané do volebných programov jednotlivých obcí. Tým by sa u nás riešil bytový problém, pretože je veľa opustených domov. Zvýšila by sa produkcia najmä potravinárskych článkov a iných produktov, ktorých výroba je možná najmä v malých podnikoch.

Ďalej by som sa chcel vrátiť k mojej požiadavke z predminulého plenárneho zasadnutia, na ktorom som hovoril o odstránení kultúrnych pamiatok z našich sídiel v tzv. kultúrnej revolúcii z ideologických dôvodov /najmä sakrálnych pamiatok, rôznych mariánskych sôch/. Pretože tieto práce zatiaľ idú pomaly a ministerstvo kultúry nemá na to dostatok pracovníkov, chcel by som teraz, keď je Slovenská národná rada obnovená, poprosiť poslancov, aby vo volebných obvodoch na to dohliadali a evidovali kultúrne pamiatky, ktoré treba prinavrátiť a tieto zoznamy odovzdali ministerstvu kultúry.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Švihorikovi.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

nechcem obmedzovať otázky, ale vytvorili sme priestor - hodinu pred plénom, aby každý poslanec mohol s príslušným ministrom niektoré veci prerokovať. Teraz by sa mali kľásť otázky, resp. interpelácie a pokiaľ poslanci chcú predniesť diskusné príspevky, musíme sa spoločne dohodnúť a podľa toho stanoviť program.

Slovo má poslankyňa Tkáčová, pripraví sa poslanec Hombík.

Poslankyňa E. Tkáčová:

Vážený pán predseda,
vážená Slovenská národná rada,

hovorím za volebný obvod č. 131 Lemešany, okres Prešov. Mám dotaz na prvého podpredsedu vlády. Tímochim pripo-

mienky mojich voličov, ktoré vznášajú na verejných zhromaždeniach a na schôdzach JRD, že sú proti výstavbe Jadrovej elektrárne Kecerovce, ktorá má byť v blízkosti nášho volebného obvodu, viacerých dedín a okresného mesta Prešov.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslankyni Tkáčovej. Slovo má poslanec Hom-
bik, prípravi sa poslankyňa Remšíková.

Poslanec S. Hombik:

Vážená Slovenská národná rada,
vážení hostia,

pre kvalitu a demokratickosť predvolebnej kampane a
vôbec pre kvalitu a pluralitu verejnej informovanosti je -
nazdavam sa - dôležité poskytnúť priestor v eteri tým,
ktorí majú o takúto informačnú činnosť záujem a spĺňajú
isté kritériá. Je tu možnosť a záujem zriaďovať nezávislé
rozhlasové a televízne stanice. Táto možnosť je však stále
hatená existenciou zákonov č. 17 a č. 18 Zb. z roku 1964,
ktoré zabezpečujú monopol Československého rozhlasu a Čes-
koslovenskej televízie. Myslím, že z hľadiska ďalšieho
prehlbovania demokracie v šírení informácií je všeobecným
spoločenským záujmom podniknúť také legislatívne opatren-
nia, ktoré by čo najrýchlejšie viedli k zrušeniu tohoto
monopolu.

Uvediem konkrétny príklad. Vysokoškolákom, ktorí v
novembri dostatočne jasne preukázali svoje možnosti a záu-

jom riešiť spoločenské problémy, sa podarilo nadviazať kontakt s francúzskou stanicou Rádio FAN, mimochodom treťou najpočúvanejšou vo Francúzsku a predstavitelia tejto stanice sú ochotní za mimoriadne vhodných podmienok vybudovať sieť kvalitných vysielačov, ktoré by pokryli celú vysielaciu plochu Slovenska. Táto možnosť je však stále hatená existenciou týchto veľmi nepružných zákonov. Preto vyzývam podniknúť také opatrenia, ktoré by viedli k ich čo najrýchlejšiemu odstráneniu.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Bombikovi. Slovo má poslankyňa Kemšiková, pripraví sa poslanec Paučo.

Poslankyňa J. Kemšiková:

Vážená Slovenská národná rada,

po nedávnom vyhlásení ministra zahraničných vecí pana Dientsbiera o úplnom zastavení vývozu tzv. špeciálnej techniky, i keď toto vyhlásenie sa následne poopravilo, nastala v mojom volebnom obvode Dubnica nad Váhom - Nová Dubnica a vlastne v celom považsko-bystrickom okrese - mierne povedané - vlna nespokojnosti a nervozity. Určite všetci rozumne mysliaci ľudia vítame mierovú iniciatívu našej vlády. Avšak pracujúci človek, ktorého sa to konkrétne týka, vidí automatické následky v podobe neistého zamestnania a príjmov. V mojom volebnom obvode sa to žiaľ týka väčšiny obyvateľov, pretože v tejto aglomerácii majú jediné a nosné podniky - Závody ťažkého strojárstva, kombinátny podnik, Závody všeobecného strojárstva a konečne i Elektrotechnický výskumný ústav Nová Dubnica výrobný program prevažne naplnený špeciálnou technikou.

Nechcem to ďalej rozvádzať. Pán predseda vlády po nedávnej návšteve zástupcov Závodov ťažkého strojárstva v Dubnici nad Váhom situáciu pozná a konkrétne to tu aj spomenul. Podobná je aj v druhých menovaných podnikoch. I napriek tomu musím z tohoto miesta povedať, že naše podniky nemajú náhradný výrobný program a tým sú ohrozené sociálne istoty cca 15 tisíc zamestnancov v mojom volebnom obvode zo spomínaných 70 tisíc v rámci Slovenska - ako to uviedol pán predseda vlády akademik Čič. Vieme, že sú to podniky riadené ústrednými federalnými orgánmi. Zisk, ktorý však tieto podniky budú tvoriť, sa bude prerozdeľovať a zhodnocovať tu, na Slovensku. Keďže pán predseda vlády akademik Čič už vo svojom úvodnom vystúpení uviedol pripravované cesty riešenia, nekladím otázku, dovoľujem si ho však opätovne, v zmysle požiadavky mojich voličov požiadať o čo najrýchlejšie riešenie tejto kritickéj situácie v uvedených podnikoch.

Ďakujem.

Predseda R. Schusteri:

Ďakujem poslankyni Renšikovej. Slovo má poslanec Paučo, pripraví sa poslanec Prokeš.

Poslanec J. Paučo:

Vážené predsedníctvo,
vážené poslankyne a poslanci.

mám len jednu otázku. Dňa 10. januára 1990 bola v okrese Žiar nad Hronom porada za účasti pána predsedu Slovenskej národnej rady a zástupcov vlády. Lenže takéto konania boli v našom okrese niekoľkokrát, od roku 1971 v asi 3-5 ročných cykloch. Záver tohto hodnotenia je asi taký: Takéto hodnotenia o ekológii - o tej sa nejdem teraz

rozširovať - sa predložila Výboru SNR pre životné prostredie a Predsedníctvu SNR na prerokovanie. Súčasne SNR požiadala vládu SSR, aby na základe uznesenia vlády č. 290/1985 venovala pozornosť oblasti žiarskej kotliny, a to nielen z hľadiska riešenia životného prostredia, ale aj otázok zdravotníctva, zásobovania a školstva. Pýtam sa, prečo venovať pozornosť? Myslím si, že treba konať. A my sa v Žiari pýtame, pretože to nie je len problém ekológie v Žiari, ale aj v ostatných okresoch, kedy vláda v tomto smere začne konať?

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Paučovi. Slovo má poslanec Prokeš, pripraví sa poslankyňa Kikloňová.

Poslanec J. Prokeš:

Vážené dámy,
vážení páni,

moja otázka smeruje skôr na Predsedníctvo SNR, ako na vládu, ale je to v záujme hospodárskej výstavby nášho štátu, tak ako to tu už viackrát odznelo.

Nie je mysliteľná výstavba hospodárstva bez toho, aby sa jej odborári nezúčastňovali ako oponenti pri predkladaní jednotlivých hospodárskych programov, ktoré pôjdu z vlády, prípadne iných programov. Včera predložilo Fórum koordinačných výborov pracujúcich Slovenska v mene odborov protest proti tomu, aby poslanci, ktorí boli pôvodne navrhovaní odbormi, boli odvolávaní inými organizáciami a navyše, aby ich miesta, resp. ich kreslá boli potom obsadené inými ako odborovými organizáciami. Pýtam sa, či túto interpeláciu predsedníctvo dostalo?

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Prokešovi. Slovo má poslankyňa Kiklošová.

Poslankyňa B. Kiklošová:

Vážená Slovenská národná rada,

mám jednu otázku na ministra zdravotníctva pána Nováka. Pracujem vo Výbore SNR pre veci sociálne a zdravotné. Vlaskrát sme v tomto výbore žiadali - hlavne z dôvodov členitosti územia Slovenska - zakúpiť terénne vozidlá, tzv. terénne sanitky. Posledná informácia, ktorú som dostala koncom minulého roku od bývalého ministra zdravotníctva pána Molnára bola, že vozidlá tohoto typu, teda terénne vozidlá od firmy Mercedes by mali prísť na územie Slovenska koncom roku 1989, alebo začiatkom roku 1990. Pýtam sa, či tieto terénne vozidlá už na Slovensko prišli a ak áno, ako boli rozdelené? Konkrétne mi ide o Stredoslovenský kraj, pretože veľká časť obyvateľov v tomto kraji býva na lazoch a kopaniciach, kde často dochádza k stratám ľudských životov práve kvôli tomu, že sa tam lekár nemá ako dostať.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslankyni Kiklošovej. Hlásí sa ešte niekto z poslancov? Hlásí sa poslanec Varga.

Poslanec J. Varga:

Vážená Slovenská národná rada,

mam otázku na ministra financií cien a miezd SSR a na ministra poľnohospodárstva a výživy SSR, čo je na tom pravdy, že suma uhrady pôvodne projektovaná pre poľnohospodárstvo na uhradu objektívnych nákladov poľnohospodárskej výroby na Slovensku sa má na tento rok krátiť oproti pôvodným predpokladom a prísľubom o dva - a dokonca sa hovorí - o viac miliárd korún.

Ide o to, že podniky s touto úhradou objektívnych nákladov počítali a môžu to vyvolať veľmi vážne problémy v hospodarení poľnohospodárskych i potravinárskych podnikov. A v nadväznosti na to, či vláda SSR vychádzajúc z tejto skutočnosti, ak je pravdivá, ráta s tým, že môžu nastať niektoré vážne problémy v ďalšom rozvoji poľnohospodárskej výroby, zabrzdenie jej dynamiky, niektoré problémy v potravinárskom priemysle pri výrobe potravín a nakoniec aj pri zásobovaní nášho potravinového trhu.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Vargovi. Hlásí sa ešte poslanec Krivý, dávam mu slovo.

Poslanec V. Krivý:

Vážená Slovenská národná rada,
vážení hostia,

chcel by som hovoriť k dvom veciam, položiť jednu otázku a jeden návrh.

Otázka je smerovaná na ministra lesného a vodného hospodárstva a drevospracujúceho priemyslu Ing. Veselého. Na vodnom diele Gabčíkovo v súčasnosti naplno pokračujú intenzívne práce, niektorí dokonca hovoria, že až "nadplno". Pýtam sa, a v tom je podstatná otázka, podľa akého projektu v súčasnosti tieto práce pokračujú, či podľa starého, o ktorom je zrejme, že je sotva únosný, alebo podľa nejakého nového, ktorý verejnosti predbežne zostáva neznámy.

Prechádzam k návrhu. Podotýkam, že návrh nesúvisí s predchádzajúcou otázkou. Medzi vecami, ktoré Slovensko nevyhnutne potrebuje, je tiež profesionálny výskum verejnej mienky. Bude ho potrebovať tisíckrát pred voľbami i po voľbách v bežnom spoločenskom, politickom živote. Pre ľudí aj pre systém je vždy lepšie, lepšie sa môžu orientovať, keď vidia a keď majú spätnú väzbu. Až budeme raz žiť vo fungujúcej a v slušnej spoločnosti, tak zrejme spontánne vzniknú vládceré takéto výskumné pracoviská, pretože život si to sám vyžiada.

V tomto transformačnom období potrebujeme minimálne jedno kvalitné vysoko-profesionálne nezávislé pracovisko. Niektorí by mohli povedať, že na Slovensku existuje Výskumný ústav verejnej mienky. Treba konštatovať, že toto pracovisko svoje výskumné zistenia a poznatky odovzdávalo predovšetkým a takmer výlučne iba pre Ústredný výbor KSS. Mohol by niekto povedať, že stačí zmeniť regule a stačí povedať: postupujte inak, dáme to k dispozícii verejnosti a všetkým dnešným aj zajtrajším subjektom politického života. Zároveň je v tom, že táto inštitúcia bola budovaná ako málo nezávislá a odrážalo sa to aj na vedení a na nedostatočnej úrovni profesionality. Vo verejnosti, ako aj v obci slovenských sociológov táto inštitúcia nemá príliš dobré renomé, a to z toho dôvodu, že sa jednak vyhýbala vedeckej kontrole a jednak preto, že niektoré signály hovoria o nízkej dostatočnej úrovni profesionality.

Podávam teda návrh, aby bolo novokonštituované výskumné pracovisko, profesionálne centrálne zamerané na skúmanie verejnej mienky, aby bolo konštituované na tvrdo nezávislom základe. Podľa môjho osobného názoru najlepším predpokladom je, aby bolo konštituované práve pri Slovenskej národnej rade, aby boli tvrdo uplatnené kritériá konkurzu, aby bolo možné dodržať a dosiahnuť európske štandardy profesionality.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Krivému, máte ešte, vážení poslanci a poslankyne, nejaké otázky. Slovo má poslanec Macák.

Poslanec D. Macák:

Vážená Slovenská národná rada,

chcem len podporiť pána Čarnogurského, keďže som navštívil viac ako 50 dialógov. Je plná pravda, ktorú hovoril o vzťahu vedenia podnikov, rôznych iniciatív a odborovej rady.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Macákovi. Hlási na ešte niekto?

Keďže sa už nikto nehlási, členovia vlády SSR budú na otázky poslancov odpovedať v závere nášho rokovania, podľa schváleného programu.

Pokiaľ ide o otázku poslanca Prokeša, bola to otázka na nás. Musím povedať, že sme list, ktorý nám poslali, dostali, lenže bol adresovaný zle. Slovenská národná rada ani Predsedníctvo SNR nedáva návrhy na odvolávanie poslancov, ani ich neodvoláva. Nedáva ani návrhy na doplnenie nových poslancov. Pokiaľ ide o poslancov podľa straníckej príslušnosti, odvoláva ich príslušná strana, pokiaľ ide o nečlenov strany, v zmysle ústavného zákona schváleného vo Federálnom zhromaždení, odvolávajú sa na návrh Verejnosti proti násiliu a Národného frontu. Prosím, aby ste to takto chápali, lebo dostávame viac listov a skutočnosť je taká, ako som povedal. Predsedníctvo Slovenskej národnej rady odvolanie poslancov len berie na vedomie.

Š t v r t ý m bodom programu je

Návrh na zaradenie novozvolených poslancov SNR do výborov Slovenskej národnej rady a zmeny v zložení orgánov Slovenskej národnej rady.

V materiáli, ktorý ste dostali k voľbe nových poslancov SNR ako tlač 139, je uvedený aj návrh na zaradenie poslancov do výborov Slovenskej národnej rady. Pri zaraďovaní poslancov do výborov SNR sa vychádzalo z odporúčaní, ktoré vzišli z rokovania o návrhoch kandidátov na poslancov za okrúhlym stolom a brala sa do úvahy aj požiadavka rovnomerného rozloženia poslancov v jednotlivých výboroch.

Navrhujem, aby sme o návrhu na zaradenie poslancov do výborov SNR hlasovali an blok. Súhlasíte s takýmto postupom?

/Poslanci vyjadrili súhlas./

Pokiaľ by ste mali niektoré pripomienky, budete ich mať ešte možnosť uplatniť, pretože 22. februára bude najbližšia schôdza SNR. Napriek tomu sa pýtam, či má ešte niekto pripomienku. Hlásí sa poslanec Černoгуrský.

Poslanec I. Černoгуrský:

Pan predseda, mali by sme jednu požiadavku, resp. návrh. Medzi novými poslancami je aj Prof. Brilla, ktorý je známym a jednoznačne patrí do sféry vedy a školstva. Domnievam sa, že by bolo oprávnené jeho zaradenie do Výboru SNR pre kultúru a výchovu a mohla by sa snáď urobiť aj výmena. V tomto výbore je za Demokratickú stranu Ing. Ladislav Leco a ak by nujhlasil, prešiel by do Výboru SNR pre pláň a rozpočet. Táto zmena by sme v rámci možností chceli realizovať.

Predseda R. Schuster:

Prosím vás, aby sme teraz nerobili presuny, lebo sa môže stať, že by niektoré výbory ostali neobsadené a iné by boli preplnené. Prosím, aby ste dali námety, ktoré do najbližšieho zasadania SNR posúdime a schválime.

Ďalej sa hlási poslanec Pirovits.

Poslanec I. Pirovits:

Vážený pán predseda,
vážené predsedníctvo,
vážení poslanci,

som novým poslancom za volebný obvod č. 145. Dávam pripomienku nie vo vlastnom záujme, ale aj v záujme ostatných poslancov. Pri voľbe nám bolo povedané, že budeme pracovať v iných výboroch. Ja ako právnik som bol navrhnu-

tý do Ústavnoprávneho výboru SNR. Sú i ďalší poslanci, ktorí hovoria, že došlo k zmene v ich zaradení do výborov. Ak ide o zvyšovanie kvalitatívnej úrovne práce vo výboroch, považujeme za dôležité, aby sa do nich dostali ľudia podľa profesií, aby práca bola prospešná aj pre poslancov aj pre samotný výbor.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Pirovitzovi. Chápeme tieto pripomienky. Všetky budeme brať do úvahy a budeme sa snažiť ich zohľadniť. Podľa záujmu poslancov však vychádza, že napríklad vo Výbore SNR pre kultúru a výchovu chce pracovať väčšina poslancov. A nerôzne jeden výbor preferovať, kým druhý ostane neobsadený.

Má ešte niekto konkrétne námety na zaradenie poslancov do výborov?

/Ďalšie pripomienky neboli./

Kožžo nie sú, dávam hlasovať zatiaľ za predložený návrh a tým, že Predsodníctvo SNR sa bude snažiť vaše pripomienky zohľadniť. Prosím, aby ste do tej doby pracovali podľa pôvodného návrhu.

Kto je za predložený návrh na zaradenie poslancov do výborov SNR, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Kto je proti?

/Nikto./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Nikto./

Konštatujem, že sme zaradili novo zvolených poslancov do výborov Slovenskej národnej rady.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

v súvislosti s rekonštrukciou Slovenskej národnej rady je potrebné na dnešnej schôdzi zvoliť podpredsedu Slovenskej národnej rady a predsedov troch výborov SNR.

Prosím podpredsedu SNR pána Jozefa Širotnáka, aby návrhy odôvodnil.

Podpredseda J. Širotnák:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

ako sme boli informovaní pri voľbe nových poslancov Slovenskej národnej rady, podpredseda SNR pán Kazimír Nagy sa vzdal poslaneckého mandátu. V súvislosti s tým je potrebné zvoliť nového podpredsedu Slovenskej národnej rady. Pán Kazimír Nagy bol maďarskej národnosti, preto po dohode za okrúhlym stolom je do tejto funkcie navrhnutý pán Gábor Zászlós, ktorého sme zvolili za poslanca na schôdzi Slovenskej národnej rady 12. januára t.r. Zároveň sa navrhuje, aby poslanec Gábor Zászlós vykonával aj funkciu predsedu Výboru SNR pre národné výbory a národnosti.

Z ďalších predsedov výborov SNR sa poslaneckého mandátu vzdal Ján Jancík, ktorý bol predsedom Výboru SNR pre pôdohospodárstvo a výživu a Ján Zabák, ktorý bol predsedom Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotné, bol z funkcie poslanca SNR odvolaný.

Po dohode za okrúhlym stolom sa za predsedu Výboru SNR pre pôdohospodárstvo a výživu navrhuje poslanec Štefan Ivanko a za predsedu Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotné poslanec Ivan Hudec. Vzhľadom na to, že medzi novozvolenými poslancami sú dvaja poslanci rovnakého mena a priezviska, dokonca aj titulu, spresňujem, že ide o pána Hudeca, narodeného 23. marca 1953 z Rožňavy.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem podpredsedovi SNR panovi Širotnákovi za odvodnenie návrhov.

Voľba podpredsedu Slovenskej národnej rady a predsedov výborov SNR na v zmysle § 27 zákona o rokovacom poriadku Slovenskej národnej rady koná tajným hlasovaním.

Prístupíme teda k voľbám. Prosím, aby boli rozdane hlasovacie listky, ktoré môžete upraviť vo vyznačených priestoroch, nachádzajúcich sa vzadu za predsedníctvom. V záujme plynulosti volieb prosím, aby ste za predsedníctvo vchádzali po ľavej strane.

Prosím overovateľov Slovenskej národnej rady, aby po skončení volieb spočítali hlasy v Modrom salóne na I. poschodí.

Prosím poslancov, aby po vykonaní volieb zaujali svoje miesta v zasadacej sieni.

/Rozdanie hlasovacích lístkov a vykonanie volieb./

Pýtam sa, vážené poslankyne, vážení poslanci, či ste všetci vykonali voľby.

/Všetci prítomní poslanci vykonali voľby./

Prosím overovateľov Slovenskej národnej rady, aby sa odobrali do určenej miestnosti a spočítali hlasy.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

ráte predložené uznesenie k výsledkom činnosti Komisie SNR na posúdenie pôsobenia Slovenskej národnej rady a jej orgánov v rokoch 1968-1970. Prosím, aby ste prípadné pripomienky odovzdali podpredsedníčke SNR pani Blažejovej.

Vytlasujem 40-minútovú obedňajšiu prestávku.

/Po prestávke./

Predseda R. Schuster:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

dovoľte mi, aby som vás oboznámil, že počas dnešného rokovania prišla odpoveď na náš návrh spolupracovať s krajom Emilia Romagna, s ktorým som vás dnes dopoludnia oboznámil a ktorý inicioval predseda Federálneho zhromaždenia pán Alexander Dubček počas svojej návštevy v Taliansku. Dovoľte mi, aby som vás s touto odpoveďou oboznámil.

"Vážení pán predseda,

procesy politických a demokratických promien, ktoré sa odohrávajú v Československu, sme vzali na vedomie s veľkým záujmom a s pocitmi nádeje, že tieto procesy východo-európskych krajín by mohli mať kladný vplyv na budúcnosť celej Európy a na medzinárodné vzťahy.

My pevne veríme, že sa môžu vytvoriť podmienky pre novú a úspešnejšiu spoluprácu medzi národmi a štátmi, aby sa upevnili perspektívy mieru a medzinárodnej spolupráce. V tomto duchu vo funkcii predsedu kraja Emilia Romagna sa obraciam na vás, aby som vyjadril záujem nášho kraja nadviazať kontakty s republikou, ktorej vy predsedáte. Dovoľujem sa, že by bolo vhodné príležitostné stretnutie medzi našimi dvoma realitami, aby sme mohli prediskutovať a prehliadnúť námety spoločných záujmov, ako je činnosť, kompetencia a funkcie volených inštitúcií. Ponúkalo by nám to tiež možnosť vzájomne sa zoznačiť s eventuálnymi sektormi budúcej spolupráce.

Za týmto účelom by som považoval za užitočné, aby delegácia nášho kraja mnou vedená mohla čo najskôr navštíviť Slovenskú republiku.

V očakávaní zoznámiť sa s vaším názorom na môj vyššie uvedený návrh využívam príležitosť k tomu, aby som vám zaslal čo najsrdečnejšie pozdravy."

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

budeme pokračovať v rokovaní. Skôr než dám slovo poslancovi Viliamovi Volkovi, prihlásil sa ešte poslanec Peter Brňák. Dávam mu slovo.

Poslanec P. Brňák:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
dámy a páni,

medzi novozvolenými poslancami Slovenskej národnej rady je aj poslanec Bakiča, ktorého si osobne vážim ako odborníka, veľmi cudeného odborníka najmä v oblasti teórie štátu a práva. V tej súvislosti si dovoľujem predniesť stanovisko, ktoré spočíva v tom, že rezignujem na funkciu predsedu Ústavnoprávneho výboru SNR v prospech menovaného poslanca, ktorého sme dnes zaradili do Ústavnoprávneho výboru SNR. Domnievam sa, že v danom prípade akékoľvek politické záujmy nemôžu prevýšiť zdravý rozum. Práve v záujme tejto veci som prišiel k tomuto môjmu stanovisku, ktoré je slobodné a bez akéhokoľvek nátlaku.

Prosím o určité pochopenie aj vedenie Demokratickej strany, ktorej som príslušníkom a s ktorou som predbežne túto záležitosť neprecokoval, aby nekonali emotívne a túto skutočnosť mi nevytýkali. Domnievam sa, že záujmu veci ako celku nemôže konkurovať určitý fiktívny záujem nejakej skupiny spoločnosti. Preto navrhujem, aby na ďalšom zasadnutí Slovenskej národnej rady ako jeden z bodov programu bol návrh na zvolenie nového predsedu Ústavnoprávneho výboru SNR. Žiadam aj Predsedníctvo Slovenskej národnej rady, aby v rámci možnosti akceptovalo môj návrh, ktorý sa viaže výhradne k osobe poslanca Bakiču. Pisomné zdôvodnenie doručím priamo predsedovi Slovenskej národnej rady.

Ďakujem.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Hrňakovi za jeho stanovisko. Predsedníctvo SNR sa nim bude zaoberať a na najbližšom zasadnutí vas s výsledkom oboznámi.

Budeme pokračovať v rokovaní. Prosím poslanca Viliara Volku, aby nas oboznámil s výsledkami volieb.

Poslanec V. Volko:

Mila kolegyně,
vážení kolegovia poslanci,
vážení hostia,

overovatelia Slovenskej národnej rady konštatujú, že na voľbu podpredsedu SNR bolo poslancami vydaných 137 hlasovacích lístkov. Po sčítaní hlasov sme zistili, že pri voľbe podpredsedu SNR bolo odovzdaných 135 hlasovacích lístkov. Z kandidátov na funkciu podpredsedu SNR Gábor Zászlóva hlasovalo 105 poslancov, proti návrhu 30 poslancov.

Konštatujeme, že poslanec Gábor Zászlóva bol zvolený za podpredsedu Slovenskej národnej rady.

Ďalej overovatelia SNR konštatujú, že na voľbu predsedu Výboru SNR pre národné výbory a národnosti, predsedu Výboru SNR pre pôdohospodárstvo a výživu a predsedu Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotne bolo poslancami vydaných 137 hlasovacích lístkov. Po sčítaní hlasov sme zistili, že pri voľbe predsedov výborov SNR bolo odovzdaných 137 hlasovacích lístkov. Z toho za kandidáta na funkciu predsedu Výboru SNR pre národné výbory a národnosti Gábor Zászlóva hlasovalo 113 poslancov, proti návrhu hlasovalo 24 poslancov. Na funkciu predsedu Výboru SNR pre pôdohospodárstvo a

výživu Štefana Ivanku hlasovalo 134 poslancov, proti návrhu hlasovali 3 poslanci. Na funkciu predsedu Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotné Ivana Hudca hlasovalo 130 poslancov, proti návrhu hlasovalo 7 poslancov.

Konštatujem, že poslanec Gábor Zászliós bol zvolený za predsedu Výboru SNR pre národné výbory a národnosti, poslanec Štefan Ivanko bol zvolený za predsedu Výboru SNR pre pôdohospodárstvo a výživu a poslanec Ivan Hudoc, narodený v roku 1953, bol zvolený za predsedu Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotné.

Predneda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Volkovi za oboznámenie s výsledkami volieb.

Zisťujem, že Slovenská národná rada zvolila Gábora Zászliósa za podpredsedu Slovenskej národnej rady a za predsedu Výboru SNR pre národné výbory a národnosti, Štefana Ivanku za predsedu Výboru SNR pre pôdohospodárstvo a výživu a Ivana Hudca za predsedu Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotné.

Dovoľte mi, aby som im srdečne v mene vás všetkých zablahoželal k zvoleniu do funkcií a súčasne zaželal veľa úspechov v práci v orgánoch Slovenskej národnej rady.

Prosím, aby zaujali miesta za predsedníckym stolom.

P i a t y m bodom programu je

Vládny návrh zákona SNR o udeľovaní amnestie vo veciach priestupkov, ktorých prerokovanie patrí do pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky.

Návrh ste dostali ako tlač 133 a spoločnú správu výborov ako tlač 133a.

Za vládu SSR návrh zákona odôvodni minister spravodlivosti pán Ladislav Košťa. Prosim, aby sa ujal slova.

Minister spravodlivosti SSR L. Košťa:

Vážená Slovenská národná rada,

máme v živej pamäti rozsiahlu amnestiu prezidenta republiky k prvému januáru tohoto roku. Amnestia svojím širokým záberom bola adresovaná na tú protispoločenskú činnosť, ktorá sa dá vyjadriť pojmami trestné činy a prečiny. Ale protispoločenskú činnosť nespočíva len v páchaní trestných činov a prečinov, ale aj v takých konaniach, ktoré nedosahujú ich spoločenskú nebezpečnosť. Mám na mysli priestupky.

Inštitút amnestie pre oblasť priestupkov navrhujeme obnoviť za účelom odstránenia disparite, ktorá existuje z hľadiska už uvedenej možnosti udeliť amnestiu na trestné činy a prečiny a nemožnosti postupovať obdobne aj vo veciach priestupkov. Nemožnosť udeliť amnestiu na priestupky sa pociťuje už dlhší čas ako nedostatok, ktorý sa osobitne zvýraznil v spojitosti so spomínanou amnestiou prezidenta na trestné činy a prečiny.

Navrhovaný zákon, ktorý máte k dispozícii, je veľmi krátky a stručný. Preto aj ja budem veľmi stručný. Tento zákon vlastne vyplňuje istú medzeru tým, že splnomocní vládu udeľovať amnestiu vo veciach priestupkov, ktorých prejednávanie patrí do pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky. V tejto súvislosti podotýkam, že s inštitúciou amnestie na priestupky vláda súhlasila aj pri prerokúvaní vládneho návrhu zákona SNR o priestupkoch.

Amnestiu na priestupky bude vláda udeľovať formou uznesenia, ktoré sa uverejní v Zbierke zákonov. Predpokladá sa, že vláda toto svoje zákonné právo využije v najbližšom čase na udelenie všeobecnej amnestie, t.j. vo veciach všetkých priestupkov, ktorých prejednávanie patrí do pôsobnosti orgánov SSR. To však nevylučuje možnosť udeliť v budúcnosti amnestiu len na priestupky niektorých druhov. Počítame s tým, že najbližšie zasadnutie vlády by tento návrh malo prijať a uvažuje sa potom túto novú normu v amnestii aplikovať.

Podľa posledných štatistických údajov len národne výbory v uplynulom roku prejednali takmer 46 tisíc priestupkových vecí. Vo väčšine prípadov boli právoplatne rozhodnutia o priestupkoch už aj vykonané. Pokiaľ ide o túto skupinu priestupkov, amnestia sa dotkne prípadov, keď neboli doteraz vymahane uložené pokuty. Nevybavených však zostalo vyše 1500 prípadov, ktorých sa amnestia dotkne v plnom rozsahu. Teda už začaté konanie o nich sa zastaví a pokiaľ nebolo začaté, ani sa nezačne.

Okrem priestupkov prejednávaných národnými výbormi sa bude amnestia týkať aj priestupkov, prejednávaných ďalšími štátnymi orgánmi v pôsobnosti Slovenskej socialistickej republiky, teda aj priestupkov na úseku cestnej premavky prejednávaných útvarmi Zboru národnej bezpečnosti, priestupkov prejednávaných finančnými správami a priestupkov prejednávaných štátnou obchodnou inšpekciou. Obdobné opatrenie v oblasti priestupkov bolo prijaté aj v českej socialistickej republike formou zákonného opatrenia Predsedníctva Českej národnej rady z 12. januára 1990, ako aj vládou ČSR.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odporúčam, aby ste s týmto návrhom vyjadrili svoj súhlas.

Isté je to, že v príjmoch národných výborov sa čiastočne táto položka objaví ako minusová, ale nahradí to pocit radosti všetkých, ktorí ešte nezaplatili a nebudú musieť pokuty zaplatiť.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem ministrovi spravodlivosti Ladislavovi Košľovi za odôvodnenie návrhu. Spoločným spravodajcom výborov SNR je poslanec Ján Jančík. Prosím aby predniesol spravodajskú správu.

Poslanec J. Jančík:

Vážení Slovenská národná rada,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

vládný návrh zákona o udeľovaní amnestie vo veciach priestupkov, ktorých prejednávanie patrí do pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky, vychádza zo skutočností, že v súčasnom československom právnom poriadku chýba výslovná právna úprava udeľovania amnestie na priestupky. Pri viacerých amnestiách tak dochádzalo k paradoxnej situácii, že zatiaľ čo páchatelom trestných činov a prečinov bola amnestiou časť trestu odpustená alebo začaté trestné stíhanie zastavené, páchatelov priestupkov, ktorých konanie je spoločensky menej nebezpečné, sa amnestia nedotkla.

Možnosť udeľovať amnestiu vo veciach priestupkov však už v československom právnom poriadku bola riešená. Umožňoval to zákon číslo 89/1950 Zb. o trestnom konaní správnom. Podľa § 76 citovaného zákona bola splnomocnená vláda na udeľovanie amnestie vo veciach priestupkov. Na základe tohto ustanovenia 9. mája 1960 udelila vláda Československej republiky naposledy amnestiu v odbore trestného práva správneho tak, že boli odpustené dosiaľ nevykonané tresty alebo zvyšky trestov, ktoré právoplatne uložili výkonné orgány národných výborov, prípadne iné orgány za priestupky spáchané pred dňom rozhodnutia o amnestii. Súčasne vláda nariadila, aby výkonné orgány národných výborov, prípadne iné orgány, trestné stíhanie pre priestupky spáchané pred dňom tohto rozhodnutia nezavádzali a zavedené zastavili.

Ustanovenie o možnosti udeľovať amnestiu vo veciach priestupkov však do doteraz platného zákona číslo 60/1961 Zb. o úlohách národných výborov pri zabezpečovaní socialistického poriadku nebolo prevzaté. Avšak dnes, v dôsledku novovzniknutej politickej a spoločenskej situácie sa zvlášť výrazne pociťuje absencia tohto ustanovenia. Podstatne sa totiž menia hľadiská posudzovania spoločenskej nebezpečnosti konaní, prejednávaných podľa doterajšej právnej úpravy ako priestupky.

Aj keď sa amnestia bude dotýkať predovšetkým priestupkov riešených národnými výbormi, ktorým v boji proti priestupkom pripadá najvýznamnejšia úloha, zahrňuje aj priestupky prejednávané ďalšími štátnymi orgánmi. V súčasnosti sú to útvary Zboru národnej bezpečnosti na úseku porušovania pravidiel cestnej premávky, finančné správy vo veciach daní, poplatkov a dotácií a orgány colnej správy, pokiaľ ide o porušovanie colných predpisov a o nedovolený vývoz a dovoz devíz.

Tak ako pri posudzovaní mnohých trestných činov a prečinov, aj pri posudzovaní priestupkov dochádzalo vinou bývalého mocenského aparátu k viacerým chybám a u postihnutých k pocitom krivdy. Je na nás, vážené poslankyne a poslanci, aby sme schválením tohto zákona dali vláde SRk možnosť udeľovania amnestie vo veciach priestupkov a tak prispeli k ďalšiemu prehĺbovaniu humanizácie našej spoločnosti. Preto ako spoločný spravodajca Výboru SNR pre národné výbory a národnosti a Ústavnoprávneho výboru SNR v zmysle výsledkov protokolovania v uvedených výboroch odporúčam predložený návrh zákona schváliť.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Jančíkovi za prednesenie spravodajskej správy.

Otváram rozpravu o p í a t o r bude programu. Hláša si sa niekto z poslancov do rozpravy? Hlási sa poslanec Paučo.

Poslanec J. Paučo:

Vážené poslankyne a poslanci,

tento vládny návrh sa zaoberá myšlienkou amnestovať priestupky. Myslím, že by sa mal zaoberať aj zákazom činnosti. Z praxe veľmi dobre vieme, že horší trest zostane nepovšimnutý. Niektorí radšej zaplatí 500 Kčs alebo aj vyššiu pokutu. Keď by sa mal omilostiť, tak potom už aj v tom smere, pretože mnohým vodičom sú odobraté vodičské preukazy na pol roka i viac.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Paučovi za pripomienku, ktorou sa budeme ešte zaoberať. Hlásil sa ešte niekto z poslancov do rozpravy?

Ak nie, kto súhlasí s vládnyim návrhom zákona SNR v znení, ako ho odporučil spoločný spravodajca poslanec Ján Jančík, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie.

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto.

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

Zisťujem, že Slovenská národná rada schválila vládny návrh zákona SNR o udeľovaní amnestie vo veciach priestupkov, ktorých pýrkúvanie patrí do pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky.

Š i e s t y m bodom programom sú

Výsledky činnosti Komisie Predsedníctva SNR na posúdenie pôsobenia Slovenskej národnej rady a jej orgánov v rokoch 1968-1970.

Materiál ste dostali ako tlač 135.

Prosím podpredsedníčku SNR pani Janku Blažejovú, aby materiál uviedla.

Podpredsedníčka J. Blažejová:

milý náš hosť, vážený pán predseda
Federálneho zhromaždenia,
vážené poslankyne a poslanci,
vážení hostia,

dovoľte mi, aby som v krátkosti uviedla výsledky činnosti Komisie Predsedníctva SNR na posúdenie pôsobenia Slovenskej národnej rady a jej orgánov v rokoch 1968-1970. Podkladom posudzovaného materiálu, ktorý máte k dispozícii, je správa vypracovaná komisiou utvorenou z poslancov SNR a z odborníkov - historikov, právnikov a priamych účastníkov vtedajších politických udalostí. Komisia správu zostavila na základe štúdií najdôležitejších pracovných spisov /stenografické správy z plén, zápisnice z predsedníctiev SNR/.

Spracovaný, ako aj predložený materiál si nenárokujeme podať vyčerpávajúcu charakteristiku práce Slovenskej národnej rady v rokoch 1968-1970, lebo to sa určite stane predmetom ďalšieho systematického historického výskumu. Podáva však faktografický prehľad práce Slovenskej národnej rady v rokoch 1968-1970, zachytáva a čiastočne hodnotí všetky základné dokumenty, ktoré plénum a Predsedníctvo SNR v danom období prijali.

Predsedníctvo SNR neiniciovalo činnosť komisie samostatne. Považuje za svoju morálnu povinnosť vrátiť sa k týmto dramatickým a pre náš národ neraz aj tragickým udalostiam, skúmať v nich podiel Slovenskej národnej rady a jej orgánov i jednotlivých poslancov. Nejde nám, prirodzene, o rekrimináciu minulých činov, ale o ich vysvetlenie a najmä o závery pre našu terajšiu prácu v najvyššom zákonodarnom orgáne na Slovensku.

Slovenská národná rada by si mala zo svojich najnovších dejín zobrať viacero poučení tak pre každodennú politickú prax, ako aj pre širšie morálno-politické zásady a zameranie činností. Treba akceptovať myšlienku, že štáty a ich inštitúcie môžu prosperovať a súčasne sa vyvíjať iba na základe tých ideí, na ktorých sa vytvorili. V plnej miere to platí aj pre Slovenskú národnú radu, ktorá sa konštituovala v rámci protifašistického národno-oslobodzovacieho zápasu ako reprezentatívny centrálny orgán s najvyššou zákonodarnou a výkonnou mocou na Slovensku.

Slovenská národná rada sa vytvorila na pluralistnom základe, bola otvorená všetkým demokratickým smerom na Slovensku, reprezentovala široké vrstvy slovenskej spoločnosti a presadzovala ich záujmy. Žiaľ, v neskoršom vývoji sa v dôsledku negatívnych vplyvov vo vnútornom vývoji Československa odklonila od myšlienok, na základe ktorých vznikla. Postupne strácala nielen atribúty najvyššieho zákonodarného a výkonného slovenského orgánu, ale aj prirodzenú autoritu v slovenskej spoločnosti. V dôsledku deformovaného poňatia myšlienky budovania našej spoločnosti sa stala prevodnou pákou na nechanické presadzovanie vôle jednej politickej strany. Administratívno-byrokratický systém, trvajúci u nás niekoľko desaťročí, výrazne a negatívne poznačil aj celkovú činnosť Slovenskej národnej rady. Degradácia jej práv a autority vyvrcholila prijatím ústavy v roku 1960 a predznamenávala do značnej miery hlbokú spoločenskú krízu, do ktorej sa česká a slovenská spoločnosť dostávali v druhej polovici šesťdesiatych rokov.

Demokratické sily v pojanuárovom období roku 1968 sa pokúšali hľadať východiská z krízy, medzi ktorými bolo aj hľadanie nového štátoprávneho modelu v republike. Priprava zákona o československej federácii viditeľne aktivizovala aj činnosť Slovenskej národnej rady, ktorá sa postupne vracala k plneniu svojej pôvodnej funkcie. Tento nádejný

vývoj bol však násilne prerušený v auguste 1968 intervenciou vojsk piatich štátov Varšavskej zmluvy.

Aj keď sa Slovenská národná rada veľkou mierou zaslúžila o konečné prijatie zákona o československej federácii, ukázalo sa, že ako celok bola a je ňou poznačená. V dramatických augustových dňoch najprv váhavo a opatrnícky, ale napokon predsa len prijala rad stanovísk, ktoré plne zodpovedali postojom a náladám drvivej väčšiny obyvateľstva na Slovensku, teda aj jej voličov. Žiaľ, v neskorších mesiacoch až príliš ľahko pod tlakom normalizátorov sa týchto svojich postojov vzdávala, revokovala a odvolávala svoje uznesenia, prevolania a stanoviská z augusta 1968. Tým fakticky opäť sama poprela svoju kompetentnosť ako najvyššej reprezentantky Slovenska.

Nechcelo rekrimínovať, no treba konštatovať a pripomenúť, že v rokoch 1969-1971 boli zbavení poslancovských mandátov, resp. boli donútení vzdať sa poslancovských funkcií práve tí poslanci, ktorí aj v tomto ťažkom období zo trvávali na poziciách demokracie a štátnej suverenity. Je typické, že boli medzi nimi aj tí, ktorí sa veľkou mierou zaslúžili o rozpracovanie a prebojovanie zákona o československej federácii, ako napríklad tu prítomný Alexander Dubček, Samuel Falán, Vojtech Hatala, Hvezdoň Kočtúch, Viktor Pavlenda, Anton Ťažký, Jozef Zrak a ďalší.

Takisto boli nespravodlivo postihnutí aj viacerí pracovníci aparátu Slovenskej národnej rady a jej orgánov.

Všetkým postihnutým sa v mene Slovenskej národnej rady ospravedlňujeme a vyjadrujeme aj svoje uznanie za ich statočné občianske postoje. Je medzi nimi aj niekoľko poslancov, ktorí sa tohto ospravedlnenia nedožili. Skláňame sa pred ich pamiatkou.

V sprave a v materialoch, ktoré sú k dispozícii, sú navrhnuté konkrétne závery : analýzy činnosti Slovenskej národnej rady v rokoch 1968-1970. Normalizátori v rokoch tzv. stabilizácie zrušili platnosť dokumentov, ktoré Slovenská národná rada v dňoch 21.-29. augusta 1968 prijala. My však navrhujeme obnoviť historickú pravdu, t.j. platnosť pôvodne prijatých dokumentov, ktoré odrážajú vtedajšie stanoviská Predsedníctva SNR a pléna Slovenskej národnej rady k udalostiam v augustových dňoch. Žiaduce je zrušiť objektívnej pravde odporujúce prehodnocovanie činnosti Slovenskej národnej rady z čias tzv. normalizácie, ktoré vychádza z deformovaných postulatov dogmatických brežnevovských a poststalinských síl v CSSR.

Súčasne ďalej navrhujeme plne spoločenskú politicky rehabilitovať poslancov, ktorí boli pozbavení poslaneckých mandátov, resp. boli prinútení vzdať sa ich. Navrhujeme tiež niektoré konkrétne opatrenia, aby sa v parlamente zachovala a udržala pamiatka tých, ktorí v roku 1968 prejavili postoje vzhľadom aj na princípy demokracie, národnej i štátnej suverenity a prosperity. To boli tiež základné kritéria, ktoré sa uplatňovali pri zaveroch z analýzy činnosti Slovenskej národnej rady v rokoch 1968-1970. A chcem vyjadriť pevné presvedčenie, že aj vy, vážené poslankyne a poslanci, sa s nimi stotožníte.

Vážené poslankyne a poslanci,

naša spoločnosť sa nachádza na začiatku historicky kvalitatívne nového obdobia. Urvára sa demokratický a pluralitný systém. Sme presvedčení o tom, že Slovenská národná rada sa definitívne zrení na skutočného najvyššieho zákonodarného reprezentanta vôle ľudu tejto krajiny a že nepodľahne úzko zameraným politickým a skupinovým tlakom a bude skutočným reprezentantom jednotlivých vrstiev obyvateľstva. Jej najvyšším cieľom bude vždy prosperita Slovenska a celej Československej republiky.

Vyjadrujeme presvedčenie, že poslanci SNR nebudú hlasovať mechanicky, nenechajú sa zmanipulovať a že sa nesprenuveria svojim voličom. K tomuto záveru nás vedú kladné i trpké skúsenosti z činnosti Slovenskej národnej rady v rokoch 1968-1970.

Ďakujem vám za pozornosť.

/Potlesk./

Predseda R. Schuster:

Ďakujem podpredsedníčke SNR pani Hlaščovej za uvedenie správy.

Vážené poslankyne,

vážení poslanci,

chcel by som sa v mene Slovenskej národnej rady ešte osobne úprimne ospravedlniť všetkým bývalým poslancom Slovenskej národnej rady, ktorí v rokoch 1969-1971 boli nútení násilne prerušiť plnenie svojej poslanskej funkcie.

Má niekto z vás otázky alebo pripomienky?

O slovo sa prihlásil jeden z bývalých poslancov Slovenskej národnej rady pán František Barbárek, vtedajší predseda Slovenskej národnej rady. Prosím, dávam mu slovo.

F. Barbírek:

Vážený pán predseda Federálneho zhromaždenia,
vážené predsedníctvo,
vážená Slovenská národná rada,
vážení prítomní,

dovoľte mi, aby som pri tejto príležitosti vyjadril v mene bývalých poslancov Slovenskej národnej rady určitý pocit vďačnosti a uspokojenia nad závermi, ktoré v tejto historickej etape prijíma Slovenská národná rada voči svojim bývalým poslancom a vyjadruje im spoločenskú rehabilitáciu.

Chcel by som povedať, že hlavnou charakteristikou tých bývalých poslancov, ktorým sa priznáva spoločenská rehabilitácia, je ten rys, že tak ako pred dvadsiatimi rokmi boli angažovaní v úsilí za obrodu, demokraciu, spoločenské pokrokové procesy, tak i teraz sa jednoznačne prihlasujú k spoločenskej obrode súčasného obdobia a sú ochotní podporovať zo všetkých svojich síl a schopností progresívny trend vývoja našej spoločnosti.

Rád by som pri tejto príležitosti vyjadril tiež úcty tým kolegom, bývalým poslancom, ktorí sa tejto spoločenskej rehabilitácie nedožili.

Myslím si, že hlavný nedostatok tej doby spočíva nielen v tom, že boli postihnutí jednotlivci, ale hlavne v tom, že bola postihnutá spoločnosť, že spoločnosť ako celok zaostala za vývojom iných krajín.

Chcel by som ešte vyjadriť poznámku k tomu, že obdobie, ktoré prehodnocujeme, obdobie pojanuárovej politiky reprezentované Alexandrom Dubčekom, bolo obdobím neobyčaj-

ným, veľmi zložitým, ťažkým obdobím. Pokiaľ ide o Slovenskú národnú radu, chcel by som povedať, že rok 1968 bol pre tento zákonodarný orgán charakteristický právo iniciatívou a tvorbou zákona o československej federácii. Tým bola poznačená činnosť Slovenskej národnej rady, jej úsilie, iniciatíva, jej práca na federatívnom usporiadaní štátu, na odstránení deformácií, ktoré sa v národnostných vzťahoch do tej doby zvlášť nepriaznivo prejavovali.

Iniciatívou Slovenskej národnej rady boli ovplyvnené všetky orgány tohoto štátu. Slovenská národná rada prijmala už v polovici marca formulovaný zákon o československej federácii. Znamenalo to jej angažovanosť za progres, za demokraciu v tejto oblasti národnostných vzťahov. Až vtedy Slovenská národná rada vychádzala z toho, že právomoc federálnych orgánov je odvodená od národných orgánov a treba ju vymedziť ústavným zákonom. Vychádzali sme z toho, že ekonomický obsah federácie je najzložitejší, najrozhodujúcejší, najťažší. A to platí i dnes. Skusenosti nám ukázali, že na to, aby federácia dobre fungovala, musia dobre plniť svoje povinnosti federálne orgány i národné orgány a mimo toho musí platiť princíp sústavnej súčinnosti a spolupráce medzi týmito orgánmi. Platí to najmä v tejto etape rozvoja spoločnosti, kedy nastupujú moderné procesy, procesy tržných vzťahov do našej každodennej činnosti.

Rád by som bol, keby ste prijali naše skromné stanovisko k tomu, že sme odhodlaní zo všetkých svojich síl, schopností i skuseností napomáhať ďalšiemu demokratickému pokrokovému rozvoju našej spoločnosti v československej republike.

/Potlesk./

Predseda R. Schuster:

Ďakujem bývalému poslancovi Františkovi Barbirkovi za jeho vystúpenie. Ďalej sa prihlásil bývalý poslanec Ladislav Pittner.

L. Pittner:

Vážaná Slovenská národná rada,
po charakterizovaní práce Slovenskej národnej rady v IV. volebnom období dovoľte i mne povedať niekoľko myšlienok, ako sa nám pracovalo, ako sme sa učili pracovať, ako sme sa naučili pracovať a povedať aj to, čo si myslím, že by bolo dobré urobiť dnes.

Mnež v úvode chcem zdôrazniť, že aj nás bolo možné v roku 1964 podľa novoupraveného zákona pre IV. volebné obdobie zvoliť demokratickým spôsobom. Zákon určoval, že sa voľby majú konať na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním. Podľa § 23 kandidátov mali navrhovať nielen KSČ, ale aj ostatné strany, spoločenské organizácie, zhromaždenia robotníkov a roľníkov, vojakov a ostatných ozbrojených zborov. Pre každý volebný obvod mohol byť navrhovaný jeden alebo aj viac kandidátov.

Keď sme sa zhromaždili na prvé rokovanie, zahľadeli som sa do tváre a do knižky, v ktorej boli naše nacionálne. Ako politik, ktorý vtedy ešte preceňoval sociálny pôvod, som s radosťou konštatoval, že okolo 99 % nás pochádza z rodín kedysi biednych, v ktorých sa muselo ťažko pracovať. Z 92 riadne zvolených poslancov bolo 66 za KSČ, 13 bez politickej príslušnosti, 5 za Stranu slobody, 8 za Stranu slovenskej obrody. Až 57 poslancov uvádzalo pôvodné povolanie robotník a roľník, 28 bolo zo skupiny intelektuálov, 1 umec a 1 farár. Nuž vytvoril som si názor, že

tento zákonodarný zbor dáva záruku, že bude svedomite pracovať pre blaho národa a republiky. Žiaľ, časom som si musel uvedomiť, že v našom zbore, v ktorom sa často zdôrazňovala jednota založená na jednote ideologickej a svetonázorovej, aktívne pôsobila svojrázna zvláštna sociálna skupina. Táto v počte 10 až 15 ľudí bola zložená z poslancov, ktorí už druhé alebo až piate volebné obdobie účinkovali v Slovenskej národnej rade, zároveň i v Národnom zhromaždení, boli funkcionármi jedného alebo až dvoch ústredných výborov, v Národnom fronte, v spoločenských organizáciách alebo aspoň v niektorých zväzoch pre spoluprácu s x-národom. Títo vystupovali tak, aby sme rýchlo pochopili, že netreba brať vážne proklamácie, že sme aj kontrolným orgánom výkonných povereníkov a vládnych činiteľov, o to menej politikov. Keď sme niektorí neposlúchli - ako sa to párkrát stalo mne - boli z toho pohovory. Preto som bol zrejme v päťorke tých, ktorí boli prví zbavení mandátu v decembri 1969.

Nád by som však upriamil vašu pozornosť na to, akú zodpovednosť niesol za tento stav samotný volič, obyvateľstvo s volebným právom. Z poznatkov, ktoré som získal pri predstavovaní sa ako kandidát na dedinách volebného obvodu číslo 80, i potom z rôznych štatistík som prišiel k názoru, že náš volič na Slovensku si ešte neodolal rany z obdobia vlády fašizmu a vojny, aktívne riešil svoj hlavný sociálny problém - bývanie tak, že v rokoch 1965-1967 bolo postavených viac ako 80 % nových bytov v individuálnej bytovej výstavbe. Neboli zabudnuté päťdesiate roky a kolektívizácia. Nebola istota, či bude vojna alebo mier. Myslim, že sa nemylim keď tvrdím, že väčšina sa nezamýšľala nad tým, aký význam má voľba do zákonodarných zborov a verejnej správy práve pre samotného voliča.

V materiáli, o ktorom vedieme rozpravu sa uvádza, že sme boli nerozhodní, že sme vždy poslušne plnili líniu stranických orgánov. Nuž čože? Aj takto sa to môže dnes niekomu zdať. Zostáva ťažká úloha objektívne zhodnotiť práve IV. volebnú obdobie preto, že tento zákonodarný zbor v tomto časovom historickom úseku víťazne ukončil zápas s čechoslovakizmom, ktorý bol reprezentovaný novotnovským vedením. Prispeli sme k vytvoreniu podmienok pre neopakovateľnú Pražskú jar v roku 1968. Obdivoval to celý svet. Naše krátke, ale politicky významné vyjadrenie túžob zanechalo svoju pečať aj na udalostiach, ktoré v týchto rokoch prežívame najmä vo východnej Európe. Prispeli sme a podporili vedenie Šaña Dubček, aby sa realizoval stáročný sen o svojbytnosti slovenského národa vo federatívnom usporiadaní československého štátu. Je to veľa, lebo málo?

Do toho, ako Slovenská národná rada bola rozšírená o priateľov Imricha Piatnicu, ktorý zomrel v priamej súvislosti s politickým ziknanovaním v Poprade, o Samu Ľalčana, Viktora Pavlendu, Svetozara Štúra, Roberta Harenčára, Emila Ľepidoňa, Alexandra Matušku, Vladimíra Baviara, Jozefa Zraka a ďalších teoretických i vedeckých pracovníkov, zvýšila sa kvalita práce Slovenskej národnej rady. Boj nabral intenzitu. Áno, boj medzi skupinami, ktoré prevažne boli držiteľmi rovnakeho členského prvkazu, avšak zásadne rozdielnych názorov na pokrok, dejinné tendencie, na úlohy obdobia a dňa. Je vážnym omylom sa domnievať, že nebol zásadný rozdiel medzi komunistami a členmi, funkcionármi niektorých orgánov KSČ. Jedni vedeli, kde sa má alebo musí svet uberať, pokiaľ druhí z osobných dôvodov hájili svoje mimoriadne zvláštne spoločenské postavenie, cítili sa byť ohrození do politiky vchádzajúcou rladou generáciou vedcov. Niektorí sa právom hali, že sa bude priveľmi spomínať a zdôrazňovať, čo nacroili a pokazili v päťdesiatych rokoch, keď osobne pomohli k likvidácii aj vlastnej stranickej inteligencie.

Pre mňa zostávajú v pamäti z päťdesiatych rokov otrasné prípady Vyšnej Šuňavy, akcia učiteľov z Kežmarku, likvidácia osád a dodín pre potreby armády a stálym výstražným prstom, pripomínajúcim čoho je náš krajan schopný porobiť svojim spoluobčanom v nadpráci.

Začali sme s rehabilitáciou, ale nedošli sme ďaleko pre odpor konzervatívnych síl, pre vpád vojsk v nočných hodinách, proti ktorým sa netrúfali postaviť ani vojská NATO. Dovoľujem si vám pripomenúť toto hlboko ľudské rozhodnutie dubčenského vedenia a prosím, aby ste sa so mnou zamysleli, ako to teraz v posledných rokoch aj ja veľmi často robievam. Zamyslime sa nad tým, koľko rodín v našom národe, v našej republike od roku 1918, teda za 72 rokov zostalo bez násilného sťahovania, zákazu vykonávať svoju obľúbenú profesiu, bez pohany, tróstu a skupiny trestov, šikanovania, zbavených vykonávať svoje obľúbené remeslo, trpiacich morálne atď., atď. Nedajú sa zrátať materiálne straty, keď nerátame ani 6 alebo 7 revolúcií, ktoré od roku 1918 v našej republike prežívame. A každá revolúcia má okrem objektívne nevyhnutných obetí tisíce nevinne postihovaných.

Dovoľte mi ešte niekoľko viet k tomu, čo si myslím, že nás čaká, čo považujem pre naše národy za osudové. Budovanie spoločného Európskeho domu sa urýchlilo v roku 1985, odkedy sa začína aj rýchlejšie približovať pád vlády jednej strany v štátoch východnej Európy. Na západe sa tvrdo bojuje v organizácii NATO o to, ktorý štát, skupina štátov, ba dokonca nácií bude mať v držbe kľúč, ktorým sa budú otvárať dvere do spoločného domu, kto bude určovať cenu za vstup do tohto domu. Zdá sa, že sa vytvára aj sila, ktorá by chcela meniť hranice. Možno nevyklučuje ani naše. Teraz je osudová požiadavka neznepriatelovať, ale

zjednocovať obyvateľov najmä takých malých národov a štátov, ako sme my. Je žiadúce, aby sme sa tu všetci cítili doma, s rovnakými šancami.

Ďakujem vám za pozornosť.

/Potlesk./

Predseda R. Schuster:

Ďakujem bývalému poslancovi Ladislavovi Pittnerovi za jeho vystúpenie. Dovoľte, aby som v mene vás, poslancov, ešte raz poďakoval všetkým bývalým poslancom SNR, ktorí sú uvedení v sprave, za ich poslanceskú prácu v zložitom období rokov 1968-1970 a tým, ktorí sa dožili dnešných šťastných slobodných dní, zaželal pevne zdravie, radosť z dobre vykonanej práce a pravé ľudské šťastie.

Vážené poslankyne,

vážení poslanci,

mam otázku na podpredsedníčku SNR pani Blažejovú, či sú pripomienky k návrhu na uznesenie?

/Pripomienky k návrhu neboli./

Ak nie sú, dávam hlasovať. Kto je za návrh uznesenia ako ho máte predložené, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Kto je proti?

/Nikto./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Nikto./

Zisťujem, že Slovenská národná rada schválila uznesenie k výsledkom činnosti Komisie Predsedníctva SNR na posúdenie pôsobenia Slovenskej národnej rady a jej orgánov v rokoch 1968-1970.

S i e d m y m bodom programu je

Druhá priebežná informácia o doterajších výsledkoch práce Komisie poslancov SNR na dohľad prešetrovania zásahu ZNB proti zhromaždeniu veriacich 25. marca 1988 v Bratislave.

Informáciu ste dostali ako tlač 136.

Má niekto z poslancov otázky alebo pripomienky k informácii?

/Neboli./

Dávam hlasovať o návrhu na uznesenie, ktoré bolo predložené.

Kto súhlasí s návrhom, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Nikto./

Zisťujem, že sme návrh na uznesenie schválili.

Ô s m y m bodom programu je

Návrh Ústavnoprávneho výboru SNR na uvoľnenie sudcov
z povolania zo sudcovskej funkcie.

Návrh ste dostali ako tlač 138.

Má niekto z vás pripomienky k návrhu?

/Neboli./

Dávam hlasovať. Kto súhlasí s predloženým návrhom
Ústavnoprávneho výboru SNR, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Kto je proti?

/Nikto./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Nikto./

Zisťujem, že Slovenská národná rada uvoľnila dvoch
sudcov z povolania zo sudcovskej funkcie.

D e v i a t y m bodom programu je

Návrh Predsedníctva Ústredného výboru Národného fron-
tu SSR na voľbu sudcov z povolania súdov SSR.

Návrh ste dostali ako tlač 137. .

Má niekto z poslancov pripomienky k návrhu?

/Neboli./

Dávam hlasovať. Kto súhlasí s tým, aby sme zvolili do funkcie sudcov z povolania 14 navrhovaných kandidátov, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Dvaja poslanci sa zdržali hlasovania./

Zisťujem, že Slovenská národná rada návrh Predsedníctva Ústredného výboru Národného frontu SSR schválila.

Ďalej nasledujú

Odpovede členov vlády SSR na otázky poslancov.

Máte písomne predložené odpovede členov vlády SSR na otázky, ktoré ste predniesli na 19. schôdzi Slovenskej národnej rady v decembri minulého roku. Na budúcu schôdzu Slovenskej národnej rady budú vám predložené písomné odpovede na vaše otázky, prednesené na 20. schôdzi Slovenskej národnej rady v januári tohoto roku.

Pýtam sa členov vlády SSR, či chcú odpovedať na otázky poslancov, prednesené na začiatku nášho rokovania alebo budú odpovedať písomne v zmysle rokovacieho poriadku Slovenskej národnej rady. Hlásí sa predseda vlády SSR pán Čič. Dávam mu slovo.

Predseda vlády SSR M. Čič:

Vážená Slovenská národná rada,

odznalo mnoho koncepčných pripomienok, stanovísk, návrhov, napríklad poslanca Šimečku, poslanca Čarnogurského a ďalších. Nechcem odpovedať na jednotlivé otázky, chcem len ubezpečiť Slovenskú národnú radu, že pokiaľ ide o spoluprácu so zahraničím, s inými krajinami, rokovali sme s francúzskym veľvyslancom, s Nemeckou spolkovou republikou, s Kanadou, so Spojenými štátmi americkými. Tieto krajiny majú záujem o konzuláty u nás na Slovensku v Bratislave. Dohodli sme sa, že urýchlene vytvoríme podmienky, aby na podľa ich záujmu mohli tieto konzuláty čo najrýchlejšie utvoriť.

Samozrejme, že okrem takýchto koncepčných pripomienok a návrhov odznalo množstvo konkrétnych požiadaviek a oprávnenej nespokojnosti zo strany poslancov a voličov z jednotlivých volebných obvodov. Myslím si, že by na dnešnom zasadnutí Slovenskej národnej rady bolo ťažko možné zvládnuť tieto odpovede a že by sme veľmi zaťažili Slovenskú národnú radu aj z hľadiska časového. Odporúčam, aby na tieto otázky a interpelácie odpovedali jednotliví ministri písomne v stanovenej lehote.

Chcem poďakovať za podporu a iniciatívu poslancov, ktorú v našej práci zohľadnime a využijeme nielen ako iniciatívu, ale aj ako našu povinnosť. Opätovne však chcem poprosiť o porozumenie a trpezlivosť. Tak ako ste vnímali rokovanie Slovenskej národnej rady - ja som nemal možnosť byť na rokovaní po celý čas, pretože som mal iné povinnosti a prosím o ospravedlnenie mojej neúčasti - je to obrovské množstvo nárokov, ktoré sú na vládu a na všetky orgány. Ani pri najlepšej vôli nemožno očakávať, že všetky tieto požiadavky budeme môcť rýchle v priebehu niekoľkých

týždňov, niekoľkých mesiacov, zrealizovať. To by sme tvrdili nezodpovedne a to robíť nechceme. Preto prosím o porozumenie, aby ste aj vo svojich volebných obvodoch takto pristupovali k odpovediam. I keď viem, že je to veľmi ťažké, pretože ľudia sú nároční na požiadavky najmä tam, kde ide o vážne problémy ekologického významu, zdravotné problémy, zdravotnícke zariadenia, o ktorých tu tiež bola reč a iné otázky.

Boli by sme radi, keby sa viac využívali možnosti konzultácií poslancov s ministrami vždy pred začatím zasadnutia Slovenskej národnej rady. Dohodli sme sa, že hodinu pred tým, ako začne rokovanie, budú k dispozícii všetci ministri - až na výnimky, keď to nie je možné z vážnych dôvodov, aby ste mohli veci konzultovať oveľa lepšie v dialógu, ako len týmto spôsobom interpolácie. Netrežno zaznamnať aj to, že sú o problémoch informovaní všetci poslanci, ale mali by to byť predovšetkým závažné problémy.

Prosím teda, ak bude s tým vyjadrený súhlas, aby naši ministri teraz neodpovedali, ale aby predložili v stanovenej zákonnej lehote svoje odpovede na jednotlivé otázky. Ak s tým nebude vyslovený súhlas, sme k dispozícii a budeme odpovedať.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem predsedovi vlády pánovi Čičovi. Prosím ešte ministra spravodlivosti pana Košlu, aby reagoval na námet, resp. pripomienku poslanca Pauču.

Minister spravodlivosti SSR L. Košťai:

Vážená Slovenská národná rada,

pred malou chvíľkou sme na stretli s pánom poslancom a podrobne sme túto otázku prerokovali. Snažil som sa vysvetliť skutočnosť, že vami prijatá právna úprava je vlastne generálnym splnomocnením pre vládu SSR, aby použila svoje právo, ktoré bude právom slovenských národných orgánov, aby mohla udeľovať formou svojho uznesenia, ktoré bude uverejnené v Zbierke zákonov, amnestiu na priestupky. To znamená, že v najkratšom čase - ako som predpokladal, už budúci týždeň - vláda prijme konkrétne uznesenie, do akej šírky toto svoje právo použije.

Dá sa očakávať, že to bude amnestia najširšia, na všetky priestupky, kým v budúcnosti sa novylyčuje, že amnestia bude udeľovaná len na priestupky niektorých konkrétnych druhov. To znamená, že pokiaľ zákaz činnosti je spojený s priestupkom a má charakter priestupku, očakávaná amnestia by mala zahnuť komplexne aj túto časť. Je prirodzené, že takáto uznesenie vláda ešte neprijala. Môžem vám tu len ohlásiť, že vo svojom programe na najbližšom zasadnutí počíta s takýmto uznesením.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem ministrovi spravodlivosti pánovi Košťovi za vysvetlenie. Ešte sa hlási pán podpredseda vlády Ondruš. Dávam mu slovo.

Podpredseda vlády SSR V. Ondruš:

Vážené predsedníctvo,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

poslanec pán Čarnogurský veľmi presne charakterizoval zdroj sociálneho napätia v podnikoch, ktorý je v prvom rade v politickej sfére. Z toho aj vyplýva, že vláda má v mnohých smeroch obmedzené možnosti zasahovať do riadenia procesov spojených s týmto napätím.

Rozpad mocenskej štruktúry predchádzajúceho systému je postupný a pokračuje iba pod sústredeným obojstranným tlakom. Na jednej strane zbavovaním nosi konkrétnych ľudí odvolávaním z funkcií zhora a na druhej strane vyslovovaním nedôvery funkcionárom a vedúcim pracovníkom občanmi, pracovníkmi, odborármi a mládežou zdola. Z personálnej výmeny sa takto stal kľúčový problém nielen slovenskej vlády, ale celej Slovenskej republiky, nielen ústredných orgánov, ale každého podniku, závodu, obce, každej rodiny. Tento proces je nevyhnutný, ale prináša aj prvé rozčarovanie na ceste k demokracii. Idey porozumenia, tolerancie a vzájomnosti sa niekedy popierajú v tvrdej každodennosti. Predstavitelia doterajšej moci a vlastníci privilégií sa ich nomienia veľkoryso vzdávajú. Predstavitelia verejnosti sa niekedy stávajú vernými učeníkmi stranických kádrovníkov a nasledovníkmi ich praktík.

V súvislosti so živelným vývojom personálnych zmien na niektorých pracoviskách, ale aj s nehybnosťou riadiacich štruktúr vzdialených od centra, sa stáva činnosť vlády v tejto súvislosti predmetom kritiky. Ale bolo a je v možnostiach vlády účinnejšie riadiť proces personálnych výmen? Československý variant prevratných spoločenských zmien je založený na obnove fungovania právneho štátu. V

prechodnom období od totality k demokracii však neexistujú právne nástroje na riešenie niektorých spoločenských problémov a demontáž doterajšieho systému musí súbežne sprevádzať tvorba nových prístupov, mechanizmov a nástrojov riadenia spoločnosti.

K rekonštrukcii zastupiteľských orgánov bola potrebná dohoda rozhodujúcich politických síl a prijatie ústavného zákona o doplňujúcich voľbách. Iba tak sa otvorila cesta k rýchlej realizácii dôsledkov zrušenia ústavnej záruky vedúcej úlohy komunistickej strany v spoločnosti. V oblasti personálnych výmen riadiacich pracovníkov v hospodárskej sfére je situácia rovnako zložitá. V riešení tejto otázky však k žiadnej dohode politických síl zatiaľ neprišlo. Okrem oprávnených zmien preto prichádza i k zmenám chaotickým a aj prístup slovenskej vlády národného porozumenia preto mohol zostať iba na úrovni výzvy občanom zdôrazňujúcej mravné hodnoty, ideály, zásady tolerancie a humanity tak, ako to bolo zdôraznené vo vyhlásení vlády z 19. januára.

Vláda však nemôže pripustiť nestabilitu v hospodárskej sfére, ani všeobecné otrásenie autority vedúcich pracovníkov, ktoré by mohli vyústiť do tragických dôsledkov pre všetkých občanov. Vláda intenzívne pokračuje v úsilí riešiť množstvo nahromadených problémov. Pre splnenie svojich cieľov však potrebuje dôveru, trpezlivosť a porozumenie občanov, ale potrebuje aj väčšiu kultúru v politickom živote. Potrebuje dohodu rozhodujúcich politických síl na Slovensku, smerujúcu k pozitívnemu národnému programu cestý k demokratickej spoločnosti. A súčasťou tohoto programu by mala byť aj dohoda o riešení týchto personálnych výmen.

Ďakujem.

/Potlesk./

Predseda R. Schuster:

Ďakujem podpredsedovi vlády pánovi Ondrušovi za jeho vystúpenie. O vystúpenie ďalej požiadal poslanec Peter Weiss a pripraví sa poslanec Krigovský.

Poslanec P. Weiss:

Vážený pán predseda Federálneho zhromaždenia,
vážený pán predseda Slovenskej národnej rady,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

pán poslanec Černožurský i pán podpredseda vlády Ondruš nastolili niektoré otázky súvisiace s napätím, ktoré vládne na mnohých našich pracoviskách a ktoré hrozí. Ako všetci vieme - pri ďalšej eskalácii destabilizáciou národného hospodárstva a štátnej správy. To si, prirodzene, nikto z občanov neželá. Píne podporujem to, čo pred chvíľou v tejto súvislosti povedal pan podpredseda vlády Ondruš.

Ako predseda Výkonného výboru KSS som niekoľkokrát pri rôznych príležitostiach prohlásil, že našej strane je cudzia filozofia "čím horšie, tým lepšie". Myslím si, že lacná demagógia nie je najlepšou cestou k úspechu v politike. Najvyšším záujmom vedenia Komunistickej strany Slovenska je predísť rastu spoločenského napätia a vytvoriť také podmienky, aby sme slušne prišli k voľbám, aby tieto voľby boli naozaj slobodne, aby nevedli k ďalšiemu poklesu už aj tak upadnutej politickej kultúry, ale naopak, k jej pozdvihnutiu. Aj z tohto dôvodu sa neuchyťujeme a nebudeme uchytávať k vyčkávaniu, a vôbec si nemyslím, že by bolo účelné vytíkať predvolebný kapitál z toho, že nevy-

riešené spoločenské problémy padnú na hlavu vlády národného porozumenia, ako to naznačil pán poslanec Černožurský. Naopak, činnosť tejto vlády si vysoko vážime a úmerne nášmu reálnemu politickému vplyvu chceme napomáhať, aby splnila svoje historické poslanie.

Problém napätia na pracoviskách je podľa môjho názoru treba vidieť v širších spoločenských súvislostiach. Zrušenie 4. článku Ústavy ČSSR vo Federálnom zhromaždení nebolo spojené s politickou dohodou o postupnosti krokov na jeho realizáciu v každodennom živote. Situácia sa vyvinula inak ako napríklad v Poľsku, kde sa politické sily dohodli na spoločnom postupe po zrušení vedúcej úlohy strany. U nás, ako si všetci pamätáme, sa vedúca úloha strany odstraňovala v niektorých oblastiach živelným spôsobom, pod nátlakom. Kým o rekonštrukcii Federálneho zhromaždenia, národných rád a národných výborov sa predsa len postupne dospelo za okrúhlym stolom k politickým dohodám a vytvoril sa účinný mechanizmus ich realizácie, ktorého výsledkom je aj naša rekonštruovaná Slovenská národná rada, o rekonštrukcii riadiacich štruktúr v národnom hospodárstve sa k obdobným dohodám nedospelo. Úlohu rekonštruovať riadiace zústavu si iniciatívne na seba zobrali Občianske fórum a Verejnosť proti násillu. Ich zložky vyvíjali nátlak nielen na odchod organizácií KSS z pracovísk, hoci ani nový zákon o politických stranách pôsobenie politických strán a hnutí na pracoviskách nezakazuje, ale najmä na odvolanie vedúcich pracovníkov z funkcií. Vznikol živelný proces, ktorý viedol k tomu, že predstavitelia Občianskeho fóra a Verejnosti proti násillu pán Pithart a Kňažko boli nútení vystúpiť v televízii so známymi vyhláseniami.

Pred týmito vyhláseniami nikto vedenie KSS nežiadal o spoluprácu pri riešení otázok rekonštrukcie kádrov v národnom hospodárstve. Naše stanovisko však bolo od začiatku

známe už od mimoriadneho zjazdu KSS. Vyzývali sme na uzavretie politickej dohody na najvyššej úrovni o spoločnom odchode organizácií KSS a VPN z pracovísk. Nikdy sme neodmietali spoluprácu pri odvolávaní zárukreditovaných alebo neschopných riadiacich pracovníkov. Odmietali sme a odmietame len jedno, aby sa v rozpore s proklamovanými zásadami o odbornej kompetentnosti a mravnej bezúhonnosti a slobody politického presvedčenia odvolávali z funkcií ľudia iba pre ich politickú príslušnosť alebo na základe "halónefektu", či je primár sestríčkám sympatický alebo nie. Práve v takýchto praktikách, za ktorými sa skrýva túžba rôznych samozvancov využiť revolučnú dobu na presadenie svojich osobných záujmov, treba - podľa môjho názoru - vidieť hlavný zdroj napätia na našich pracoviskách.

Som si, prirodzene, dobre vedomý, že kádrová politika KSČ bola deformovaná, nomenklaturný systém viedol k tomu, že jednou z podmienok profesionálneho a spoločenského vzostupu sa stalo členstvo v tejto strane. Tým sa na jednej strane veľkej časti občanov, ktorí neboli ochotní vstúpiť do KSČ, znemožnila profesionálna a politická kariéra a oprávnené to pokladali za nespravodlivé. Na druhej strane v KSČ i v KSS sa logicky sústredilo veľké množstvo odborníkov z rôznych oblastí. Táto situácia vznikla historicky a je realitou, za ktorú sa nemožno urážať a nemožno ju dávať za vinu jednotlivým odborníkom - komunistom. Preto treba vždy a všade zvažovať, ako sa odvolanie resp. výmena vedúceho pracovníka prejaví na chode pracoviska, ktoré riadi. Zmyslom výmen je predsa ozdravenie morálnej atmosféry na pracoviskách a zvýšenie ich výkonnosti, nie vytváranie nových krívd, atmosféry strachu, vybahovovania si účtov a fakticky podmienok na pokles pracovnej disciplíny a znižovanie účinnosti riadenia.

Súhlasím s pánom poslancom Čarnogurským, že na niektorých pracoviskách ešte pretrvávajú staré mafie, späté s prerozdeľovaním finančných zdrojov a výmenou rôznych protislužieb. Cestoval som veľa po Slovensku, rozprával som sa občanmi, i s členmi KSČ. Plne potvrdili túto skutočnosť. Na druhej strane súhlasím tiež s tým, že vznikajú aj nové mafie, ktoré sa pokúšajú hľadať aj novú politickú ochranu.

Odstrániť tieto negatívne pôsobiace štruktúry možno len spoločným úsilím. Chcel by som vás, pani poslankyňa a páni poslanci, ubezpečiť, že vedenie KSS dnes nedisponuje pákami, ktoré poskytoval nomenklატúrny systém. Jednoducho nemôže odvolať z hospodárskej funkcie svojho člena rozhodnutím stranického orgánu. Navyše ani ja a moji kolegovia vo vedení netúžime po tom, aby sme mali takéto páky k dispozícii, pretože nomenklატúrny systém narobil našej spoločnosti a strane, na čele ktorej som, dosť škôd. A stačilo nám to. Navyše mnohé základné organizácie odišli z pracovísk. Preto nemôžme používať ani ich bezprostredný vplyv na odvolávanie skompromitovaných a neschopných riadiacich pracovníkov, z ktorých mnohí už aj stihli vystúpiť z komunistickej strany. Myslím, že netreba pripisovať dnešnej KSS silu a možnosti prikazom zhora zasiahnuť do riešenia problémov, ktoré môže a musí riešiť iba pracovný kolektív za pomoci odborov a rady pracujúcich v súlade s príslušnými zákonmi, ktoré neprestali platiť.

Nechceme sa ako strana zbavovať spoluzodpovednosti za ďalší vývoj našej spoločnosti. Preto sme Koordináčnemu výboru Verejnosti proti násilliu, ako ste sa mohli dočítať v tlači, navrhli uzavrieť dohodu o spoločnom a súčasnom odchode z pracovísk, upozorňujúc na širšie dôvody, ktoré nás k tomu vedú.

Ako strana sme za to, aby sa čo najskôr spoločným úsilím politických síl a vlády vytvorili podmienky na upokojenie situácie na našich pracoviskách. Plne v tomto smere podporujeme návrh, ktorý formuloval pán podpredseda vlády Ondruš. Podporujeme ho nie preto, že by to slúžilo našim stranickým záujmom, ale preto, že je to skutočne v záujme slovenskej spoločnosti.

/Potlesk./

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Weissovi za jeho vystúpenie. Slovo má poslanec Kriegovský.

Poslanec J. Kriegovský:

Drahé sestry,
drahí bratia,

dodatočne sa hlásim do priestoru, ktorý bol venovaný v nedeľu bohu návrhu programu veriacemu človekovi. Som nový veriaci poslanec SNR. Nie som zaťažený sociálnymi problémami môjho volebného obvodu z jednoduchého dôvodu, že ho nepoznám a budem sa musieť v budúcnosti len do neho vžívať. Preto si dovoľím v mojom vystúpení prihovoriť sa vám z nadhľadu sociálnej problematiky, ktorá Slovenskú národnú radu a ako vidím aj slovenskú vládu, neustále viaže a úplne zamestnáva.

Chcem povedať, že človek má aj druhý rozmer, že človek nie je len subjektom a objektom sociálneho diania. Horizontálny rozmer ľudského konania je zjednodušený model pohľadu. V tomto modele vecí a diania sa dostávajú len do

dvoch polôh, buď predchádzajú a sú príčinami nasledujúceho alebo naopak. Vždy však zostávajú na tej istej úrovni, aj keď otázku obrátim, že následky sú podmienené príčinami.

Pri riešení sociálnych problémov sa veľmi často dostávame do bludného kruhu - *circulus vitiosus*. Jednu nohu vytiahneme z blata a druhou sa zaboríme do kaluže. Veď človek je zložený, neopakovateľný jedinec a má dva rozpery. Jeden horizontálny - ten sa preferuje v kuloaroch pri nekresťanskom interpelovaní života, a druhý, ktorý musíme priradiť ako vertikálny rozmer, je stimul duchovný a výstiera z viery. Opieram sa o výsledky zjavenia. Človek sa údivom a pokorou zvoláva: "Ó, Bože, dvojmo je písaný odkaz Tvojho zjavenia! Po prvé nadprirodzený - Podkyp piasok do Biblie spisovateľmi inšpirovaný Svätým Duchom. A po druhé prirodzený - Tvojim písmom, Bože, na tvar stvorenia." Keď Boh dal takýto odkaz človekovi, človek musí rovnako odpovedať nielen Bohu, ale aj bližnému. Voď človek je na boží obraz stvorený. Človek je fakticky "stvorený boh". Úlohou viery musí byť dokonala syntéza obojrov činnosti a voči nim a teda zároveň stavať vedľa seba, tým menej proti sebe hodnoty pozemské /prirodzené/ a nadprirodzené. Výsledok hľadajme na priesečníkoch horizontály materiálnych požiadaviek a vertikály duchovných požiadaviek. Nebudeme sa neustále zaoberať len životnou úrovňou, ale aj úrovňou života. Tieto dve snaženia nás môžu v ohrodenom procese posunúť o kúsok dopredu, skôr a ďalej.

Ďakujem.

/Potlesk./

Predseda R. Schuster:

Ďakujem páňovi poslancovi Kričovskému za jeho vystúpenie.

Vážené poslankyno,

vážení poslanci,

súhlasíte s návrhom, ktorý predložil pán predseda vlády, aby sa vzhľadom na veľký rozsah vašich otázok odpovedalo na ne písomne?

Chcel by som upozorniť na jednu vec. Odznali tu veľmi vážne kritické pripomienky v súvislosti s pitnou vodou. Táto otázka neznosie odklad. Prosím, aby sa pri určovaní poradía dôležitosti na tento problém nezabudlo.

P o s l e d n ý m bodom nášho programu je

Správa o činnosti Predsedníctva Slovenskej národnej rady za obdobie od 12. januára do 2. februára 1990.

Správu ste dostali ako tlač 140.

Má niekto z poslancov otázky alebo pripomienky k správe? Hlásí na pán poslanec Volko, dávam mu slovo.

Poslanec V. Volko:

Milé kolegyno,

vážení kolegovia,

vážená vláda a

milí hostia,

napriek pokročilému času dovoľte uviesť pár slov. Na predchádzajúcej 70. schôdzi Slovenskej národnej rady sme

prijali ustavný zákon SNR o mimoriadnom doplnení narodných výborov o nových poslancov. Z predloženej správy o činnosti Predsedníctva SNR sme sa dozvedeli, že tento ustavný zákon SNR bol 12. januára aj vyhlásený. Je teda nesporné, že nadobudol platnosť.

Bol som spravodajcom k tomuto návrhu najprv vo Výbore SNR pre národné výbory a národnosti a potom aj upoločným spravodajcom výborov na schôdzi Slovenskej národnej rady. Preto ma značne prekvapilo, že asi o týždeň neskôr prijalo Federálne zhromaždenie ústavný zákon, ktorým popri spôsobe odvolávania poslancov všetkých zastupiteľských zborov upravilo aj dopĺňovanie národných výborov o nových poslancov, a to do značnej miery odchyľne od nami prijatého postupu. Vznikla tým nielen duplicita, ale aj kolízia dvoch ústavných zákonov. Môžeme teraz my, a zvlášť právnickí diskutovať, ktorý z nich vlastne platí - či federálny ako novší, ako zákon vyššieho zboru, alebo národný, keďže národné výbory sú vo výlučnej ku potenci národných republik. Prax v tom má zmatok a ten potrvá možno až do 31. marca, keď skončí platnosť tohoto federálneho zákona - národný má platiť do konca roku.

To však nie je to najpodstatnejšie. Za najdôležitejšie považujem to, že takéto kolízie - a zvlášť pri ústavných zákonoch - by na naozaj nemala vyskytovať. Vzájomná informovanosť a spolupráca oboch zákonodarných zborov by mala byť intenzívnejšia a zvlášť poslanci Snemovne národov Federálneho zhromaždenia by mali takéto záležitosti brať na zreteľ.

Preto plne podporujem vyhlásenie Predsedníctva SNR z 8. februára 1990, uverejnené aj v prílohe predloženej správy, v ktorom Predsedníctvo SNR vyjadrilo znepokojenie nad spôsobom prípravy viacerých návrhov zákonov Federálneho zhromaždenia, keďže tieto návrhy v mnohom prekračujú

kompetenciu Federálneho zhromaždenia a zasahujú do kompetencie národných rád.

Súčasnne mám za úlohu informovať vás o tom, že Klub poslancov - členov Strany slobody dnes jednomyselne a jednoznačne v celom rozsahu podporil toto vyhlásenie Predsedníctva SNR.

Ďakujem vám za pozornosť.

/Potlesk./

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Volkovi za jeho vystúpenie. Ďalej sa hlási poslanec Černoqurský.

Poslanec I. Černoqurský:

Vážení pán predseda Slovenskej národnej rady,

na strane 4 v správe sa hovorí, že Predsedníctvo SNR schválilo návrh na zloženie Komisie pre prípravu Ústavy Slovenskej socialistickej republiky, ktorej je pripojené v prílohe. V tejto prílohe je pod bodom 39 uvedený zástupca dr. Juraj Šatura, Sekretariát Strany kresťanskej demokracie. Pokiaľ mi je známe, 23. januárom, keď nadobudol platnosť zákon o politických stranách, táto bývalá strana nebola znovu zaregistrovaná a teda ku dnešnému dňu ani neexistuje.

Dovolil by som si navrhnúť, aby na toto miesto bol nominovaný poslanec SNR dr. Ján Vosček za Kresťansko-demokratické hnutie.

Predseda R. Schuster:

Ďakujem poslancovi Černogorskému. Súhlasíte s navrhovanou zmenou v zložení komisie?

/Poslanci vyjadrili s návrhom súhlas./

Ďalšie pripomienky nie sú, dávam preto hlasovať o návrhu na uznesenie, ktoré máte v predložanom materiáli. Kto je za návrh so zmenou ako ju navrhol poslanec Černogorský, nech zdvihne ruku!

/Hlasovanie./

Ďakujem.

Je niekto proti?

/Nikto./

Zdržal sa niekto hlasovania?

/Jeden poslanec sa zdržal hlasovania./

A. Slujský, že Slovenská národná rada vzala so súhlasom na vec aj správu o činnosti Predsedníctva Slovenskej národnej rady.

Vážené poslankyne,

vážení poslanci,

dovoľte mi v mene vás všetkých, i v mene svojom, poďakovať predsedovi Federálneho zhromaždenia pánovi Alexandrovi Dubčekovi za jeho účasť na našej schôdzi a ubezpečiť ho, že Slovenská národná rada ako najvyšší zákonodarný orgán na Slovensku bude prínosom a iniciátorom mnohých ďalších návrhov zákonov, ktoré bude treba schváliť najvyšším zákonodarným zborom ČSSR - Federálnym zhromaždením. Ešte raz ďakujem.

/Potlesk./

Pred záverom mi ešte dovoľte, aby som v mene Predsedníctva SNR pozval na priateľské stretnutie s vedením Slovenskej národnej rady bývalých poslancov SNR, ktorí sú hosťami dnešného rokovania. Stretnutie sa uskutoční po ukončení zasadania Slovenskej národnej rady v prijímacom sálone predsedu SNR na 1. poschodí.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

Tým sme program dnešnej schôdzy Slovenskej národnej rady vyčerpali. Ďakujem vám za aktívnu účasť a vyhlasujem 21. schôdzu Slovenskej národnej rady za ukončenú.

/Potlesk./

/Schôdza ukončená o 18.30 hodine./

U z n e s e n i a

**prijaté na 21. schôdzi Slovenskej národnej rady,
konanej 9. februára 1990**

Číslo: 176/1990

153

UZNESENIE

SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

z 9. februára 1990

o voľbe poslancov Slovenskej národnej rady

S l o v e n s k á n á r o d n á r a d a

v súlade s ústavným zákonom č. 183/1989 Zb. o voľbe
nových poslancov zákonodarných zborov z v o l i l a z a
poslanca SNR

Františka A s h e r a

Jána B a k i č u

Viktora B a u e r a

Jána B i c k u

Evu B o r o v s k ú

Jozefa B r i l l u

Jozefa C s á k y h o

Eriku C s e k e s o v ú

Dušana D o b r o v o d s k é h o

Samuela F a l t á n a

Máriu F i a l o v ú

- 2 -

Milana F t á č n í k a
Eduarda G r a n e c a
Miroslava G r e č n é h o
Eudovíta G r e n d e l a
Rudolfa H a m e r l í k a
Lubomíru H a r š á n y o v ú
Lubomíra H a u s d o r f a
Jiřího H e r i n g a
Mikuláša H í r j a k a
Ivana H u d e c a /nar. 10.7.1947/
Ivana H u d e c a /nar. 23.3.1943/
Jozefa H ů b e l a
Augustína H ú s k u
Lászlóa K o v á c s a
Jakuba K r í g o v s k é h o
Alicu K r š á k o v ú
Stanislava K u n d u
Ladislava L e c u
Jozefa L u k á č a
Daniela M a c á k a
Jána M a s a r í k a
Lászlóa N a g y a
Jána P a u č u
Ladislava P i r o v í t s a
Jozefa P r í b i l i n c a
Jozefa P r o k e š a

- 3 -

Annu Š a n t o v ú
Antona ť a ť k é h o
Tibora V e c a n a
Milana V o l f a
Petra W e i s s a.

Príedseda
Slovenskej národnej rady:
Rudolt S c h n u s t e r . v.r.

Overovatelia:

Veronika Š p á l k o v a v.r.
Jozef T r e p a č v.r.

Číslo: 177/1990

154

UZNESENIE

SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

z 9. februára 1990

k návrhu na zaradenie novozvolených poslancov SNR do výborov Slovenskej národnej rady

S l o v e n s k á n á r o d n á r a d a

podľa § 4 písm. 1/ zákona SNR č. 44/1989 Zb. o rokovacom poriadku Slovenskej národnej rady

z v o l i l a

Františka A s h e r a za člena Výboru SNR pre národné výbory a národnosti,

Jána B a k i č u za člena Ústavnoprávneho výboru SNR,

Viktora B a u e r a za člena Výboru SNR pre národné výbory a národnosti,

Jána B i c k u za člena Mandátového a imunitného výboru SNR a Výboru SNR pre priemysel a stavebníctvo,

Evu B o r o v s k ť za členku Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotné,

- 2 -

Jozefa B r í l l u za člena Výboru SNR pre plán a rozpočet.

Jozefa C s á k y h o za člena Výboru SNR pre plán a rozpočet.

Ežiku C s e k e s o v ú za členku Ústavnoprávneho výboru SNR

Dušana D o b r o v o d s k é h o za člena Výboru SNR pre pôdohospodárstvo a výživu

Samuela F a l t a n a za člena Výboru SNR pre národné výbory a národnosti

Máriu F i a I o v ú za členku Výboru SNR pre pôdohospodárstvo a výživu

Milana F t á č n i k a za člena Výboru SNR pre životné prostredie

Eduarda G r a n e c a za člena Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotné

Miroslava G r e č n é h o za člena Výboru SNR pre priemysel a stavebníctvo

Eudovita G r u n d e l a za člena Výboru SNR pre kultúru a výchovu

Rudolfa H a m e r l i k a za člena Výboru SNR pre plán a rozpočet

Lubomíru H a r š á n y o v ú za členku Výboru SNR pre obchod, služby a dopravu

Lubomira H a u s d o r f a za člena Výboru SNR pre priemysel a stavebníctvo

Jiřího H e r i n g a za člena Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotné

Mikuláša H i r j a k a za člena Výboru SNR pre národné výbory a národnosti

14
SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

- 3 -

Ivana H u d e c a /nar. 10.7.1947/ za člena Výbo-
ru SNR pre kultúru a výchovu

Ivana H u d e c a /nar. 23.3.1953/ za člena Výboru
SNR pre veci sociálne a zdravotné

Jozefa H ť b e l a za člena Výboru SNR pre ži-
votné prostredie

Augustína H ú s k u za člena Výboru SNR pre prie-
mysel a stavebníctvo

Laszlóa K o v á c s a a za člena Výboru SNR pre ob-
chod, služby a dopravu

Jakuba K r i g o v s k é h o za člena Výboru SNR
pre národné výbory a národnosti

Alicu K r á á k o v ú za členku Výboru SNR pre
plán a rozpočet

Stanislava K u n d u za člena Výboru SNR pre pôdo-
hospodárstvo a výživu

Ladislava L e c u za člena Výboru SNR pre kultúru
a výchovu

Jozefa L u k á č a za člena Mandátového a imu-
nitného výboru SNR a Výboru SNR pre národné výbory a ná-
rodnosti

Daniela M a c á k a za člena Výboru SNR pre ob-
chod, služby a dopravu

Jána M a s a r i k a za člena Výboru SNR pre
priemysel a stavebníctvo a Výboru SNR pre životné prostre-
die

Laszlóa N a g y a za člena Výboru SNR pre kultúru
a výchovu

Jána P a u č u za člena Ústavnoprávneho výboru SNR

- 4 -

Ladislava P í r o v í t s a za člena Výboru SNR pre priemysel a stavebníctvo

Jozefa P r í b í l i n c a za člena Mandátového a imunitného výboru SNR a Výboru SNR pre kultúru a výchovu

Jozefa P r o k e š a za člena Výboru SNR pre obchod, služby a dopravu

Annu Š a n t o v ú za členku Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotné

Antona Ľ a ž k é h o za člena Výboru SNR pre pôdohospodárstvo a výživu

Tibora V e c a n a za člena Výboru SNR pre národné výbory a národnosti

Milana V o l f a za člena Výboru SNR pre priemysel a stavebníctvo

Petra W e i s s a za člena Ústavnoprávneho výboru SNR.

Predseda

Slovenskej národnej rady:

Rudolf S c h u s t e r , v.r.

Overovatelia:

Veronika Š p á l k o v á v.r.

Jozef T r e p á č v.r.

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

Číslo:

155

UZNESENIE

SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

z 9. februára 1990

k návrhu na voľbu podpredsedu Slovenskej národnej rady a
predsedov výborov Slovenskej národnej rady

S l o v e n s k á n á r o d n á r a d a

podľa čl. 4 písm. k/ a l/ zákona SNR č. 44/1989 Zb. o
rokovacom poriadku Slovenskej národnej rady

z v o l i l a

A. za podpredsedu Slovenskej národnej rady
Gábora Z á s z l ó s a ;

B. za predsedu

Výboru SNR pre národné výbory a národnosti
Gábora Z á s z l ó s a ,

- 2 -

Výboru SNR pre pre pôdohospodárstvo a výživu
Štefana I v a n k u ,

Výboru SNR pre veci sociálne a zdravotné
Ivana H u d e c a /nar. 23.3.1953/

Predseda

Slovenskej národnej rady:
Rudolf S c h u s t e r , v.r.

Overovatelia:

Veronika Š p á l k o v á v.r.

Jozef T r e p á ě v.r.

Číslo: 162/1990

156

UZNESENIE

SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

z 9. februára 1990

k vládnemu návrhu zákona Slovenskej národnej rady o udeľovaní amnestie vo veciach priestupkov, ktorých prejednávanie patrí do pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky

S l o v e n s k á n á r o d n á r a d a
s c h v a ŕ u j e

vládný návrh zákona Slovenskej národnej rady o udeľovaní amnestie vo veciach priestupkov, ktorých prejednávanie patrí do pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky tak, ako ho odporučil spoločný spravodajca výborov Slovenskej národnej rady.

Predseda

Slovenskej národnej rady:

Rudolf S c h u s t e r , v.r.

Overovatelia:

Veronika Š p á l k o v á v.r.

Jozef T r e p á č v.r.

Číslo: 310/1990

157

UZNESENIE

SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

z 9. februára 1990

k výsledkom činnosti Komisie Predsedníctva SNR na posúdenie pôsobenia Slovenskej národnej rady a jej orgánov v rokoch 1968-1970

Slovenská národná rada riadiac sa zásadou vysokej mravnosti, politickej a spoločenskej zodpovednosti v súlade s vôľou a túžbou našich občanov po demokracii, slobode a spravodlivosti, ktorú spontánne vyjadrili v novembrových dňoch roku 1989, vrátila sa k posudeniu dramatického obdobia našich národných a štátnych dejín v rokoch 1968-1970.

Svojím postupom vyjadrila vzťah a stanovisko k postojom poslancov, funkcionárov a orgánov Slovenskej národnej rady, pôsobiacich v hodnotenom volebnom období.

S l o v e n s k á n á r o d n á r a d a

A. k o n š t a t u j e ,

že spoločensko-politické premeny, začaté v roku 1968, znamenali veľkú nádej pre náš národ. Vyjadrovali

tiež pozitívny pracovný vklad obrodne a demokraticky zmýšľajúcich poslancov SNR do uskutočňovaných pokojných demokratických premen spoločnosti, násilne prerušených vstupom spojeneckých armád piatich krajín Varšavskej zmluvy v auguste 1968.

Prerušená a po vyše 20 rokov umlčovaná pravda o tomto období znamenala aj v činnosti Slovenskej národnej rady neotvorenú kapitolu jej dejín, obsahujúcu politické, ľudské i etické postoje orgánov a poslancov SNR v rokoch 1968-1970. Z ich analýzy vyplýva morálny záväzok pre súčasnú Slovenskú národnú radu, ostrániť dlhé roky trvajúcu krivdu, spáchanú na čestných, občiansky statočných ľuďoch, bývalých poslancoch, stojacich neohrozene na pozíciách pravdy a demokracie.

Slovenská národná rada sa aj týmto spôsobom úprimne ospravedlňuje všetkým bývalým poslancom Slovenskej národnej rady, ktorí v rokoch 1969-1971 boli nútení násilne prerušiť plnenie svojej poslanskej funkcie, zverenej im z vôle ľudu. Ospravedlňuje sa aj ich voličom, ktorí boli touto formou zbavení svojich právoplatne zvolených zástupcov.

Vyslovuje presvedčenie, že predložená analýza o činnosti orgánov Slovenskej národnej rady v rokoch 1968-1970, je vážnym poučením pre súčasnú i budúcu prácu Slovenskej národnej rady, jej orgánov, funkcionárov a poslancov;

B. b e r i e š o s ú h l a s o m n a v e d o m i e

výsledky činnosti Komisie Predsedníctva SNR na posúdenie pôsobenia Slovenskej národnej rady a jej orgánov v rokoch 1968-1970;

C. s c h v a r u j e

1. spoločenskú rehabilitáciu poslancov SNR, ktorí na základe nepravdivých a neopodstatnených obvinení a podľa kritérií tzv. normalizačného procesu, v rozpore s realitou pravdou a skutočnosťou, boli pozbavení poslaneckej funkcie, alebo sa tejto pod nátlakom vzdali. Ide o týchto bývalých poslancov SNR:

František Barbírek, Rudolf Belan, Štefan Brenčíč, Ladislav Dobos, Baltazár Dubeň, Alexander Dubček, Irena Durišová, Samuel Faltan, František Gacík, Ernest Gajdoš, Vojtech Hatala, Vladimír Haviar, Robert Harenčár, Vincent Horváth, Jozef Karcol, Jolana Kašičková, Hvezdoň Kočtúch, Ľudovít Kozár, Augustín Machata, Viktor Pavlenda, Imrich Piatnica, Ladislav Pittner, Ervín Polák, Július Ruman, Štefan Sádovský, Emilia Sedláková, František Sloboda, Rezső Szabó, Svetozár Štúr, Ján Škovrán, Anton Ťažký, Ján Uher, Felix Vašečka, Ľubica Vlasáková, Jozef Zrak;

2. v plnom rozsahu ruší neopodstatnené a nepravdivé prehodnocovanie činnosti Slovenskej národnej rady v správe pod názvom Hodnotenie činnosti SNR v rokoch 1969-1970 z

- 4 -

10. decembra 1970. Anuluje revokáciu uznesení Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 82 z 13. októbra 1969 a Slovenskej národnej rady z 1. decembra 1969;

3. obnovuje a potvrdzuje historickú platnosť tých dokumentov a stanovisk, ktoré Slovenská národná rada a jej orgány v období od 21. 8. do 28.8.1968 prijali a schválili;

D. o d p o r ú č a

1. jednotlivým riadiacim zložkám v štruktúre našej spoločnosti rozvinúť spoločenskú iniciatívu za účelom uchovať v pamäti národa historickú realitu a pravdu o roku 1968;

2. na úrovni národných výborov v rámci územného pôsobenia vhodným spôsobom zachovať pamiatku na tých, čo v roku 1968 prejavili statočné občianske postoje a obetovali aj svoje životy (napr. pomníky, memoriálne tabule, názvy ulíc a pod.);

3. na úrovni jednotlivých rezortov v SSR vytvoriť rehabilitačné komisie, ktoré by zabezpečili odstránenie nespravodlivostí a krívd, spáchaných na jednotlivých pracovníkoch a zamestnancoch orgánov a aparátu bývalej štruktúry Slovenskej národnej rady, za ich správne politické a občianske postoje v rokoch 1968-1970.

Predseda

Slovenskej národnej rady:

Rudolf S c h u s t e r . v.r.

Overovatelia:

Veronika Š p á l k o v á v.r.

Jozef T r e p á č v.r.

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

Číslo: 286/1990

158

UZNESENIE

SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

z 9. februára 1990

k druhej priebožnej informácii o doterajších výsledkoch práce Komisie poslancov Slovenskej národnej rady na dohľad prešetrenia zásahu ZNB proti zhromaždeniu veriacich 25. marca 1988 v Bratislave

S l o v e n s k á n á r o d n á r a d a
b e r i e n a v e d o m i e

1. druhú priebežnú informáciu o doterajších výsledkoch práce Komisie poslancov Slovenskej národnej rady na dohľad prešetrenia zásahu ZNB proti zhromaždeniu veriacich 25. marca 1988 v Bratislave,

2. že členom komisie poslancov SNR je JUDr. Július Porubský - zástupca občianskej iniciatívy Verejnosť proti násiliu.

Predseda

Slovenskej národnej rady:

Rudolf S c h u a t e r , v.r.

Overovatelia:

Veronika Š p á l k o v á v.r.

Jozef T r e p á č v.r.

Číslo: 178/1990

159

UZNESENIE

SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

z 9. februára 1990

k návrhu Ústavnoprávného výboru SNR na uvoľnenie sudcov z povolania zo sudcovskej funkcie

S l o v e n s k á n á r o d n á r a d a
u v o l n i l a

1. JUDr. O t a J u r č u z funkcie sudcu z povolania Krajskeho súdu v Košiciach,

2. JUDr. Lubomira B u n d z e l a z funkcie sudcu z povolania Obvodného súdu Bratislava 2.

Predseda

Slovenskej národnej rady:

Rudolf S c h u s t e r , v.r.

Overovatelia:

Veronika Š p á l k o v á v.r.

Jozef T r e p á č v.r.

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

Číslo: 181/1990

160

UZNESENIE

SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

z 9. februára 1990

k návrhu Predsedníctva Ústredného výboru Národného frontu
SSR na voľbu sudcov z povolania súdov Slovenskej socialistickej republiky

S l o v e n s k á n á r o d n á r a d a
podľa článku 101 ods. 1 Ústavy Československej socialistickej republiky v znení ústavného zákona č. 155/1959 Zb. a podľa § 43 ods. 1 zákona č. 36/1964 Zb. o organizácii súdov a o voľbach sudcov, v znení neskorších predpisov

z v o l i l a

do funkcie sudcov z povolania súdov Slovenskej socialistickej republiky týchto kandidátov:

pre Mestský súd v Bratislave

JUDr. Jozefa O l a h a

JUDr. Kubomíru Z l o c h o v ť

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

- 2 -

pre Okresný súd v Tínave

JUDr. Ľubomíra B u n d z e l a

pre Krajský súd v Banskej Bystrici

JUDr. Sergeja K o h u t a

JUDr. Ladislava B o r o ň a

pre Okresný súd v Banskej Bystrici

Štefana C e s n a k a

pre Okresný súd vo Zvolene

JUDr. Zuzanu B á l i n t o v ú

pre Krajský súd v Košiciach

JUDr. Rudolfa S t a n č í k a

JUDr. Vladimíra Ž á k a

JUDr. Jána L i š k u

pre Okresný súd Košice - vidiek

JUDr. Ota J u r č u

pre Okresný súd v Michalovciach

JUDr. Františka M a t h i u

pre Okresný súd v Prešove

JUDr. Antona F e r e n c a

JUDr. Jána S v r č i n u

Predseda

Slovenskej národnej rady:

Rudolf S c h u s t e r , v.r.

Overovatelia:

Veronika Š p á l k o v á v.r.

Jozef T r e p á č v.r.

Číslo: 192/1990

161

UZNESENIE

SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

z 9. februára 1990

k správe o činnosti Predsedníctva Slovenskej národnej rady
za obdobie od 12. januára do 9. februára 1990

S l o v e n s k á n á r o d n á r a d a
b e r i e n a s ú h l a s o m n a v e d o m í e

správu o činnosti Predsedníctva Slovenskej národnej
rady za obdobie od 12. januára do 9. februára 1990.

Predseda

Slovenskej národnej rady:

Rudolf Schuster, v.r.

Overovatelia:

Veronika Špáliková v.r.

Jozef Trepáč v.r.

O R S A H

	Reč predsedu SNR R. Schuster a	str.	1
	Schválenie programu 21. schôdze SNR	str.	10
1.	<u>Veľba poslancov SNR</u>	str.	11
2.	<u>Stuh novo/volanych poslancov SNR</u>	str.	25
	Reč predsedu FZ ČSSR A. Dubčeka	str.	32
	Reč predsedu vlády SSR M. Čiča	str.	42
3.	<u>Otázky poslancov</u>	str.	51
	Reč poslanca M. Šimečka	str.	51
	Reč poslankyne M. Šabovej	str.	51
	Reč poslanca J. Trepara	str.	56
	Reč poslankyne F. Duricovej	str.	57
	Reč poslanca J. Gaľdoviča	str.	58
	Reč poslanca I. Čarnogurského	str.	60
	Reč poslankyne M. Krichniakovej	str.	62
	Reč poslankyne L. Lisovej	str.	63
	Reč poslanca M. Krajčoviča	str.	64
	Reč poslanca A. Húsku	str.	65
	Reč poslanca P. Friestenského	str.	67
	Reč poslankyne A. Látikovej	str.	68
	Reč poslanca I. Euptaka	str.	69
	Reč poslanca P. Hricku	str.	70
	Reč poslankyne K. Fabušovej	str.	71
	Reč poslanca J. Brilla	str.	73
	Reč poslanca I. Richtera	str.	74
	Reč poslanca J. Švihorika	str.	79
	Reč poslankyne E. Tkáčovej	str.	80

Reč poslanca S. B o m b i k a	str.	81
Reč poslankyne J. R e m á ě k o v e j	str.	82
Reč poslanca J. P a u ř u	str.	83
Reč poslanca J. P r o k o š a	str.	84
Reč poslankyne B. K í k l o š o v e j	str.	85
Reč poslanca J. V a c g u	str.	86
Reč poslanca V. K r i v o h o	str.	86
Reč poslanca D. M a c á k a	str.	88

4. Návrh na zaradenie novozvolených poslancov SNR do výborov SNR a zmeny v zložení orgánov SNR

	str.	89
Reč poslancu I. Č a r n o g u r s k é h o	str.	90
Reč poslanca I. P í r o v í t s a	str.	90
Vl. a politického SNR a predsedov výborov SNR	str.	92
Reč podpredsedu SNR J. Š i r o t ň á k a	str.	92
Reč poslanca P. B r ň á k a	str.	96
Reč organizátora SNR V. V o l k u k výsledkom volieb	str.	97

5. Vládny návrh zákona SNR o udeľovaní amnestie vo veciach priestupkov, ktorých prerokúvanie patrí do pôsobnosti orgánov SSR

Reč ministra spravodlivosti SSR		
I. K o š t u	str.	99
Reč spoločného spravodajcu		
J. J a n č i k a	str.	101
Reč poslanca J. P a u ř u	str.	103
Vládny návrh zákona schválený	str.	104

6. Výsledky činnosti Komisie Predsednic-
tya SNR na posúdenie pôsobnosti SNR a
jej orgánov v rokoch 1968-1970 str. 104
- Reč podpredsedníčky SNR J. B l a ž e -
j o v e j str. 105
- Reč bývalého poslanca SNR
F. B a r b í t e k a str. 110
- Reč bývalého poslanca SNR
L. P i t t n e r a str. 112
7. Druhá priebežná informácia o doterajších
výsledkoch práce Komisie poslancov SNR
na dohľad prešetrovania zásahu ZNR proti
zhromaždeniu veriacich 25. marca 1988
v Bratislave str. 117
8. Návrh Ústavnoprávného výboru SNR na
uvoľnenie sudcov z povolania zo sudcov-
skej funkcie str. 118
9. Návrh Predsedníctva ÚV NF SSR na voľbu
sudcov z povolania súdov SSR str. 118
10. Odpovede členov vlády SSR na otázky
poslancov str. 119
- Reč predsedu vlády SSR M. Č i ě a str. 120
- Reč ministra spravodlivosti SSR
L. K o š ť u str. 122

Reč podpredsedu vlády SSR

V. O n d r u š a str. 123

Reč poslanca P. W e i s s a str. 125

Reč poslanca J. K r i g o v s k é h o str. 129

11. Správa o činnosti Predsednictva SSR za
obdobie od 12. januára do 9. februára
1990 str. 131

Reč poslanca V. V o l k u str. 131

Reč poslanca I. Č a r n o g u r s k é h o str. 133

P r i l o h y

Uznesenia prijaté na 21. zasadnutí SNR